

NA LOTU I JISU KARISITO NI YALODODONU EDAIDAI • EPERELI 2020

Liaona

SE
**Bula na
Karisito**
KEI NA TOMANI NI
Veivakalesuimai

Peresitedi Nelson:
Na Gauna Muri Mai
ni Lotu, tabana e 6

Nomu Tikina
ena Tomani ni
Veivakalesuimai,
tabana e 18

Siganimate ena
iVola i Momani,
tabana e 24, 28

VENITE A ME

MATTEO 10:28

NA LOTU
SA TU
EKE

Nairobi **Kenya**

Me vaka ni sa vakacagau tiko na Veivakalesui mai, sa kune e vuravura taucoko na kospipeli. Kenya e dua na ivakaraitaki ni tubu ni Lotu e Aferika.

1979 Imatai ni lewenivanua saumaki mai ki na Lotu.

1988 Lolo me vakatabakidua ki na kumuni ilavo me ra vuksi kina na lauqa ena 15 na veikoro.

2001 Tauyavutaki na iteki e Nairobi.

2020 Valenivolavola ni iwasewase e Nairobi sa yaco me taucoko nona veiqaravi vei ira e 100,000 na lewe ni lotu ena 18 na matanitu vaka-Aferika e loma.

Na Vunilagi ni Lotu
Peresitedi Russell M. Nelson

6

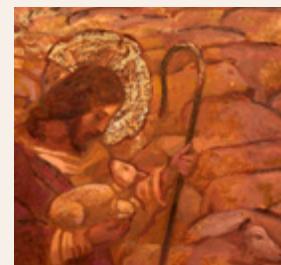
iYaya ni Veiqaravi
na Koniferedi Raraba

14

Na Veivakalesui Mai Tomani Tiko
Elder LeGrand R. Curtis Jr.

18

Na Cava na
iBalebale ni
Siga ni Mate
vei Au?

28

200 Na Yabaki Ni Rarama

Ena dua siga totoka, makare 200 na yabaki sa oti, a curuma yani e dua na veikau e dua na cauravou ena i nakinaki me qara na veivosoti ka masulaka se lotu cava e dodonu me lewena. Mai na dua na raivotu veivakurabuitaki, a vulica kina ni a dodonu me kakua ni lewena e dua vei ira. Na ka e yaco oqo sa vakatakilakilataka na itekivu ni kena Vakalesui mai na kospeli i Jisu Karisito—e dua na iwalewale ka se tomani tikoga ena noda gauna oqo.

Ena ilavelave oqo, eda marautaka kina na 200 na yabaki ni rarama:

- E vakavulica o Peresitedi Russell M. Nelson ni kena vakasoqoni vata o Isireli ena yasa ruarua ni ilati e rawa ni vakarautaki keda kei ira tale eso me baleta na iKarua ni Lesu mai ni Turaga (tabana e 6).
- O Elder LeGrand R. Curtis Jr e vakaraitaka na nodra vakaitavi na Yalododonu Edaidai ki na Veivakalesuimai ka sa vakacagau tiko edaidai—kei na sala e rawa kina vei keda yadua meda oka kina (tabana e 18).
- Baleti ira na itabagone, e a wasea o Elder Neil L. Andersen e lima na dina ka rawa ni da vulica mai na iMatai ni Raivotu (tabana 52).

Me vaka eda vulica mai na nona vosa na noda parofita kei na italiano mai vei ira na yalododonu yalodina, meda mai duavata ena kila-ka vata ka yaco vua na Parofita o Josefa ena 200 na yabaki sa oti: o ya ni o Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito e rau sa bula dina tiko ka dau lomani keda. Ka meda wasea na kila-ka oqori vata kei ira na noda itokani kei na wekada.

Wekamuni dina,

Elder Randy D. Funk mai na Vitusagavulu

Edita ni Mekasini ni Lotu:

Lewe ni iVola

5 Koniferedi Raraba ena Veiyabaki ☺

6 Na Vunilagi ni Lotu

Mai vei Peresitedi Russell M. Nelson

Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e vakarautaka tiko na vuravura me baleta nona lesu mai na iVakabula.

12 iYaloyalo ni Vakabauta ☺

Berglind Guðnason

Ni sa sega ni taqeya rawa na dredre ni bula ka sotava tiko, a tusanaka o Berglind na nona dredre, ka vupei koya na Tamada Vakalomalagi me bula.

14 Na iVakavuvuli ni Veiqaravi

iYaya ni Veiqaravi na Koniferedi Raraba

Na koniferedi raraba e vakarautaka vei keda e vuqa na sala ni veiqaravi—ni se bera, ena gauna e caka tiko kina, vakakina ni sa oti na mua ni macawa ni koniferedi raraba.

18 Na Veivakalesui Mai Tomani Tiko

Mai vei Elder LeGrand R. Curtis Jr.

Na Veivakalesuimai e tekivu ena Veikau Tabu ena 200 na yabaki sa oti, ka se tomani tiko nikua.

24 Era a Vakanuinui ki na Lako Mai nei Karisito—e Rawa Talega Vei Keda ☺

Mai vei Mindy Selu

Eda na rawata e dua na inuinui ni iKarua ni Lako Mai nei Karisito ena sala vata ga era a cakava na parofita ena iVola i Momani.

28 Lako mai, Mo Muri Au: Na iVola i Momani ☺

Vakayagataka na itukutuku oqo me vakatorocaketaka na nomu vulica na iVola i Momani ena vula oqo.

32 Domodra na Yalododonu Edaidai ☺

E dua na tama e solia vei luvena yalewa e dua na iloloma tawavoli rawa; na lomabibi ni dua na tina e vakananumi ena loloma soli wale ni Kalou; e vakaraitaka e dua na marama na yaga ni dua na tamata; nona vakabauta e dua na gonetagane e vukea na nona matavuvala.

36 Lesoni eso mai na iVola i Momani ☺

E Dua na Veisau Levu ni Yalo

Mai vei Elder Kyle S. McKay

Ni da sa veivutuni, na Veisorovaki ni iVakabula e rawa ni vakavuna tu vei keda e dua na veisau levu ni lomada.

40 Vakavinakataki Cake na Veika Eda Sotava ena Valetabu ☺

Mai na Mataveiliutaki Taumada

iTalanoa Leleka

Veitokoni ni Lako Mai Mo Muri Au

E Waqana
iTaba mai vei
Stefano Cirrianni

iWasewase

iTabagone Qase Cake

42

O ira na itabagone qase cake **era dua na tiki bibi ni Veivakalesui mai ka tomani tiko.** Vulica na sala mo veivuke kinal!

iTabagone

50

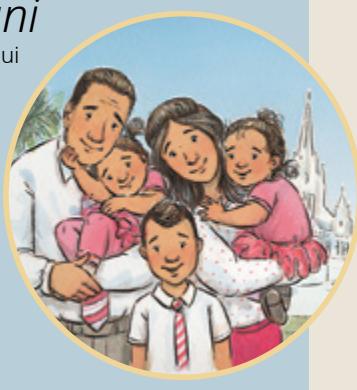
Na iMatai ni Raivotu e **ivaka-dinadina ni loloma ni Kalou** vei ira na luvena—vakabibi vei ira era vakasaqarai Koya.

Gonelalai

iTokani

Sa vakalesui mai na Lotu i Jisu Karisito!

ITUKUTUKU NI EPERELI ENA MONA LIVALIVA WALEGA

E Dreti Iko tiko beka ki Muri na Nomu Bula Makawa?*Mai vei Jeff Bates*

E wasea e dua na itabagone qase cake ni da sureti Jisu Karisito ki na noda bula ena vupei keda meda toso ki liu.

Vakayagataki ni Yaca Taucoko ni Lotu A Sabalia ia a Yaga Sara*Mai vei Lauri Ahola*

E wasea e dua na itabagone qase cake na sala a vupei koya kina na muri ni ivakasala nei Peresitedi Nelson me wasea vakavinaka cake kina na kosipeli.

Kune Marau ena Cakava tiko na Cakacaka ni Turaga

Era wasea na itabagone qasecake e vura-vura raraba na sala era sa vakaitavi tiko kina ena Veivakalesui mai ka sa yaco tiko.

EPERELI 2020 23 NO. 1

LIAONA 16719 858

Mekasini Vakaviti ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai

Na Mataveiliutaki Taumada: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring**Na Kuoramu ni iApōsitol Le****Tinikarua:** M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Nell L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares**Edita:** Randy D. Funk**Dauvakasala:** Becky Craven, Sharon Ebanks, Cristina B. Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Jan E. Newman, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfill**Manidia Dairekita:** Richard I. Heaton**Dairekita ni Mekasini ni Lotu:** Allan R. Loyborg**Manidia ni Bisinisi:** Garff Cannon**Manidia Edita:** Adam C. Olson**iNukevuke Manidia Edita:** Ryan Carr**Veivuke ena Tabaivola:** Camila Castrillón**Volavola Kei na Edita:** David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnson, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdoch, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison**Dairekita ni Cakacaka ni Liga:** Todd R. Peterson**Disaini:** Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Aleni Regehr, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst**Kodineita ni iYaya Taqomaki:** Collette Nebeker Aune**Manidia ni Tabaivola:** Jane Ann Peters**Kena Tabaki:** Ira Glen Adair, Julie Burdett, José Chavez, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marriissa M. Smith**Tabaki taumada:** Joshua Dennis, Ammon Harris**Dairekita ni Tabaivola:** Steven T. Lewis**Dairekita ni Veivotayaki:** Nelson Gonzalez

Me vakau na isau ni mekasini, kei na kena vakatataro e so ki na *Liaona*, Fiji Regional Office, PO Box 90, Suva, 2-20 Lakeba Street, Samabula, Suva, Fiji. E kena isau e \$2.75 dua na yabaku, se \$0.70 na isau ni ilavelave yaduduwa, me vakavo ga na kena ka tabaki me ivakananumi. Me qai kerei na kena vakamamacala tale e so mai na Valenivolavola Liu ni Lotu, e na telewon 3388900 e Suva.

Me baleta na sausumi kei na kena isau ena taudaku kei Amerika kei Kenada, veitarataro ki na nomurni sitoa ni Lotu se ililuli ni tabanalevu se tabana.

Me qai vakau na iVolu Kei na vakatataro ena parokaramu ni kompiuta ena liahona.CuhurchofJesusChrist.org; ena i-meli ki na liahona@ChurchofJesusChrist.org; se ena meli ki na *Liaona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Na Liaona (vakadewataka na iVolu i Momani ni "kabasi" se "idusidusi") sa

vakadewataki oti ena vosi vaka-Albania, Armenia, Bislana, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Jaina, Jaina (vakarawarawata), Croatia, Czech, Danish, Necaladi, Valagi, Estonia, Viti, Finiladi, Varanise, Jamani, Kiriki, Idia, Hungary, Aisiladi, Idenisia, Itali, Japoni, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malaqasi, Masela, Mongolia, Nowei, Poladi, Potukali, Romania, Rusia, Samoa, Slovenia, Sipeni, Suwiteni, Swahili, Tagalog, Taiti, Tai, Toga, Ukraine, Urudu, kei na Vietnam. (E duidui na gauna me taba kina ena velosva yaduduwa.)

© 2020 mai na Intellectual Reserve, Inc. Dodonu kece e taqomaki. Tabaki e Amerika

Sa rawa me lavetaki na veitukutuku kei na iyaloalo era tiko ena *Liaona* me baleta na inaki eso, cakacaka ni lotu sega ni saumi se vakayagataki ga e vale. Ena sega ni rawa me lavetaki na veiyaloalo

eso kevaka era sega ni vakadonui mai vei kena itaukei. Na vakatataro baleta na Dodonu ni Lavetaki me na vakau yani ki na Intellectual Property Office, 50 E. North

Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; i-meli: cor-intellectualproperty@ ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada: April 2020 Vol. 23 No. 1

LIAHONA (ISSN 311-480) Fijian (ISSN 1096-5122) is published four times year (April, May, October, and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971.

Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CF5 (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND

MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

KUNEA ESO TALE

Ena Gospel Library app se na liahona.ChurchofJesusChrist.org, sa rawa ni ko:

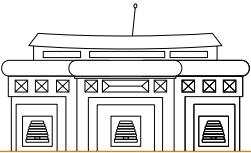
- Kunea na ilavelave vou.
- Dikeva na lewena ena mona livaliva walega.
- Vakasaqara na ilavelave makawa.
- Vakauta na nomu italicanoa kei na nanuma.
- Volayaca se solia e dua na iloloma ni volayaca.
- Vukei na vuli ena veiyaya vakalivaliva.
- Wasea na itukutuku kei na vidio taleitaki eso.
- Lavetaka se tabaka na veitukutuku.
- Vakarorogo ki na nomu itukutuku taleitaki.

TARAI KEITOU MAI

Imelitaka na nomu vakatataro kei na nanuma ki na liahona@ChurchofJesusChrist.org

Vakauta na nomu italicanoa ki na liahona.ChurchofJesusChrist.org se vakau meli ki na:
Liahona, floor 23

50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

KONIFEREDI RARABA ENA VEIYABAKI

1830

Ni oti e rua na vula mai na tauyavu ni Lotu, a dabe vakatulewatako o Josefa Simici na imatai ni koniferedi raraba mai Feieti, Niu loka. Rauta ni 30 na lewenilotu kei na vica vata tale era a tiko kina.

1850

A tabaka na imatai ni itukutuku tauoko ni koniferedi na *Deseret News* baleta ni a rawa me ligalekataka e dua na dauvolaitukutuku gone, o George D. Watt, na kena vosa.

1867

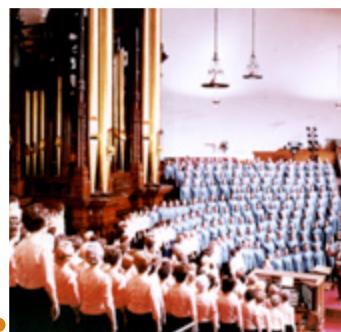
A taura e va na siga na koniferedi raraba ka sega ni tolu me vaka na kena ivakarau baleta ni ra a digitaka na kena ivavakoso me ra tiko me dua tale na siga.

1924

A vakayagataki ena imatai ni gauna na gusunivosa ena itutunivunau ena Valecavu. E liu, era dau vakararavi ga o ira era vosa ena kaukauwa ni domodra me ra rogoci kina.

1949

Ni vakayagataki na itaba ena Valecavu, sa kaburaki kina ena imatai ni gauna ena retioyaloyalo na koniferedi.

1962

A vakadewataki na vosa ki na veivosa tale eso—Jamani, Dutch, kei na vosa vaka-Sipeni—ena imatai ni gauna ena loma ni Valecavu. Qo na vosa e sa vakadewataki ena sivia ni 90 na veivosa!

1967

Kaburaki na koniferedi raraba ena TV roka. Era daramaka na tagane ena Matasere ni Valecavu na kote karakarawa nukurama, ka ra dara na yalewa na sote ni yalewa roka vakasamani.

1977

Veisau mai na tolu na siga ka ono na kena soqoni raraba, ki na rua na siga ni koniferedi ka lima na kena soqoni raraba.

2000

Vakayacori ena Vale ni Koniferedi vou e Salt Lake City, ka rawa ni dabe kina e 21,000 na tamata, na kena imatai ni koniferedi raraba.

Mo kunea na vosa ni koniferedi raraba e vakayagataki tiko oqo kei na kena sa oti, sikova na gc.ChurchofJesusChrist.org se na iwasewase ni “Koniferedi Raraba” ena Gospel Library app.

Na Lotu i Jisu
Karisito ni
Yalododonu
Edaidai sa
vakarautaka
tiko na vura-
vura me baleta
na siga “me na
roboti ko vura-
vura ena vei-
kilai kei Jiova”
(Aisea 11:9).

Mai vei Peresitedi
Russell M. Nelson

Na Vunilagi ni Lotu

VAKARAUTAKI NI VURAVURA KI NA IKARUA NI LAKO MAI NI IVAKABULA

Oiko kei au me daru vakaitavi ena Vakalesui mai ni kospeli i Jisu Karisito sa tomani tikoga. E vakasakiti! E sega ni cakava na tamata! E lako mai vua na Turga ni a kaya, ‘Au na kitaka kusarawa na noqu cakacaka ena kena gauna.’ (Vunau kei na Veiyalayalati 88:73). Na cakacaka oqo sa vakaukauwataki tu ena dua na ivakaro vakalou ena 200 na yabaki sa oti. E kovuta e vitu ga na qaqia ni vosa: “Oqo na Luvequ Lomani. Mo Rogoci Koya!”(raica Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:17).

A cavuta oqori na Kalou sa Cecere Sara, na tukutuku oqori a tubera na cauravou ko Josefa Simici vua na Turaga o Jisu Karisito. Na vitu na vosa oqori a tavoci kina na Vakalesui mai ni Nona kospeli. Na cava na vuna? Baleta ni noda Kalou bula e Kalou dauloloma! Ka gadreva vei ira na Luvena mera sega tale ni mate ka rawata na bula tawamudu! Na cakacaka ni gauna oqo eda vakaitavi kina a tauyavutaki, ena ituvatuva, me vakalou-gatataki kina e dua na vuravura e wawa tu ka tagi voli.

E sega ni rawa meu tukuna tu ga vakamamada na veika e baleta na Veivakalesuimai. Na itukutuku dina oqo e veivakurabuitaki dina. E cecere sara! E vakariseyate! Sa dua na ka lagilagi mera tadu mai na italai mai lomalagi mera mai solia na lewa kei na kaukauwa ki na cakacaka oqo?

Nikua, na cakacaka ni Turaga e Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai sa toso tiko ki liu vakatotolo sara. Na vunilagi ni Lotu e na sega ni vakatauvatani rawa. “Sa sega na mata sa kunea, se na daliga sa rogo-ca, . . . na veika sa vakarautaka na Kalou me nodra era sa lomani koya” (1 Korinica 2:9; raica talega na Vunau kei na Veiyalayalati 76: 10).

Mo nanuma tiko ni tauoko ni nona cakacaka na Karisito e koto ena veisiga ni mataka. Sa vo me yaco na parofisai baleta na iKarua ni Nona Lako Mai. Eda sa nanamaki tiko ki na ituvuka ni iotioti ni itabagauna oqo—ni sa ka dina na iKarua ni Lako Mai ni iVakabula.

Vakasokumuni ko Isireli ena Yasa ni iLatি Ruarua

E dua na ka e dodonu me yaco taumada ni bera na iKarua ni Lako Mai sai koya na vakasokumuni vata kei Isireli sa waraki tu mai vakabalu (raica 1 Nifai 15:18; raica talega na tabana ni ulutaga ni iVola i Momani). Na ivunau oqo ni vakasokumuni sa dua na ivakavuvuli bibi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. Sa kaya na Turaga: “Au na solia vei kemudou e dua na ivakatakilakila . . . meu na vakasoqoni ira vata, mai na nodra veiseyaki tu vakadede, na noqu tamata, ko ira na mataqali i Isireli, meu vakataudeitaka tale na noqu Saioni ena kedra maliwa” (3 Nephi 21:1).

Eda na sega walega ni vakavulica na ivunau oqo, ia eda sa vakaitavi tiko kina. Eda na cakava vakakina ni da veivuke me soqoni vata na tamata

digitaki ni Turaga ena yasa ruarua ni ilati. E tiki ni ituватуva lewai ni vuravura kei ira na lewena, me ra vueti na noda era sa mate (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 128:15). Mai na loloma veivuti, na veisureti me “lako mai vei Karisito” (Jekope 1:7; Moronai 10:32; Vunau kei na Veiyalayalati 20:59) e rawa talega me soli vei ira era sa mate ka ra sega ni kila na kospeli (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 137:6–8). Ia me tiki ni nodra vakavakarau, sa gadrevi kina na nodra sasaga yani e vuravura na tani. Eda sa soqona vata kina na ivola ni kawa, bulia na pepa ni ituватуva vakamatavuvale, ka cakava na cakacaka vakaveisosomitaki ni valetabu me ra sokumuni kina na tamata yadua vua na Turaga kei na nodra matavuvale (raica 1 Korinica 15:29; 1 Pita 4:6).

Me vauci vata na matavuvale me baleta na tawamudu (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 2:2–3; 49: 17; 138: 48; Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:39). Me na caka e dua na isema tudei me na umani ira vata na qase kei na gone. Ena noda gauna, me vakayacori mada e dua na veisemati e tauoko, ena nodra umani vata na veitabagauna, idola, kei na kaukauwa (raica na Vunau

*Mo nanuma tiko
ni tauoko ni
nona cakacaka na
Karisito e koto ena
veisiga ni mataka.*

kei na Veiyalayalati 128:18). Me baleta na inaki vakalou oqo, sa roboti vuravura tu kina oqo na veivaletabu savasava. Au kaya tale ena sega beka ni veisautaka nomuni bula na tara ni veivaletabu, ia nomu veiqravi ena loma ni valetabu ena vakayacora vakaidina.

Sa toro mai na gauna era na wasei tani kina o ira era sega ni talairawarawa vua na Turaga mai vei ira era talairawarawa (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 86:1–7). Na noda ivakadei taqomaki vinaka duadua sai koya me da kilikili kaya na curumi ni Nona vale savasava. Na isolisoli cecere duadua e rawa ni o solia vua na Turaga sai koya mo maroroi iko mai na veika vakavuravura, ka kilikili kaya mo curuma na Nona vale savasava. Na Nona iloloma vei iko sai koya na vakacegu kei na veitaqomaki ni nomu kila ni o sa kilikili mo sota vata Kaya, ni sa yaco mai na kena gauna.

Me ikuri ni cakacaka ena valetabu, na tadu mai ni iVola i Momani sa ivakatakilakila ki vuravura taucoko ni sa tekivuna na Turaga na nodra vakasoqoni na Isireli ka vakayacora na veiyalayalati

a cakava vei Eparaama, Aisake, kei Jekope (raica na iVakatekiyu 12:2–3; 3 Nifai 21; 29). Na iVola i Momani e tukuna na ivakavuvuli ni vakasoqoni vata (raica, me kena ivakaraitaki, 1 Nifai 10:14). E vakavuna me ra vulica na tamata na veika baleti Jisu Karisito, me ra vakabauta na Nona kospeli, ka lewena na Nona Lotu. E dina, kevaka me sega na iVola i Momani, na kena yalataki na sokumuni o Isireli ena sega ni yaco.

Sa ka bibi talega ena vakasokumuni o ya na cakacaka ni kaulotu. Era lako yani na italai ni Turaga ka vunautaka na Veivakalesui mai. Ena vuqa na veimatanitu o ira na noda lewenilotu kei na daukaulotu era sa vakasaqrai ira na Isireli era sa veiseyaki tu; era a vakasataki ira “tani mai na qara vatū” (Jeremaia 16:16); ka ra sa qolivi ira, me vaka ena veigauna makawa.

Na cakacaka ni kaulotu e semati ira na tamata ki na veiyalayalati a cakava na Turaga vata kei Eparaama ena gauna e liu:

“Ia ko na veivakalougatataki vei ira na nomu kawa era na muri mai vei iko, ia ena ligadra era na kauta kina na nona cakacaka kei na Matabete ki na veivanua kecega;

“Ia au na vakalougatataki ira ena vuku ni yacamu; ko ira kecega sa vakabauta na kospeli era na vakatokai ena yacamu; ka ra na okati me nomu kawa ka ra na tucake ka vakacaucutaki iko, ni ko sa tamadra” (Eparaama 2:9–10).

Na cakacaka ni kaulotu sai koya ga na itekivu ni veivakalougatataki. Na kena vakataucokotaki, na vakavotukanataki, ni veivakalougatataki oqori e yaco mai ni ra sa vakavinakataka sara na nodra bula o ira era sa papitaiso me rawa ni ra curu ki na valetabu. Nodra ciqoma kina na edau-meni sa vauci ira na lewe ni Lotu ki na veiyalayalati vaka-Eparama.

Na digidigi ni lako vei Karisito e sega ni vakatautaki ki na vanua o tiko kina; sa ka ni gugumatua ni tamata yadua. Na lewe ni Lotu tauokino era rawa ni rawata na ivunau, na cakacaka vakalotu, idola ni matabete, kei na veivakalougatataki ni kospeli, se vanua cava ga era tu kina. Sa rawa vei ira na tamata me ra “kila na Turaga” (3 Nifai 20:13) ena nodra vanua dina ga.

E dina, ni gauna e liu ni Lotu, na saumaki e dau vakavuna na biu vanua talega. Ia edaidai na vakasoqoni vata sa yaco tiko ena veivanua yadua. Sa lewa na Turaga me tauyavutaki ko Saioni (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 6:6; 11:6) ena veiyalava ka sa vakasucumi ira kina na Nona Yalododonu me nodra vanua. Na nodra vanua ni vakasoqoni na Yalododonu e Brazil o ya mai Brazil; na nodra vanua ni vakasoqoni na Yalododonu e Nigeria o ya mai Nigeria; na nodra vanua ni vakasoqoni

Na isolisoli cecere duadua e rawa ni o solia vua na Turaga sai koya mo maroroi iko mai na veika vakavuravura, ka kilikili kaya mo curuma na nona vale savasava.

*Au yalataka vei
kemuni ni o muri
Jisu Karisito, o na
kunea na vakacegu
kei na reki dina e
sega ni oti.*

na Yalododonu e Korea o ya mai Korea. O Saioni sai ira na “yalo savasava” (Vunau kei na Veiyalayalati 97:21). Sa ikoya na veivanua kecega e tiko kina na Yalododonu.

Na tataqomaki vakayalo ena dau vakatau tiko ki na ivakarau ni nona bula e dua, e sega ni vanua e tiko kina e dua. Au yalataka ni kevaka eda cakava na noda vinaka taucoko meda cakacakata na noda vakabauti Jisu Karisito ka taura na kaukauwa ni nona Veisorovaki ena veivutuni, eda na rawata na kila-ka kei na kaukauwa ni Kalou me vuksi keda meda kauta na veivakalouugatataki ni kospipeli vakalesui mai i Jisu Karisito ki na veimatanitu kecega, veimataqali, duivosavosa, kei ira na tamata ka me vakarautaka na vuravura me baleta na iKarua ni Nona Lako mai na Turaga.

Na iKarua ni Lesu Mai

Ena lesu mai na Turaga ki na vanua a vakasavataka ena Nona veiqaravi kina ena gauna ni Nona bula vakayago. Ena qaqo, ena lako tale mai ki Jerusalemi. Ena icurucuru damudamu vakaturaga, na ivakatakarakara ni nona dra, ka bunotaka mai na qara kecega ni yagona, ena lesu tale mai o Koya ki na Koro Tabu (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 133:46–48). E kea

kei na so tale na vanua, “ena vakaraitaki mai na iukuuku i Jiova, ka ra na raica vata na tamata kecega” (Aisea 40:5; raica talega na Vunau kei na Veiyalayalati 101:23). Ena vakatokai na yacana ko “Veivakurabuitaki, na iVakavuvuli, na Kalou kaukauwa, na Tama ni gauna tawamudu, na Tui ni Sautu” (Aisea 9:6).

Ena veiliutaki o Koya mai na rua na koroturaga kei vuravura: e dua e Jerusalemi makawa (raica Sakaraia 14) kei na kena ikarua mai Jerusalemi Vou “ena tara ena vanua ko Amerika” (Yavu ni Vakabauta 1:10). Mai na veivanua oqo ena liutaka kina o Koya na Nona Lotu kei na matanitu. Ena tara tale e dua na valetabu e Jerusalemi. Mai na valetabu o ya ena veiliutaki kina me tawamudu o Koya na nodra Turaga na Turaga. Ena dave na wai mai na ruku ni valetabu. Ena vakabulai na wai ni Waitui Mate. (Raica na Isikeli 47:1–8.)

Ena siga ko ya ena taura ko Koya na vei itutu vou ka vakavolivoliti mai vei ira na Yalododonu e digitaki. Ena qai vakatokai me nodra “Turaga na turaga, ka Tui ni tui: kei ira era [na] tiko vata kaya [sai ira era] sa kacivi, digitaki, ka lomadina” (iVakatakila 17:14) kina nodra veivakabauti ena nodra a bula voli e ke vakayago. Ia ko koya

ena "lewa ka sega ni mudu ka sega ni mudu" (Vakatakila 11:15).

Ena qai vakalesui na vuravura ki na kena itutu vakaparataisi ka vakavoui. Ena qai dua na lomalagi vou kei na vuravura vou (raica Ai Vakatakila 21:1; Ica 13:9; Vunau kei na Veiyalayalati 29:23–24).

Sai koya na noda ilesilesi—sa ikoya na noda itavi dokai—me da veivuke ena kena vakarautaki na vuravura me baleta na siga o ya.

Qarava na Veisiga ni Mataka ena Vakabauta

Ia, eke ena gauna oqo, eda bulu ena dua na gauna ni bula leqaleqa. E veivakarusai na uneune kei na ualoka, e kasura na veimatanitu, sa toso cake tikoga na dredre ni bula vakailavo, e bololaki na matavuvale, ka tubu cake na levu ni veisere. Sa dodonu meda lomaleqa. Ia da kua ni laiva me vakaisosomitaki na noda vakabauta ena rere. E rawa ni da valuta na rere ena noda vaqaqacotaka na noda vakabauta.

Na cava eda gadreva kina na vakabauta sega ni yavalati rawa vakaoqo? Baleta ni tu mai muri na veisiga dredre. Ena tu yadua sara ena gauna mai muri me rawarawa se takalevu tu na Yalododonu Edaidai yalodina. Eda na vakatovolei yadua. Sa veivakasalataki kina o Paula na iApositolo ni veisiga mai muri era "na vakacacataki o ira era na muria vagumatu na Turaga." (2 Timoci 3:12). Na veivakacacataki sara ga oqori ena rawa ni qaqi iko mo malumalumu ka galu, se vakauqeti iko mo ivakaraitaki ka yaloqaqa ena nomu bula ni veisiga.

E tiki ni kena tarai cake nomu vakabauta na ivakarau o sotava kina na veivakatovolei ni bula. Na igu ena yaco mai ena nomu nanuma ni tiko na kemu ituvaki vakalou, e dua na isolisolitawayalani na kena yaga. Sa vakananuma tiko na Turaga vei iko, vei ira na luvemu kei na makubumu, ni sai kemuni na kena itaukei dina, ni ko ni a maroroi tu mai lomalagi me baleta na nomuni gauna kei na vanua mo ni mai sucu kina, mo ni tubu ka yaco mo ni Nona tamata tudei ni veiyalayalati. Ni o ni lakova na nona sala ni buladodonu

na Turaga, ko na vakalougatataki mo lako tikoga ena Nona vinaka ka yaco mo rarama ka ivakabula vei ira na Nona tamata (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 86:8–11).

Cakava na ka kecega ena nomu igu me vaqaqacotaka na nomu vaka-bauti Jisu Karisito ena nomu vakalevutaka na nomu kila na ivunau e vakavuvulitaki ena Nona Lotu vakalesui mai kei na nomu vakasaqara ena nomu igu na dina. Ni ko vakaiyaqtaki ena ivunau savasava, ena rawa ni o kalawa yani ki liu ena vakabauta kei na gugumatu e kaukauwa ka kitaka na veika e tiko ena nomu kaukauwa mo ni qarava vakavinaka na inaki ni Turaga.

Ena yaco eso na siga o na vakayalolailaitaki kina. O koya, mo masuta na yaloqaqa mo kakua kina ni soro! E ka ni rarawa, ni so o nanuma ni ra nomu itokani era na cakitaki iko. Ka na yaco me vaka e rairai sega ni dodonu eso na ka e yaco.

Ia, au yalataka vei kemuni ni o muri Jisu Karisito, o na kunea na vakacegu kei na reki dina e sega ni oti. Ni sa matailalai cake tikoga na nomu rokova na nomu veiyalayalati kei na nomu taqomaka na Lotu kei na matanitu ni Kalou ena vuravura ni kua, ena vakalougatataki iko na Turaga ena igu kei na yalomatu mo rawata kina na veika era na rawata duadua ga na lewe ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai.

Meda na dau tara cake na vakabauta na Kalou ni tamata yadua, vakabauta na Turaga o Jisu Karisito ka vakabauta na Nona Lotu. Me da tara cake na noda matavuvale ka laki vauci ena valetabu savasava. Me da tara cake na Lotu kei na matanitu ni Kalou e vuravura (raica Maciu 6:33). Me da vakavakarau ki na noda dui icavacava vakalou: lagilagi; tawa mate rawa, kei na bula tawamudu (raica na Roma 2:7; Vunau kei na Veiyalayalati 75:5).

Au vakadinadinataka ena yalomalumalumu vei kemuni ni—me vaka sa vunautaka na Parofita ko Josefa Simici—na kospeli vakalesui mai i Jisu Karisito "ena lako yani ena doudou, vakaturaga, ka tu vakaikoya, me yacova ni sa curu basikata yani na veiyasana yadudua, sikova na veivanua, curuma yani na veimatanitu, ka rogovaki ena veidaliga yadua, me yacova ni sa vakacavari na veinaki ni Kalou, ka na qai kaya ko Jiova sa Cecere ni sa qaravi oti na cakacaka" (*History of the Church*, 4:540).

Eda sa vakaitavi tiko ena cakacaka ni Kalou Qaqqa. Au masuta na Nona veivakalougatataki me sobuti kemuni yadudua. ■

Na igu ena yaco mai ena nomu nanuma ni tiko na kemu ituvaki vakalou, e dua na isolisolitawayalani na kena yaga.

Berglind Guðnason

Árnessýsla, Iceland

Berglind (imawi) vata kei na tacina yalewa o Elín ena (imatau). Ni yacovi Berglind edua na yaluma titobu ni lomabibi e se qai bau sotava, a vakila ni a sega ni rawa ni toso tale. Ena nona dolavi koya mai ena vuku ni leqa e sotava tiko vei ira na lewe ni matavuvale kei na itokani, sa kunea o koya na bula serekia vaka vakasama ka vakayalo tale ga ena vei iyaragi e sa vakarautaka tu na Tamada Vakalomalagi.

MINDY SELU, DAUVEITABA

Na veitalanoataki ni noqu bula ni loma-bibi kei na matavuvale kei na itokani e sa veivuke sara vakalevu. E veimuataki ki na veivuke tale eso. Au a sega ni vinakata meu gunu wainimate se lako vei ira na kenadau ni mate oqo. Au dau tukuna tiko ga vei au, "E tiko kei au na Kalou." Ia sa vakarautaka na Kalou na iyaya e vuqa tale eso, me vaka na wainimate kei na veivakasalataki, me da vakayagataka me ikuri ni veika vakayalo.

Ena gauna a bibi tu kina na kequ mate, era dau kaya vei au na tamata, "Ena yaco me vinaka cake." Au sa dau oca sara ga ni rogoça, e dina ni matalia na kena i irogorgo, ia e sa ka dina.

Au sega ni tadrà niu na mai tiko marau me vaka au sotava tu oqo. Eso na gauna au se sasaga bula tiko, ia ena vei iyaragi sa solia vei au na Tamada Vakalomalagi, au sa rawa ni valuta kina. Oqo, niu vakila niu lutu tiko yani ki na na bula ni lomabibi au dau kaya vei au niu ka lomani, e tiko na tamata meu vosa vei ira, ka na yaco me vinaka na ka kece.

KUNEA E LEVU CAKE
Raica eso tale na ka baleta na ilakolako ni vakabauta nei Berglind, oka kina na ikuri ni itaba, ena initaneti se na Gospel Library ena ChurchofJesusChrist.org/go/42013.

Na iVakavuvuli ni Veiqaravi

I YAYA NI VEIQARAVI NA KONIFEREDI RARABA

Ena vei vosacavuti veilaveti kece, itovo tudei vakamatavuvale, kei na ivakavuvuli mai vei ira na italai ni Turaga, na koniferedi raraba e vakavurea vei keda e vuqa na sala ni vei qaravi—ni bera, ni yaco tiko, se ni oti na mua ni macawa ni koniferedi raraba!

Me vaka ni rau qasenivuli ni kalasi ni vakavakarau ni kaulotu, o Susie kei Tom Mullen erau dau bolei ira vakawasoma na lewe ni nodrau kalasi me ra sureta e dua me sarava na koniferedi raraba.

“Nona sureti e dua me cakava e dua na ka e tiki bibi ni cakacaka vaka daukaulotu, ka yaga tale ga ki na vei qaravi,” a tukuna o Susie. “O ira neirau gonevuli era dau tukutuku lesu mai vakawasoma ena kena dau tini vinaka vei ira ka vaka kina o ira ka ra sureti.”

Oqo e vica vei ira na sala era tukuna na gonevuli ni ra dau dolele yani kina:

- “Keimami vei qaravi vua e dua na itokani ka sotava tiko eso na bolebole ni bula. Keimami a sureti koya me vakarorogo ki na koniferedi raraba me baleta na isau ni taro. Ni keimami sikovi koya ni oti na koniferedi raraba, e tukuna ni rogoca e vuqa sara na vei vakasama vinaka ka rawa ni veivuke.”
- “Keimami a cakava e dua na kana vata ni koniferedi raraba ka kauta yani na ivakalominaka me wasea vata. A taleitaki sara vakalevu ka nanumi me na caka tale.”
- “Au a sureta e dua na itokani me sarava na koniferedi raraba vata kei au. Ni keitou veivosaki kina, keitou nanuma me keitou draiva yani ki na valenisqoni me raica se keitou rawa ni sarava kina. Keitou cakava, ka sa cecere na veika e sotavi mai kea!”

Me vaka erau sa vulica na Mullens kei ira na nodrau gonevuli, e vuqa tu na sala meda vei qaravi kina ni vakayagataki na koniferedi raraba. E dua na sala vakasakiti me ra wasea na vosacavuti veilaveti, na ivalavala tudei vakamatavuvale, veivosaki vakatitobu, kei na nodra ivakavuvuli na italai ni Turaga!

IVAKAVUVULI ME VAKATAVULICI

"Raica"

Na iVakabula ena loloma a taura na gauna me **raica** na nodra gagadre na tamata ka cakacaka me sotava na veigagadre o ya (raica na Maciu 9:35–36; Joni 6:5; 19:26–27). Eda rawa ni da cakava na ka vata oqo.

"Sureti vakatotolo"

Ni oti na noda raica na nodra gagadre o ira eda veiqraravi kina, na ikalawa e tarava o ya meda yavala sara.

"Rogoca na nodra vosa na parofita"

E dodonu meda "dausoqoni vata wasoma" (Moroni 6:5) meda vuli vata, tubu vata, ka veivosakitaka baleta na veika vakayalo ka bibi ki na yaloda.

"Lako mai, rogoca na domona e dua na parofita, ka rogoca na vosa ni Kalou"² e rawa ni dua vei ira na veisureti bibi duadua e rawa ni da vakinatetea yani vei ira eda qaravi ira.

"Loloma kei na veitokani"

Me da veivuke ka uqeti ira vakaidina na tani, e dodonu meda tara cake na veitokani ena yalo loloma kei na "loloma sega ni veivakaisini" (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 121: 41).

Sureti ira na Tani ki na Nomu iTikotiko

"Na iVakabula a vakaroti ira Nona tisaipeli mera 'veilomani me; vaka kau sa lomani kemudou' (Joni 13:34). Meda raica sara na sala e lomani keda kina o Koya. . . . Kewaka eda tauri Koya me noda ivakaraitaki uasi-vi, sa dodonu meda tovolea me dodoliga yani vei ira na tamata kecega."

—Peresitedi Dallin H. Oaks¹

Ena vica na yabaki sa oti neitou dauveituberi ni matavuvale vina-ka o Mike a **raica** ni o iratou na lufequ e tolu kei au e tiko edua neitou komupiuta lailai me sarava kina na koniferedi raraba. E a **sureti** keitou sara ki na nona vale me sarava vata kei watina o Jackie, ka cikeva ni keitou na taleitaka na veitokani. Ratou a marau na noqu gone me sarava na koniferedi ena dua na TV dina; Au taleitaka sara na veitokoni; ka marautaka na neitou gauna vata.

Oti o ya, na sara koniferedi raraba vata sa yaco me dua na ivalavalava tudei. Ena gauna mada ga sa dua kina na neitou TV, keitou marautaka ga me gole vei Mike kei Jackie vata kei na neitou ilokoloko, ivolalailai, kei na ivakalomavinaka me baleta na koniferedi raraba. **Rogoca vata na nodra vosa na parofita** sa ka vakamareqeti sara. Keitou yaco me vaka edua na matavuvale. O Mike kei Jackie erau yaco me so vei ira noqu itokani voleka sara ka rau ikarua ni tubudra na lufequ. Na nodrau **loloma kei na veitokani** sa dua na veivakalougatataki cecere ki na noqu matavuvale. Au vakavinavikataka na nodrau lomasoli me rau dolava na nodrau vale kei na yalodrau vei keitou.

Suzanne Erd, California, Amerika

Wasea ena Initani

"Na sala ni vakau itukutuku raraba sa iyaragi rabailevu ka rawa ni vakayaco-ka ena sala vinaka ki na vuqa na tamata kei na matauvuale. Ia au vakabauta ni sa kena gauna vei keda me vaka na tisaipeli i Karisito meda vakayagataka vakadodomu na iyaya ni cakacaka veivakauqeti ogo me yaga ena vakadinadinataki ni Kalou na Tamada Tawamudu, Nona ituatuva ni marau vei ira Na luvena, kei Na Luvena, o Jisu Karisito, me vaka ni iVakabula kei vuravura." —Elder David A. Bednar³

Na initani e vakatarai keda meda **wasea na kosipeli** ki vuravura tauoko. Au taleitaka o ya! Ni tiko e vica na itaviqaravi me baleta na koniferedi raraba, ia e vakavuqa, au tovolea me vuksi ira na tani **me vakavurea e dua na veivosaki** mai na vosa ni koniferedi raraba. Noda raica na taro mai vei ira na tani ena rawa ni vuksi keda meda raica na ka ena dua na rai vou ka rawa ni idewadewa ki na noda dui taro me veivosakitaki.

Au sa kunea ni o **vakayagataka na taro eso** me veivosakitaki kina na vosa mai na koniferedi raraba vata kei na nomu matavuvale ni veiqravi, e vuksi iko mo raica na nodra kaukauwa ka vakakina na veika era gadreva. E dua vei ira na taro au dau taleitaka me taroga, o ya, Na cava o nanuma ni iulutaga mai na soqoni ni koniferedi raraba ka se qai oti koto ogo?

Na isau ni taro e rawa mo raica kina na veika e yaco tiko ena nodra bula kei na veika e bibi vei ira. Sa rawa kina vei iko mo yaco me dua na dauveiqravi vinaka cake se o tagane se yalewa baleta ni sa rawa mo raici ira vakavinaka cake. ■

Camille Gillham, Colorado, Amerika

IDUSIDUSI

1. Dallin H. Oaks, "Love and the Law" (video), mormonandgay.ChurchofJesusChrist.org.
2. "Mai, Rogoca Na Domo Ni Parofita," *Sere ni Lotu*, naba 21.
3. David A. Bednar, "Flood the Earth through Social Media," *Liahona*, Aug. 2015, 50.
4. *Vunautaka na Noqu Kosipeli: E Dua na iDusidusi ni Veiqravi ni Daukaulotu* (2004), 185.

IVAKAVUVULI ME VAKATAVULICI

"Wasea na kosipeli"

Eda sa veiyalayalatitaka meda "tu ka vakadinataki na Kalou ena veigauna kecega, kei na veika kecega, kei na veivanua kecega dou sa tiko kina" (Mosaia 18:9).

"Vakavurea e dua na veivosaki"

Na itukutuku mai na Koniferedi Raraba e rawa ni vakavurea na veitalanoa e veivakurabuitaki, veiganiti, ka liutaki vakayalo. Kei na mataqali veivosaki vakaoqo e rawa ni vaqaqacotaka na nomu veimaliwai, vuksa nomu ivakadinadina me tubu, ka kauta mai vei iko na reki! (raica na Vunau kei na Veyalayati 50:22).

"Vakayagataka na Taro"

"Na veitaro vinaka eso ena vuksi iko mo kila vinaka na ka era taleitaka, nodra kauwai eso, se taro mai vei ira tale na tani. E rawa me toroya cake nomu veivakavulici, sureta na Yalo, ka vuksi ira na tamata me vuli."⁴

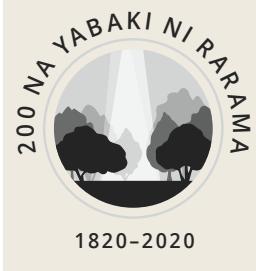
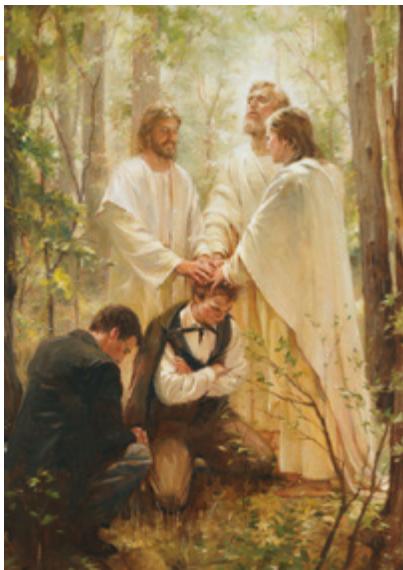
**Mai Vei Elder
LeGrand R.
Curtis Jr.**

Vakaitutu Raraba
70 kei na Daunitu-
kutuku Makawa ni
Lotu ka Vunivola

Na tomani tikoga ni **VEIVAKAL**

A tekivu na Veivakalesui mai
ena Veikau Tabu ena 200 na
yabaki sa otia se tomani
tikoga nikua—o iko kei au e
rawa ni daru vakaitavi kina.

ESUI MAI

Oqo e dua na gauna vakasakiti ka taleitaki me da tiko kina e vuravura. Sa noda na veivakalougatataki ni vakaitavi ena veika lelevu e yaco tiko ena itabagauna ni taucoko ni gauna, ni vakarautaki na iKarua ni Lako Mai ni Turaga.¹ Me da kakua ni sarava wale tu ga na yaco tiko ni veika vakasakiti oqo ia me da vakaitavi kina.²

Ena so na gauna eda veivosakitaka na Vakalesui mai ni kospeli me vaka beka ni a yaco vata kecega ena dua na gauna. Ena rua na drau na yabaki sa oti, a tekivu na kena iwalewale ena iMatai ni Raivotu, ia na Veivakalesui a sega, ni tini e kea. A toso tikoga na cakacaka ni Turaga mai vei Josefa Simici kei ira na nona ilawalawa ena vakadewataki ni iVola i Momani, vakalesui-mai ni matabete, tauyavutaki ni Lotu, talai yani na daukaulotu, tara ni veivaletabu, tauyavutaki na iSoqosoqo ni Veivukei, kei na so tale. Na veika a yaco oqo ena Veivakalesui mai a tekivu ena

1820 ka tomani tiko ena gauna taucoko ni bula nei Josefa Simici.

Ena vakasakiti ni veika a vakatakila na Kalou mai vei Josefa Simici, a sega ni vakacavari na Veivakalesui mai ena gauna ni bula nei Josefa Simici. Mai vei ira na parofita era taravi koya eda sa ciqoma na veika me vaka na kena vakatorocaketaki tikoga na cakacaka ni valetabu; ikuri ni ivolanikalou; na vakadewataki ni ivolanikalou ki na vuqa na vosa; na kau ni kospeli ki vuravura taucoko; na tauyavutaki ni Matawilivola ni Sigatabu, Goneyalewa, Lalai, kei na kuoramni ni matabete; ka vuqa tale na veisau ki na veimataisoqosoqo ni Lotu kei na kena iwalewale.

“Eda sa ivakadinadina ni dua na iwalewale ni veivakalesui mai,” e kaya o Peresitedi Russell M. Nelson. “Kevaka o nanuma ni sa taucoko na vakalesui mai ni Lotu, o se qai raica tikoga na kena itekivu. E levu cake sara e se bera ni yaco mai. . . . Wawa mada me yacova na yabaki mai

*Sa solia vei keda na
Kalou na madigi
vakasakiti me da
vakaitavi vakabibi
ena cakacaka oqo.*

qo. Kei na yabaki yani ka tarava. Gunuva ga na memu vuanikau ni tiko bulabula. Vakaceguya vinaka na yagomu. Ena yaco meda taleitaka.”³

Salavata kei na itukutuku nei Peresitedi Nelson ni sa toso tikoga na Veivakalesui mai, eda sa raica eso na veisau bibi sara ena Lotu mai na gauna a yaco kina me kena Peresitedi. Era okati kina na veisautaki ni veikuoramu ni matabete, veiqravi sosomitaka na veituberi kei na siko vuvale, kei na tekivutaki ni ivakarau ni vuli kospipeli yavutaki e vale tokona na Lotu.⁴ E levu na veisau sa yaco tekivu mai na gauna o ya, ka levu tale ena yaco mai.

Dua na iVakaraitaki Mai na Ra kei Aferika

A vakaukauwataki na noqu ivakadinadina ena tomani tikoga ni Veivakalesui mai ena lima na yabaki au a veiqravi kina ena Mataveiliutaki ni iWasewase ni Ra kei Aferika. Me tekivu mai na gauna au se gone kina, sa dua tu na noqu

Wasea tiko e dua na iVola i Momani o Samuela Simici e dua na daukaulotu taumada

na ivola tale eso ni Lotu ena nodra veiqravi ni Lotu. Era a masulaka na siga ena yaco mai kina ki Ghana na Lotu. E okati vata kei ira na caurvou era a lako wavoki tiko e Ghana me ra vakuvalica na kospipeli me vaka e tiko ena noda ivola. Ni ra yaco yani na daukaulotu ena 1978, a papitaiso o koya ena imatai ni siga a vakayacori kina na papitaiso ni Yalododonu Edaidai mai Ghana.

Ni se qai lewenilotu vou o Fred, a tiko ena dua na somate ni dua na wekana e dua na iliuli ni yavusa. A qai lai kila kina ni ratou sa tuvaka tiko na matavuvale me ra buli koya me nodra turaga vou. Ni kila ni na vakavuna na itutu vaqori me cakava eso na ka e veisaqasaqa kei na nona vaka bauta vakospipeli, a kusa yani ni oti na veibulu ka vakanaadakuya na itutu a rawa ni kauta mai vua na irogorogo kei na iyau.

Ni sa vakatabui na valetabu e Accra, erau dau lako o Jemesa kei Fred ena sivia ni va na auwa, dua na yasana, ena veimacawa me rawa ni rau

ivakadinadina ni kospipeli. Ia niu vakaitikotiko voli mai Aferika, au dau veimaliwai kei ira e vuqa era a ciqoma taumada na kospipeli ena Ra kei Aferika. Au sa raica tale ga na tete totolo ni Lotu ena vanua levu oya, na tauyavu ni drau vakadrau ni tabanalevu kei na iteki, era vutucoqa na veivaletabu kei na valenisoqoni mai vei ira na lewenilotu yalodina, kei ira na marama kei na turaga vinaka era ciqoma na kospipeli vakalesuimai e vuniyalodra. Au raica e mataqu na vakataucokotaki ni parofisai nei Josefa Simici ni na “roboti vuravura” na Lotu.⁵

E rua na lewenilotu yalodina vaqori o James Ewudzie kei Frederick Antwi, erau a vuksi au ena dua na siga ena valetabu e Accra Ghana. Ena vica vata na yabaki ni bera ni ra yaco mai na daukaulotu ni Yalododonu Edaidai e Ghana, a dua o James vei ira na ilawala rauta ni 1,000 na tamata era sa vakayagataka na iVola i Momani kei

cakacaka ena valetabu. Niu qarava vata kei rau na veicakacaka vakalotu, au luvuci ena noqu vakila na itukutuku makawa e wavoliti au. Niu kila na itukutuku makawa ni Lotu e Aferika erau matataka, au vakila ni vaka keimami qarava tiko na cakacaka vakalotu oqo vata kei Joni Teila se o Wilivote Uturavu kei ira na lewenilotu taumada.

Na veika au raica, sotava, ka vakila ena Ra kei Aferika era tiki ni veika a tukuna na Turaga vei Inoke ni na yaco: “Kau na tala sobu mai lomalagi na ka dodonu; ka tala yani mai vuravura na dina, me vakadinadinko koya na noqu Le Duabau Ga; . . . io au na cakava me lako siviti vuravura na cakacaka dodonu kei na dina me vaka sa lako siviti vuravura na waluvu, me ra vakasoqoni mai kina na noqu digitaki mai na yasai vuravura e va” (Mosee 7:62).

Au a raica na ivalavala dodonu kei na dina ni sa robota na vanua o Aferika ka ra vakasoqoni mai na yasai vuravura o ya o ira na digitaki. A vakalevutaki na noqu ivakadinadina ni

O Fred Antwi, e dua na lewe ni Lotu painia mai Ghana

Veivakalesui mai baleta niu a raica e mataqu na kena yaco na tiki bibi ni Veivakalesui mai oya.

Au sa raica talega e dua tale na ka me baleta na Veivakalesui mai tomani tiko: e dua na vakabauta kaukauwa kei na igu vakayalo vei ira na lewenilotu e Aferika. Au a rogoca ni tukuna o Elder David A. Bednar ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikaru, “o Katiladi [na vanua era a tiko kina na Yalododonu Edaiddai ena 1830 vakacaca] e sega ni tiko walega e Oaio. E tiko tale ga mai Aferika.” E vuqa na tamata era sa lewena tiko na Lotu mai Aferika e yavutaki ena veika qaqqa vakayalo yadudua era sotava. Era kauta mai na lewenilotu vou oqo na igu vakayalo kei na gagadre ni vuli kospipeli. Vei ira sa tomani tikoga na Veivakalesui mai ena vakasama ni tamata yadua. Ni ra vulica vakalevu cake na Lotu, sa qai tevuki vakavinaka tikoga e matadra na dina vakosipeli. Sa vakakina vei keda kece ni da vakarabailevutaka tikoga noda kila vakosipeli.

walega ni vakarautaki keda ki na bula tawamudu, ia eda sa veivuke talega ena nodra vakarautaki ka vaqaqacotaki na veika e vakatoka na Turaga me “o ira na noqu tamata ni veiyalayalati” (Vunau kei na Veiyalayalati na 42:36). Eda cakava na veiyalayalati vata kei na Kalou ka yaco me

Era laini na itabagone me ra curu ki na valetabu e Accra Ghana

Tolu na Sala me Vuksi Kina Na Veivakalesui Mai Tomani Tiko

Sa solia vei keda na Kalou na madigi vakasaki-ti me da vakaitavi vakabibi ena cakacaka oqo. Sa kaya na Turaga ni “gadreva na yago [ni Lotu] na veitikina kece sara” (Vunau kei na Veiyalayalati 84:110). Na lewenilotu kece sara e nodra na veiyakalougatataki ni vakaitavi ena Veivakalesui mai tomani tikoga oqo. Me da cakava li vakacava?

E dua na ivakarau eda vakaitavi kina sai koya na noda cakava ka maroroya tiko na veiyalayalati tabu. Na cakacaka vakalotu, oka kina na cakacaka vakalotu ni valetabu, e sega ni vakainaki vakavo sara ni ra sa cakava na tamata ka qai maroroya na kena veiyalayalati e sema ki na cakacaka vakalotu oya. E vakavulica o Sister Bonnie Parkin, na Peresitedi Raraba e liu ni iSoqosoqo ni Veivukei, “Na caka veiyalayalati sa ivakaraitaki ni yalo sa tuvakarau; na maroroi ni veiyalayalati sa ivakaraitaki ni yalodina.”⁶.

Ni caka ka maroroi na veiyalayalati, eda sega

Nona tamata ni veiyalayalati ena noda papitaiso, vakadeitaki, na sakaramede, na Matabete i Melikiseteki, kei na cakacaka vakalotu ni valetabu.

E dua tale na sala eda rawa ni vakaitavi kina ena Veivakalesui mai tomani tikoga na noda qarava vakavinaka na veikacivi kei na ilesilesi eda ciqoma. O ya na kena tosoi ki liu na Lotu. O ira na qasenivuli yalodina era dau vakavulica na kospipeli vei ira na gone, itabagone, kei na itabagone qase cake. O ira na marama kei na turaga dau-veiqravu era dau kauwaitaki ira na lewe ni Lotu yadua. O ira na mataveiliutaki kei na matabisopi era dau veidusimaki ki na iteki, tikina, tabanalevu, tabana, kuoramu, mataisoqosoqo, kalasi, kei na ilawalawa. O ira na veiliutaki ni itabagone era dau kauwaitaki ira na goneyalewa kei na cauravou. O ira na vunivola kei na sekeriteri era dau vola na itukutuku bibi ka qai volai mai lomalagi, kei ira tale na lewenuqa era qarava na itavi yaga ena nodra vakarautaki na tamata ki na bula tawamudu kei na iKarua ni Nona Lako mai na iVakabula.

Me vaka e vaka-vulica o Peresitedi Nelson, sa noda na madigi kei na itavi me da veivuke ena vakasoqoni vata e yaco tiko ena yasa ruarua ni ilati.

Na ikatolu ni sala e rawa meda vakaitavi kina ena Veivakalesui mai sai koya na noda veivuke ena vakasoqoni nei Isireli. Mai na veisiga tau-mada ni Veivakalesui mai, sa ikoya oqo e dua na tiki bibi ni cakacaka. Me vaka e vakavulica o Peresitedi Nelson, sa noda madigi kei na itavi me da veivuke ena vakasoqoni ka yaco tiko ena yasa ruarua ni ilati. Ena nona vosa isogo ni soqoni ena imatai ni nona koniferedi raraba vaka-Peresitedi ni Lotu, a kaya kina vakamatata o Peresitedi Nelson, “Na noda itukutuku ki vuravura e rawarawa ka lomadina: eda sureti ira na luvena kece na Kalou ena yasa ruarua ni ilati me ra lako mai vua na iVakabula, ciqoma na veivakalougatataki ni valetabu savasava, taukena na reki tudei, ka vakadonui ki na bula tawamudu.”⁷

Na vakasoqoni Isireli vata ena yasa oqo ni ilati e kena ibalebale na cakacaka ni kau-lotu. O keda kece sara e rawa ni da veiqravni

Ni bera ni lesu, a vakadonuya me keitou veitalanoa ena vica na miniti. Keitou a gole ki na dua na rumu ni vuli keirau kerea kina me keitou masu vata. Ni keitou sa tekiduru, keirau kerei koya me cabora na masu. Ni otu na masu a tu-ake ni drodro tu na wai ni mata ka kaya, “Vinaka, au sa na papitaiso.” Ni otu e vica na miniti sa yaco

O Elder kei Sisita Curtis vata kei na so na lewe ni matavuvale na Caruso

vakadaukaulotu tudei e dodonu me da vakasamataka vakavinaka na madigi o ya. Au wilika me dua na veivakalougatataki cecere na noqu rawa ni laki kaulotu ki Itali ena gauna se gone sara kina na Lotu mai kea. E dau soqoni na neimami veitabana ena olo redetaki, ka keimami vakanuinui tu ni dua na siga sa na tu na iteki kei na tabanalevu mai kea. Au saravi ira na ivuvu yaloqqa ena nodra curu mai ki na Lotu ka vakadavora na yavu ni kena vakasoqoni ko Isireli ena vanua cecere oya.

E dua vei ira o Agnese Galdiolo. Keimami a vakila taucoko vakaukauwa na Yalo ni vakatavu-lici vua na lesoni ni kaulotu. Ia, e dina ni vakilai na Yalo oya, e kila o koya ni ratou na saqata vakaukauwa nona matavuvale nona papitaiso. Ena dua na gauna, ni vakasinaiti ena Yalo, sa vakadonuya me papitaiso. Ia a veisau na nona vakasama ena mataka ni siga sa lokuci me papitaiso kina. A kusa mai ki na olo redetaki na vanua me a papitaiso kina me tukuna vei keirau ni sa na sega ni papitaiso ena vuku ni ile ni matavuvale.

vakakina. Ena yabaki ka tarava a vakamautaki Sebastiano Caruso, ka rau susuga cake e va na gone, era a kaulotu taucoko ka rau tomana na veiqravni ena Lotu tekivu mai na gauna oya.

Erau a kaulotu talega o Agnese kei Sebastiano, a peresitedi ni kaulotu o Sebastiano. Niu laki qarava na ikarua ni noqu kaulotu e Itali, ni otu e 25 na yabaki mai na kena imatai, au a raica na veika era sa vakayacora oi rau na Caruso kei na so tale na ivuvu me vakalevuta-ka na matanitu ni Kalou mai kea. Keimami a cakacaka o ira na noqu daukaulotu vata kei au me tarai cake na Lotu, neimami tatadra ni dua na siga ena tara e dua na valetabu e Itali. Vaka-samataka mada na noqu marau ni sa tiko na valetabu e Roma mai Itali.

E vica wale na reki e rawa ni vakatauvatani vata kei na marau ni kaulotu. E dua na veivakalougatataki levu me da sucu mai ena dua na gauna e rawa me da vakaitavi kina ena Veivakalesui mai tikoga ena noda veivuke me vakasoqoni o Isireli!

Ena gauna ni papitaiso nei Galdiolo Agnese

Eliza R. Snow, peresitedi ni iSoqosogo ni Veivukei taumada

Eliza R. Snow, peresitedi ni iSoqosogo ni Veivukei taumada

Na reki ni kaulotu, e dina sara, e vakilai sega walega mai vei ira na daukaulotu tudei. Oi keda yadua e rawa ni da veivuke ena nodra saumaki mai se vakabulabulataki o ira na tacida kei na ganeda ena noda cakacaka veitauriliga kei ira na daukaulotu tudei. Sa noda na madigi me da vakasoqoni Isireli ena noda sureti ira eso me ra lako mai ka raica kei na nodra vakaitokanitaki o ira era vakavulici.

Na cakacaka ni valetabu kei na tuvakawa eda veivuke kina me da soqoni Isireli ena yasa ni ilati kadua. Sa noda itavi tabu na cakacaka oqo ena veiyabaki sa sivi. Ni bera na mate nei Josefa Simici, era a papitaiso na Yalododonu ena vukudra na mate, ka vica era ciqoma nodra edaumeni kei na veivauci. Ni sa tara oti na Valetabu e Nauvoo, sa tekivu ena maqusa na edaumeni me baleti ira na bula. Sa tekivu talega na edaumeni kei na veivauci vei ira na qase e liu ena veivaletabu mai Utah.

O Eliza R. Snow, e dua ka vakaitavi vakabibi

Ena cakacaka ni valetabu kei na tuvakawa eda veivuke kina me da soqoni Isireli ena yasa ni ilati kadua.

ena iwalewale ni veivakalesui mai o ya, e kila na bibi ni tiki ni Veivakalesuimai o ya. E dau tiko vakalevu ena vale ni edaumeni, ka veivuke ena cakacaka vakalotu e kea.⁸ Ena dua na veisiko kina iSoqosogo ni Veivukei ena 1869, a vakavulica vei ira na tacina, “Au sa bau vakasamataka tiko na levu ni cakacaka me da qarava, ena vuksi sara mada ga ni nodra vakabulai na bula kei na mate. Eda gadreva meda . . . itokani bulabula ni Kalou kei ira na Yalosavasava.”⁹

Ia, e dina sara, sa rabailevu sara na kena vakarautaki na veicakacaka vakalotu ni valetabu ena kena tara na valetabu e veiyasai vuravura, e vuqa tale ena yaco mai.

Ena veiyaya ni cakacaka sa tu oqo vei keda, sa rawa ni da vakaitavi ena veigauna ena Veivakalesui mai tomani tiko mai na cakacaka ni valetabu kei na tuvakawa. Au dau taleitaka ka vakaitavi ena cakacaka ni tuva kawa ena veiyabaki, ia sa vakavinakataka cake sara na noqu kau yaca ki na valetabu na iyaya ni cakacaka ni imitaneti. Sa balolo tu ni vakanananu

tabu vei au na noqu dau dabe ena dua na teveli ena noqu vale mai Ghana ka raica na yacadra na noqu qase Kaivalagi e liu ka rawa ni keirau kauta kei na watiqui ki na valetabu e Accra Ghana. Na madigi rekitaki o ya sa muri keirau tu ki na veivauua tale eso keirau a talai kina.

Mai vua na Parofita ko Josefa Simici, a tekivuna na Kalou na iwalewale ni “kena vakalesui mai na veika kecega era a tukuna na parofita yalodonu mai na ivakatekivu kei vuravura” (Vunau kei na Veiyalayalati 27: 6). Sa tomani tikoga mai na veivakalesui mai ki na gauna oqo ni sa “vakatakila mai ena gauna oqo” na Kalou ka na “qai vakatakila tale mai e levu na ka cecere ka bibi me baleta tikoga na matanitu ni Kalou” (Yavu ni Vakabauta 1:9). Au sa vakavinavinaka vakalevu ni rawa ni da vakaitavi ena Veivakalesui mai tomani tiko oqo. ■

*“Kewaka o nanuma ni sa tauokino na
vakalesui mai ni Lotu, o se qai raica
tikoga na kena itekivu. Se levu tale na
ka se bera mai.” —Peresitedi Nelson*

IDUSIDUSI

1. Raica na Efeso 1:10; Vunau kei na Veiyalayalati 27:13.
2. Raica na Taniela 2:35–45; Vunau kei na Veiyalayalati 65.
3. Russell M. Nelson, ena “Latter-day Saint Prophet, Wife and Apostle Share Insights of Global Ministry,” 30 ni Okot. 2018, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
4. Raica na “Veidusimaki Veivakauqeti,” *Liaona*, Me 2019, 121.
5. *Nodra iVakavuvuvi na Peresitedi ni Lotu: Josefa Simici* (2007), 137.
6. Bonnie D. Parkin, “Ena Yalosavasava,” *Liaona*, Nove. 2002, 103.
7. Russell M. Nelson, “Me da sa Gu Tiko,” *Liaona*, Me 2018, 118-19. Ni vakavoqataki na vakasama oya, e kaya o Peresitedi Nelson ena koniferedi raraba ni oti e dua na yabaki: “Ka meda sa vakatabuya na noda bula ka vakatabuya tale me da qarava na Kalou kei ira na Luvena—ena yasa ruarua ni ilati” (“iTinitini ni vosa,” *Liaona*, Me 2019, 112).
8. A tara ena lomanbai ni valetabu na vale ni edaumeni ni se tara tiko na valetabu e Salt Lake. Vakatabui ena 1855, a vakayagataki na vale ni edaumeni me baleta na cakacaka vakalotu ni valetabu me yacova na 1889.
9. Vosa nei Eliza R. Snow, ki na iSoqosogo ni Veivukei ena Tabanalevu o Lehi, 27 ni Okotova 1869, Relief Society Minute Book, 1868–79, Church History Library, 26–27.

A TU NA NODRA INUINUI ENA LAKO MAI I KARISITO— E RAWA TALEGA VEI KEDA

Era a vakanuinui na parofita ni iVola i Momani ni na lako mai na Karisito. Ni da wilika na nodra vosa, sa rawa me tu vei keda na inuinui vata oqori ki na gauna ena lesu tale mai ko Koya.

Mai vei Mindy Selu

Mekasini ni Lotu

Na vosa cava e lako mai ki na noda vakanananu ni ko vakasamataka na iVola i Momani?
Nifaiti, Leimanaiti, aiti tale eso?
iValu, lekutu, ena ca?
Veivutuni, veivueti, buladodonu?
Jisu Karisito?
iNuinui?

Na Siganimate sa gauna vinaka sara ga meda vakasamataka vou tale na itukutuku ni iVola i Momani. Vakabibi, na itukutuku ni o Jisu na Karisito, na noda iVakabula ka Dauveivueti. Ena vukuna ga, eda na qai sereki mai na mosi ni yago kei na yalo. Mai na mate kei na ivalalava ca. Eda na vorata rawa na veika ca kecega e viritaka mai vei keda na vuravura.

Na kena rawarawa ga, eda na rawata na inuinui.

Na inuinui—inuinui dina, e yavutaki vei Jisu Karisito—a vakauqeti ira na parofita ni gauna e liu me ra maroroya na itukutuku ena peleti koula ka qai yaco me iVola i Momani. E tukuna vei keda o Jekope, “Ni, ena vei inaki oqo keimami sa vola kina na veika oqo, me ra kila kina ni keimami a kila na veika baleti Karisito, ka *a tu vei keimami na inuinui ni nona lagi lagi* ena vica na drau na yabaki ni se bera na nona lako mai” (Jekope 4:4; vakamatatataki).

E vinakata o Jekope me da kila ni ra sa—kila o koya kei ira tale eso na parofita dau volaitukutuku na nona lako mai na Karisito. E na vuqa na drau na yabaki ni bera Nona lako mai!

Ka ra sa vakauqeti kina me ra rawata na inuinui o ya mai na nodra vosa na parofita era wilika. E vakamacalataka o Jekope, “ka sega walega ni tu vei keimami na inuinui ni nona lagilagi, ia ko ira kece talega na parofita tabu ka ra a bula e liu vei keimami.

Raica, era a vakabauta na Karisito ka vakarokorokotaka na Tamada ena yacana, kei keimami talega, keimami sa vakarokorokotaka na Tamada ena yacana.

“O koya, keimami sa dau vakasaqarai ira kina na parofita ka sa levu kina na neimami ivakatakila kei na yalo ni parofisai; ka sa tu vei keimami na ivakadinadina kece oqo, keimami sa rawata kina na inuinui ka sa yaco me tawayavatali rawa na neimami vakabauta” (Jekope 4:4–6; raica talega na 1 Nifai 19:21; Jekope 7:11; Mosaia 3:13; Ilamani 8:16).

Na inuinui era a rawata mai na veika era a sotakaya kei na veiparofisai era a wilika ena ivolanikalou, sa vakarau-taki ira ki na siga ena lako mai kina na Karisito. Sa vakan-kina, o ira na parofita nikua era sa vakauqeti keda me da vakavakarau ki na gauna ena lako tale mai kina na Karisito. Kevaka me na tu vei keda na inuinui vata o ya, eda gadreva tale ga “[me da] vakasaqarai ira na parofita [me] levu na [noda] ivakatakila kei na yalo ni parofisai.” Na nodra ivakadinadina baleti Jisu Karisito ena sega walega ni vaqaqacotaka na noda ia ena vukea na noda vakavakarau ena nona lako mai.

Liai

"O koya, sa ka bibi sara kina me tukuni yani na veika oqo vei ira na leweī vuravura, me ra kila kina ni sa sega ni rawa ni dua na ka bula me tiko ena iserau ni Kalou, ka vakavo ga ena nona cakacaka dodonu, kei na loloma cecere, kei na nona loloma soli wale na Mesaia Tabu, o koya sa solia na nona bula me vaka na veika vakayago, ka sa taura lesu tale ena kaukauwa ni Yalotabu, me vakayacora kina na tucake tale mai na mate, ni sa imatai me tucake tale.

2 Nifai 2:8

Nifai

"la eda veivosakitaki Karisito, eda reki ena vukui Karisito, eda vunautaki Karisito, eda parofisaitaki Karisito, ka eda sa volavola me vaka na noda parofisai, me rawa ni ra kila kina na noda kawa na ivurevure me ra rai kina me bokoci kina na nodra ivalavalala ca.

2 Nifai 25:26

Alama

"la ena lako yani ko koya, ena vakila na mosi kei na veivakararawataki kei na veivakatovolei kecega, ia sa yaco na veika oqo me vakayacori kina na vosa sa tukuni, ni na colata ko Koya na nodra mosi kei na nodra tauvimate na nona tamata.

"la ena mate ko Koya me tasereka kina na ivau ni mate sa vauci ira tu na nona tamata; ia sa ciqoma ko koya na nodra malumalumu, me vakasinaiti na loloma ena loloma cecere, me vaka na veika vakayago, me rawa kina ni vakila me vaka na veika vakayago na sala me vuksi ira kina na nona tamata me vaka na nodra veimalumalumu."

Alama 7:11-12

Amuleki

"la na ilutua ka iotioti ni isoro oqo sai koya na Luve ni Kalou, io, e tawayalani ka tawamudu.

"la oqo ena kauta mai ko koya na veivakabulai vei ira era vakabauta na yacana; sai koya oqo na inaki ni iotioti ni isoro, me vakayacori kina na loloma cecere, o koya ena vakamalumalumutaka na lewa dodonu, ka kauta mai na sala vei ira na tamata me na tu kina vei ira na vakabauta ki na veivutuni.

"la sa vakaceguya na gagadre ni lewa dodonu na loloma cecere oqo, ka sa ologi ira ena liga ni veitaqomaki, ia ko koya e sega ni vakabauta me veivutuni ena sota kei na lawa ni lewa dodonu; ko koya ga e tu vua na vakabauta ka veivutuni ena rawata na inaki ni ituvatuva ni veiserekicecere ka tawamudu."

Alama 34:14-16

Samuela na Leimanaiti

"Raica sa dodonu me mate vakaidina ko koya me rawa kina na veivakabulai; io sa kilikili me mate ko koya me rawa kina na tucake tale mai na mate, ka me rawa vua na tamata me tu ena iserau ni Turaga.

"lo raica, na mate oqo e rawa kina na tucake tale mai na mate ka sereki ira na tamata kecega mai na imatai ni mate, ko ya na mate vakayalo; ni ra a muduki tani na tamata kece ena lutu i Atama ena nona muduki tani mai na mata ni Turaga, ka okati me ra sa mate, ena veika vakayago kei na veika vakayalo.

"la raica, na tucake tale mai na mate i Karisito sa sereki ira na tamata, ia na tamata kecega ka kauti ira lesu mai ki na iserau ni Turaga."

Ilamani 14:15-17

Na Tui o Penijamini

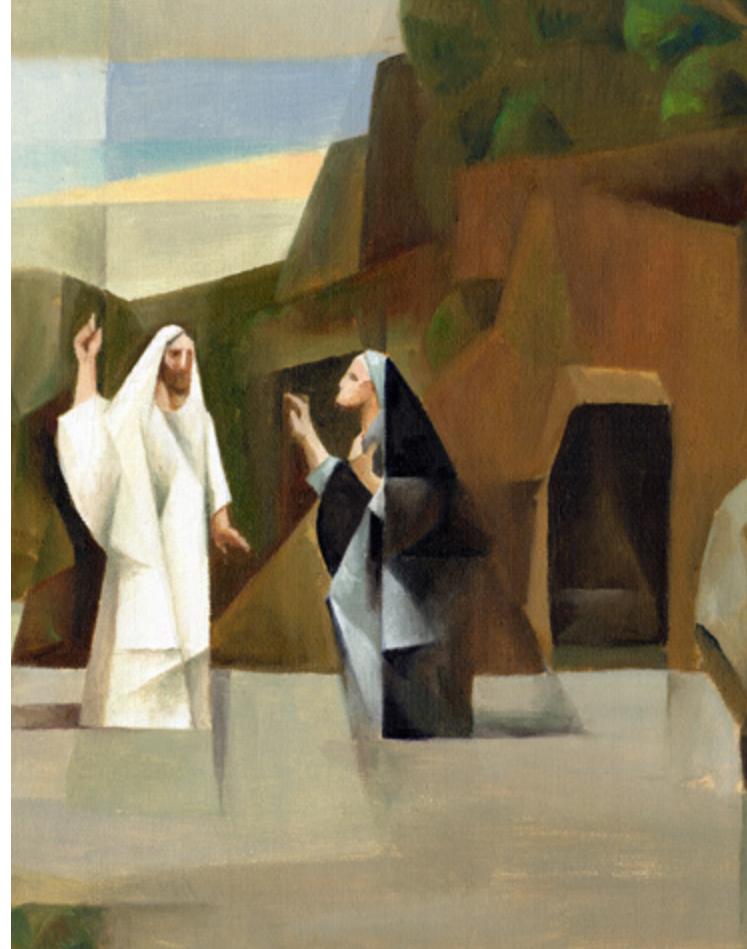
"la ena vakatokai na yacana me o Jisu Karisito, na Luve ni Kalou. . . .

"Ka raica, ena lako mai ko koya kivei ira na kai nona, me na yaco kina na veivakabulai vei ira na luve ni tamata ena vakabauti ni yacana; . . .

"Ka na tucake tale mai na mate ena ikatolu ni siga;

"la raica, na nona dra sa sorovaki talega kina na nodra ivalavala ca ko ira era a lutu ena vuku ni caka cala i Atama, ka ra mate ka sega ni kila na inaki ni Kalou me baleti ira, se ko ira era sa sega ni kila ni ra sa ivalavala ca."

Mosaia 3:8-11

Momani

"Sa dodonu mo dou kila na kedra itukutuku na nomudou qase, ka veiyutunitaka na nomudou ivalavala ca kei na nomudou caka cala, ka vakabauti Jisu Karisito, ni sai koya na Luve ni Kalou, ka ra a vakamatei koya na Jiu, ka sa tucake tale ena kaukauwa i Tamada, ka sa qaqa kina ko koya mai na ibulubulu; mai vei koya tale ga sa takali kina na batilaga nei mate.

"A sa rawa ena vukuna na tucake tale mai na mate, ka ra na vakaturi cake kina na tamata kecega ka tu ena mata ni nona itikotiko ni veilewai.

"Sa mai rawata na nodra sereki na kai vuravura, ia ko koya sa kunei ena siga ni lewa ni sa tawacala, ena tiko ena nona iserau na Kalou ena nona matanitu, ka na duavata kei ira na veimatasere mai cake me ra lagata tiko ga na nodra vakacaucau ki vua na Tamada, kei na Luvena, kei na Yalo Tabu, ka ratou sa Kalou e duabau ga, ena marau ka sega na kena iyayala.

Momani 7:5-7 ■

Ena Siganimate, eda marautaka na “siga bibi duadua ena itukutuku ni veigauna”¹—na tucake tale ni noda iVakabula o Jisu Karisito. Na ka oqori na iusutu ena ituvatuva ni marau nei Tamada Vakalomalagi.

Ena bula taumada, a digitaki ko Jisu Karisito me noda iVakabula. A yalataka o Koya me vakarautaka na sala vei keda meda vosoti ena noda ivalavalala ca ka lesu tale ki na noda itikotiko vakalomalagi.

Ena mataka ni imatai ni Siganimate o ya, a vakayacora ko Jisu na nona yalayala. A vakadrukai mate. Sa yaco kina o Koya me “rarama kei na bula kei vuravura; io, na rarama sa tawacava, ka sega ni vakabutobutotaki rawa; io, kei na bula talega sa tawacava, ni sa sega tale na mate” (Mosaia 16:9).

Na veivakalougatataki cava soti e kauta mai vei iko na Tucake tale?

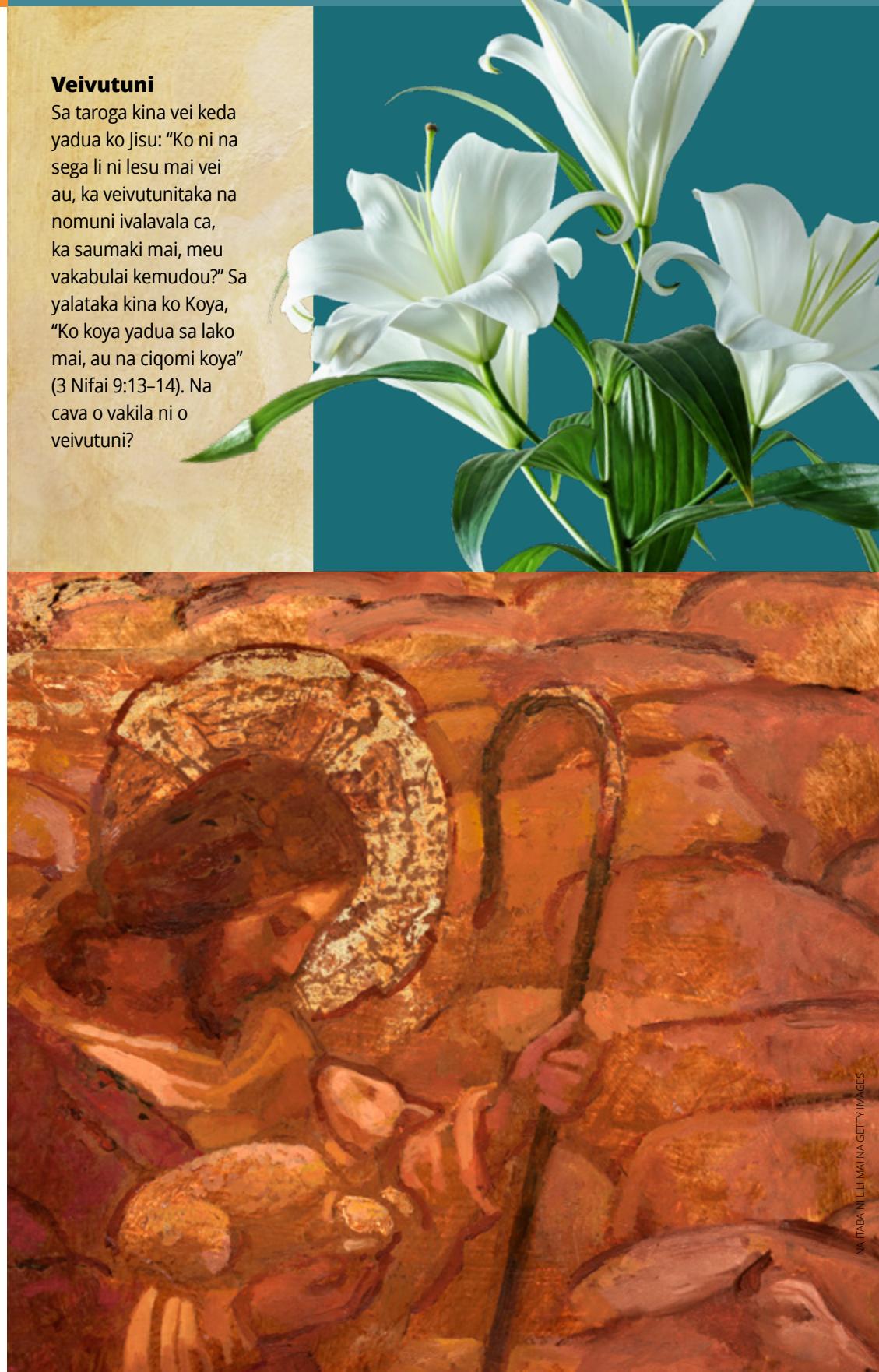
IDUSIDUSI

1. Dieter F. Uchtdorf, “Raica na Tamata! *Liaona*, Me 2018, 108.
2. Russell M. Nelson, “Ni Da Toso Vata Yani ki Liu,” *Liaona*, Epe, 2018, 7.

Na Cava na iBalebale ni Siganimate Vei Au?

Veivutuni

Sa taroga kina vei keda yadua ko Jisu: “Ko ni na sega li ni lesu mai vei au, ka veivutunitaka na nomuni ivalavalala ca, ka saumaki mai, meu vakabulai kemudou?” Sa yalataka kina ko Koya, “Ko koya yadua sa lako mai, au na ciqomi koya” (3 Nifai 9:13-14). Na cava o vakila ni o veivutuni?

Tucaketale

Ena sega ni tarovi rawa o mate, ia e vakadeita-ka na nona vakadrukai mate na iVakabula ni da na tucake kece tale mai na mate— vakaduavatataki tale na yago kei na yalo ena ituvaki uasivi sara (raica Alama 11:43). E kauta mai vakacava vei iko na inuinui na nomu kila na Tucake tale mai na mate?

Bula Tawamudu

Na Veisorovaki ni iVaka-bula ena rawa kina na bula tawamudu, se na bula vakacerecerei. Me ciqomi na veivakalouga-tataki oqo, sa dodonu me da talairawarawa ki na ivakaro. E vakatoka o Peresitedi Russell M. Nelson na sala ki na bula tawamudu “na salatu ni veiyalayalati.”² Na cava e dodonu me da cakava me da muria kina na salatu oqo ki na bula tawamudu?

Na Cava na Vuna e Sureti Keda kina na Tui o Penijamini me da Vaka e Dua na Gone?

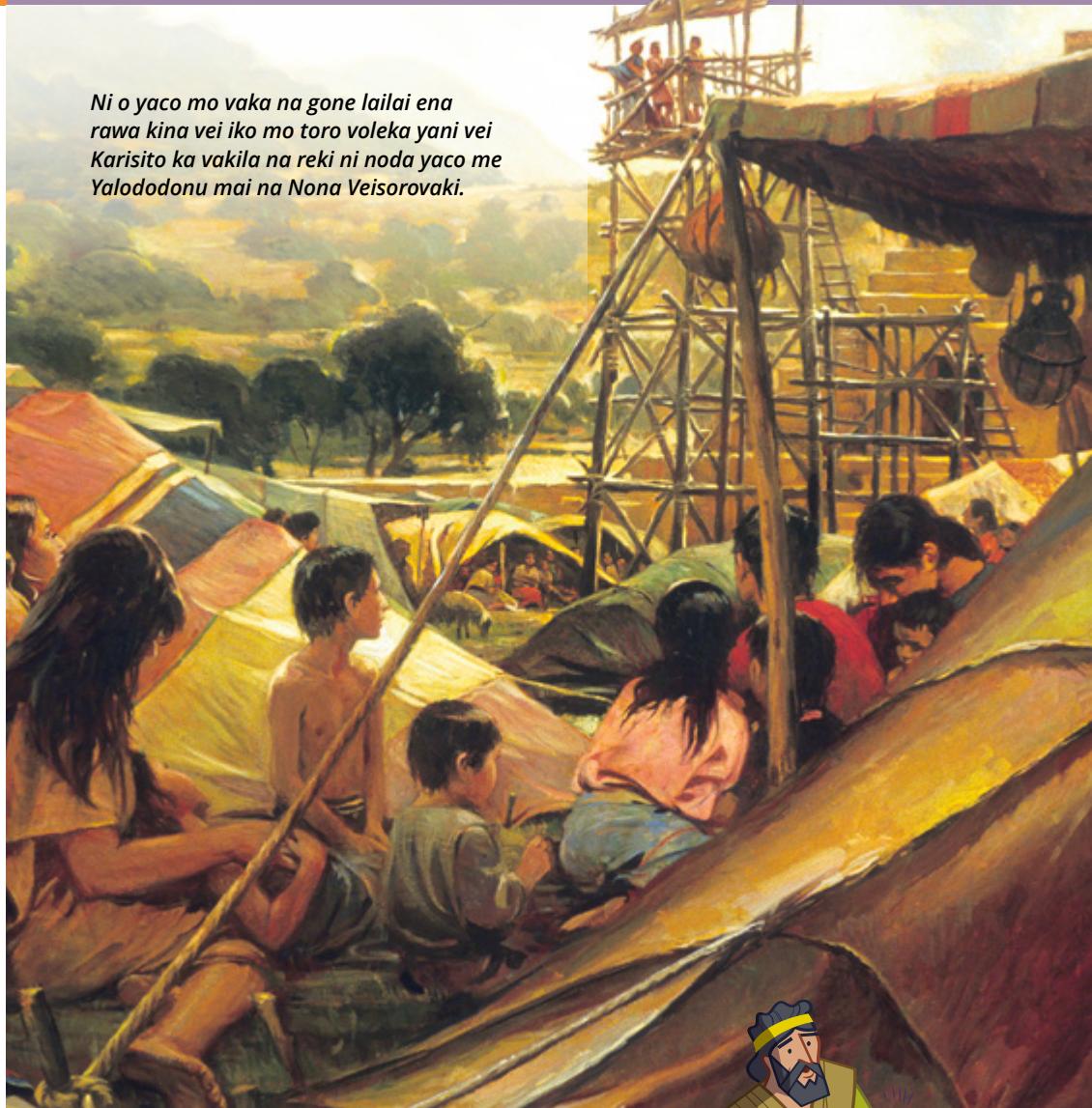
O sa bau vakila ni malumu na yalomu ni o vakadikeva toka e dua na gone? O ira na gone era dau vosa mai yalodra ka dau vakaraitaka na loloma kei na veivosa rawarawa ni vakabauta. E vakavuvulitaka na iVakabula, “Ia ko koya yadua sa vakamalu-malumutaki koya me vaka [e dua] na gone lailai, ko koya ga sa levu cake ena matanitu vakalomalagi” (Maciu 18:4).

Oqo e rawa ni dua na vuna a kerei ira kina na nona tamata o Penijamini na Tui me ra biuta tani na itovo vakayago ka yaco me vaka na gone (raica na Mosaia 3:19).

Me da yaco vakacava me vaka na gone? Raica na Mosaia 3:19 me vaka-leweni na vanua lala, ena vosa a vakayagataka ko Penijamini na Tui me vakamacalataka e dua na tamata e vaka na gone.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Ni o yaco mo vaka na gone lailai ena rawa kina vei iko mo toro voleka yani vei Karisito ka vakila na reki ni noda yaco me Yalododonu mai na Nona Veisorovaki.

VEIVOSAKI

Raica na ituvaki vagone mai vei ira na nomu tamata qaqa taleitaki ni iVola i Momani. Mo vakamuria vakacava na nodra ivakaraitaki?

Ena iVola i Momani, era vakatokai na tamata ena vuqa na yaca—e vica vei ira na Nifaiti, na Leimanaiti, kei na Anitai-Nifai-Liai. Ia sa gadreva ko Penijamini na Tui vei ira na nona tamata me ra kacivi ena dua na yaca e cecere cake, ka savasava—na yaca i Jisu Karisito.

Oqo na sala e rawa ni da maroroya tiko kina na yaca ni iVakabula me “volai tu ga e [lomada]” (Mosaia 5:12):

VEIVOSAKI

Na cava o dau cakava e veisiga me vakadeitaka ni o sa maroroya na yaca i Karisito me volai tu e yalomu?

Na Cava na Kena iBalebale me Toqai tu e Yaloda na Yaca i Karisito?

IVALALAVA ME VAKA E DUA NA TISAIPELI I JISU KARISITO

E gadrevi ena noda veiyalayalati meda talairawarawa ki na ivakaro. Na noda ivalavala e dodonu me vakaraitaka na noda gagadre meda muri Karisito ka yaco me vakataki Koya. Ni da vakayacora vakakina, eda na tomana tiko na noda vakatokai ena Yacana. Oqo na sala eda *maroroya kina* na yaca i Karisito me toqai tu e yaloda (raica Mosaia 5:12).

VEIYALAYALATI ENA PAPITAISO

Ena gauna ni papaitiso, eda sa veiyalayalati kei na Kalou me da taura ki vei keda na yaca i Karisito. Na cava beka o nanuma e kena ibalebale oqo? (Raica na Mosaia 18:8–9.)

VAKAIVOTAVOTA ENA SAKARAMEDE

Eda sa vakaroti meda vakaivotavota ena sakaramede ena bulu kilikili e veimacawa. Ena gauna ni sakaramede, eda vakadeitaki keda ki na noda veiyalayalati meda taura na yaca i Jisu Karisito (raica na Moronai 4:3).

E Dua Ga na Veivakalouugatataki sai Koya na ka Au Rawa ni Solia

Au sa vakacavara noqu vuli lawa voleka ki na imatai ni nona siganisucu na luvequ yalewa. Keirau nanamaki kei na watiqui ki na marautaki ni noqu tauri ivola, nona siganisucu neirau goneyalewa, kei na veimadigi vovou ena yaco mai vei keirau, ia e sega ni dua na ka a donu.

Au a sega tu ni cakacaka ni oti e dua na gauna lekaleka ni oti na noqu tauri koroi ka dredre meu kunea e dua na cakacaka. Seg a dede, sa yaco mai na leqa vakailavo. Me dua mada ga na soqo ni marau lailai ni siganisucu ena dredre.

Ni oti e vuqa na veitalanoa vata kei na watiqui, keirau sa ciqoma na veika keirau sotava tiko. E a sega ni rawarawa vei au niu dua na tama meu sega ni rawa ni volia mada ga e dua na iloloma rawarawa vua noqu goneyalewa ka raica tu nona yalolailai na watiqui lomani.

Au sega ni kila na veika e yaco tiko. Au a masu ka kerea vua na Tamada Vakalomalagi me vupei au meu kila vakavinaka na veika e nama-ka vei au. Vakasauri ga, me vaka e dua na domo ni vosa ki na noqu vakasama, au rogoca na veivosa oqo: "O taukena e dua na ka yaga vakalevu duadua mai na veika kecega eda taukena ena vuravura oqo. E tu vei iko na matabete. Na iloloma vinaka cake cava e rawa ni o solia vei nomu goneyalewa mai na veivakalouugatataki ni matabete?"

Me vaka e dua na domo e vosa ki na noqu vakasama, au rogoca: "O taukena e dua na ka yaga vakalevu duadua mai na veika kecega eda taukena ena vuravura oqo."

E tonawanawa na wanimataqu niu vakasamataka na kena ibalebale vei au na matabete. A vakasinaiti na yaloqu ena vakavinavinaka niu vakasamataka ni matabete sai koya na kaukauwa e rawa ni vakaduavatataka noqu matavuvale me tawamudu.

Au wasea na noqu nanuma vua na watiqui. Au tukuna vua ni ka duadua ga au rawa ni solia sai koya meu solia e dua na veivakalouugatataki vei neirau goneyalewa. Keirau sa lewa vata ni oqo ena kauta mai na marau kei na vakacegu vua, sa rauta vinaka oya.

Ena nona siganisucu na luvei keirau yalewa, era kauta mai na itokani kei ira na wekai keitou e dua na keke kei na iukuuku rawarawa. Keitou vakavinavinaka ni keitou marautaka na siga talei oqo vata kei ira keitou lomana. Ena bogi oya au kotorra na ligaqu e ului noqu goneyalewa ka vakalouugatataki koya. Au vakalouugatataki koya ena veika kece sara a vakauqeti au kina na Yalo ni Turaga meu tukuna.

Keitou se sotava tikoga na gauna ni veisau kei na bolebole me baleta na sega ni cakacaka kei na bula vakailavo. Ia ena loma sara mada ga ni yalararawa kei na lomalailai, e yaco mai vei keirau na sautu kei na vakacegu mai vua na noda iVakabula, o Jisu Karisito. Au sega ni vakatitiqataka ni lewena Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai vata kei na kaukauwa ni matabete sa dua na veivakalouugatataki. Sai koya ga na ka au a rawa ni solia ena nona siganisucu na luvequ yalewa, ka sa rauta vakavinaka. ■

Jonathan Mafra Sena de Santana, mai Santa Catarina, Brazil

A Vakananuma Vei u e Dua na Manumanu Vuka Lailai

Au sa yabaki 26 ena gauna keirau vakayalia kina kei na watiqu na neirau ulumatua. A laurai vei Kennedy e dua na tubu ena nona mona ni se qai vula 13. Ni ot i tolou na veisele, lima na wavoki ni kemocerapi, kei na vicavata na wainimate kei na veiqraravi, a takali mai ligai keirau ni vula 20 tiko.

Au a rara wataka vakalevu na nona takali na neirau goneyalewa totoka, kaukauwa dau vakatataro. Na cava e yaco kina oqo? Rawa vakacava meu toso? Sa dua na ka na levu ni noqu taro, ia e sega ni dua na kena isau e tu vei au. Ni ot i vica na siga mai na veibulu, keirau a lako kei watiqu ki na ibulubulu, se tu ga kina na senikau piqi totoka kei na reveni mai na gauna ni veibulu.

Niu vakasamataka tiko na luvequ yalewa, au raica e dua na manumanu somidi, se bera ni rawa ni vuka, ni kiso voli ena co. E vakananumi Kennedy vei au na manumanu oqo baleta ni dau taleitaka o koya na manumanu. A kiso yani na manumanu ki na ibulubulu ka laki vaqitora na reveni kei na senikau. Au matadredredre, niu kila ni oqo sara ga na ka ena vinakata o Kennedy. Qai kiso mai vei au na manumanu. Au sega sara ga ni bau toso vakalailai. A kiso sara mai vei au na manumanu, mai ravi e yavaqu, bobo na matana, ka moce.

E dredre meu vakamacalataka na veika au vakila ena gauna oya. Au vakila ni vaka e mai mokoti au o Kennedy. Au sega ni rawa ni tara na luvequ goneyalewa, ia na manumanu lailai oqo—e dua na ibulibuli nei Tamada

Vakalomalagi—e rawa ni lako mai ka mai vakotora na uluna lailai vei au, ka vakananuma vei au ni kila tu na Tamada Vakalomalagi na noqu mosi ka na dau

irairai kina ni da sa tu taudua voli, na ka dina ni da sa vakalouga tataki ena loloma cecere ni Turaga” (“Na Yalo Loloma ni Turaga,” *Liaona*, Me 2005, 100).

Niu vakasamataka tiko na luvequ yalewa, au raica e dua na manumanu somidi, se bera ni rawa ni vuka, ni kiso voli ena co.

tu e yasaqu me vakacegui au ka vupei au ena veivakatovolei oqo.

O Elder David A. Bednar ena kuoramni Apositolo Le Tinikarua a kaya, “Ena gauna e sega kina ni rawa vua na vosa me vakarautaka na veivakacegui eda gadreva . . . , ni sega ni rawa ni vakavurea na vakasama kei na iulubale na yalo me ciqoma na veika e cala ka sega ni dodonu ni bula, . . . ia ena gauna sa kena

Se bera ga ni yaco mai vei au na isau taucoko ni noqu taro, ia na loloma cebere oqo sa vakadeitaka vei au ni lomani au kei Kennedy na Tamada Vakalomalagi mai na isoro ni veivakaduavatataki ni Luvena, o Jisu Karisito, sa noqu vakauinui ni dua na siga keitou na duavata tale vakamatavuvale o Kennedy, na watiqu vata kei au. ■

Laura Linton, Utah, Amerika

Talei Vakalevu Cake mai na iTaube Siliva

*Ena dua na mataka au qai liaca
ni sa yali tiko noqu itaube siliva.
E bibi na lomaqu baleta ni sa ka
talei sara vei au na itaube oqo.*

Niu kerei meu liutaka e dua na veivosaki ena iSoqosoqo ni Veivukei ena nona veisureti na iVakabula me da vakania na Nona sipi, au nanuma ni kevaka au gadreva mera vakauqeti na marama, e dodonu meu cakava mada e dua na ka me baleta e dua vei ira na Nona sipi.

Au soqona na noqu yalodei ka sureta e dua na marama luluqa vakalotu me keirau lako vata ki na itaviqaravi ni iSoqosoqo ni Veivukei. A ciqoma na noqu veisureti ka keirau sotava e dua na gauna marautaki. Au vakila ni oqo e dua na ivakaraitaki vinaka, au sa maqua sara meu wasea na veika au sotava. Ia e levu cake na ka e tu vua na Turaga me vakavulica vei au.

Ena dua na mataka niu vakaisulu tiko, au qai kila ni sa yali na noqu itaube siliva. A soli vei au na itaube oqo me iloloma ni siganisucu niu veisiko voli e Varanise, o koya e vakaibalebale kina vakalevu vei

au. Sa tekivu meu vaqara ena veivanua au nanuma ni rawa ni tu kina, ia au sega ni rawa ni raica. Au qai tukuna vei au ni kevaka au masulaka ga, ena rawa ni totolo na noqu raica na noqu itaube.

Niu masu oti, au a vaqaqara ena veivanua kece. Ena rua na siga, au a masulaka vagumatua ka vakasaqara vakaukauwa. Au vakatakekere vua na Tamada Vakalomalagi me vukei au meu kunea, ia au se sega ga ni rawa ni raica. E bibi na lomaqu baleta ni sa ka talei sara vei au na itaube oqo.

Ena dua na bogi a masu vata kei au ena noqu yasa ni imocemoce na luvequ tagane. Ni oti na masu, a tomika e dua na ka, ka solia mai vei au. Na noqu itaube. A raica ena ruku ni loga. Au a sega beka ni raica ena noqu vaqaqara. Au tagi ena reki ni sa tiko talei vei au.

Vakasauri, e yaco mai vei au e dua na ivakatakilakila: “O dau masu beka

vagumatua ena vukudra na marama ena Lotu me vakataka nomu masulaka nomu itaube? Era sa ka talei beka vei iko me vaka na nomu itaube? Vakacava o ira na marama ena taudaku ni Lotu? O dau masulaki ira talega?”

Niu wasea na veika au sotava me baleta noqu itaube a yali ena iSoqosoqo ni Veivukei, sa dua na veivosaki totoka. Au tukuna vei ira na marama ni kerei keda na iVakabula me da vakania na Nona sipi, e dodonu me da nanuma tiko, ni “sa ka talei ena mata ni Kalou na yalo ni tamata” (Vunau kei na Veiyalayalati 18:10). E vinakata o Koya me ra dau nanumi, lomani, kauwaitaki, ka masulaki ena noda igu taucocko o ira era wavoliti keda. Ni da vakayacora vakakina, eda na kunea ni tamata kece e talei vakalevu cake mai na itaube siliva. ■

Sylvie Houmeau, Quebec, Kenada

"Raica na Ka e Rawa ni Cakava e Dua na Vakabauta Lailai?"

Keitou sirova sobu na sala ni cemuri keitou na cava. "Tou cabora mada e dua na masu," e kaya o luvei keirau tagane gone sara.

Ena dua na gauna sa otí, keirau a kau-
ti rau na luvei keirau tagane gone
sara kei na watiqui ki Varanise me keitou
sarava na vanua au a veiqraravi kina
vakadaukaulotu tudei. Keitou a sikova
na veitabana ni Lotu au a veiqraravi kina
ka marau vata kei ira na lewenilotu au
a vakatavulica. Keitou sikova talega na
veivanua makawa.

E dua vei ira na icaca ni Château de Châlucet. Na kasela ni gauna e liu
vakaitamera oqo a kabai ka vakacacani
vakalevu sara ena vica na senijiuri sa otí.
Sa tubua vakalevu na yasa ni icaca ni
vale, na sala me da yacova kina e qiqo
ka dua na icabecabe levu. A dua na
cabe dredre, ia a mate vinaka na sasaga
ni keitou sa yacova yani.

Erau taleitaka na cauravou na
nodrau sirova sobu na sela ka kabata
cake na ivovo ni lalaga ni kasela. A
vesuka na nodrau vakasama na kasela
me vaka ga na kena a vesuka na noqu
ena 24 na yabaki sa otí.

Ni keitou tiko voli e kea, sa tekivu
uku vakayawa mai e dua na cava ni
vulaikatakata. A totolo na kena toso
mai. E vakatuloaloa na lomalagi ka
tibi na liva, qai muria mai na calidi ni
yaseyase.

Keitou sirova vakatotolo sobu yani
na gaunisala ka cicí yani ki na motoka
ni cicí muri keitou mai na cava. Segá ni
dede, keitou sa suasua mai na uca bibi
ka vuki na gaunisala me soso. Keitou
lomaleqa de sisi na yavai keitou ka kei-
tou lutu yani ena bari ni veivatu.

Keitou qai raica eso na vanua ni
vakaruru e maliwa ni veivunikau ena
bati ni sala. Keitou mai vakasokumuni
toka ena ruku ni ivakaruru ka taroga
voli se na vakacava na balavu ni neitou
wawa me rawa ni keitou qai lako sobu.

"Tou cabora mada e dua na masu,"
e kaya o luvei keirau tagane gone sara.

A kerea me cabora na masu ka masu-
ta me mudu na uca me rawa ni keitou
lako sobu yani vakavinaka. A raici
keitou mai ka kaya, "Sa qai vo ga me
veirauti na nodatou vakabauta."

Au vakamacalataka ni sega ni dau
vakakina na masu.

"Sega," a kaya, "sa na mudu na uca
ena 10 na miniti!"

Ni otí e rauta ni 10 na miniti, a mudu
na uca.

"Sa donu, tou lako!" e kaya o koya.

"Kevaka edatou lako qo, ena tekivu
tale na uca ka tou qai tao tu," e kaya na
luvei keirau qase cake.

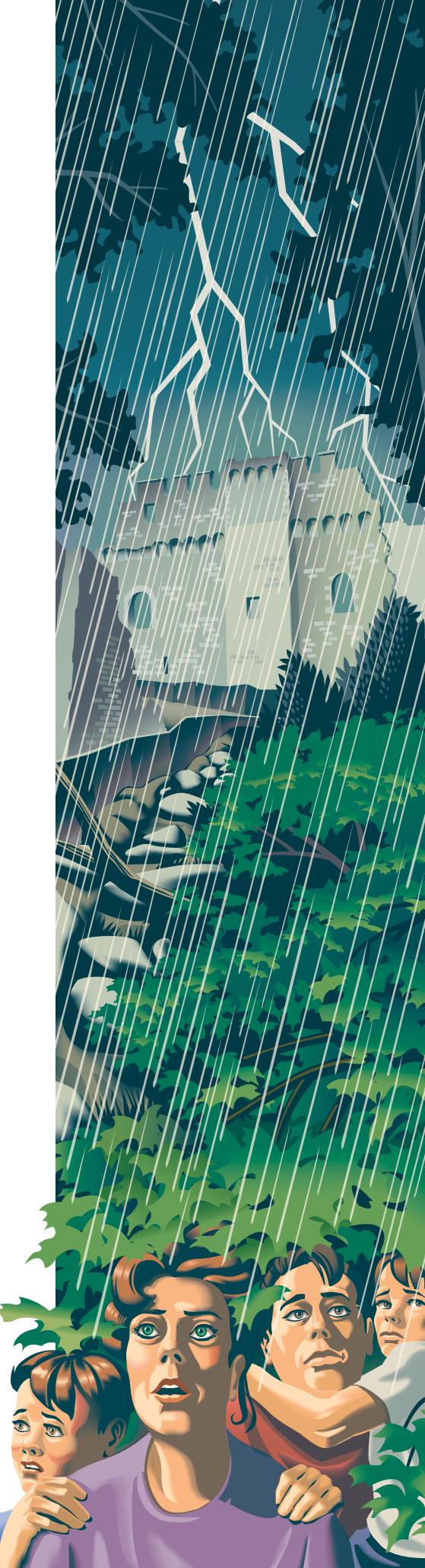
"Sega!" sauma na neirau gone dua-
dua. "Tou lako."

Keitou goleva na veivanua bau mama-
ca toká ena sala, ka veibiliyaka na co
kei na tabanikau ni keitou lako tiko. Ni
keitou yaco ki na motoka, keitou cabora
e dua na masu ni vakavinavinkaka. Segá
ni dede sa tekivu tau tale na uca.

"Raica na ka e rawa ni cakava e dua
na vakabauta lailai?" e kaya vakamaluá
na luvei keirau tagane.

E vakatavulica vei keitou kece e dua
na lesoni cecere ena siga o ya. ■

Godfrey J. Ellis, Washington, Amerika

LE SONI ESO MAI NA IVOLA I MOMANI

Mai vei Elder
Kyle S. McKay
Ena Vitusagavulu

E Dua na Veisau Levu ni Yalo

Ena Lutu nei Atama, sa yaco mai kina ki vuravura na tauvimate kei na ivalavala ca. Erau rawa ni vakatubu leqa ruarua ena vanua erau yaco kina. Mai na veitauvimate taucoko, rairai e sega beka ni dua e takalevu se veivakarusai vakalevu duadua me vaka na kenisa. Ena so na vanua, e sivia ni dua na ikatolu ni lewenivanua ena tauvi ira e dua na mataqali kenisa, ka na vakavuna e voleka ni dua na ikava ni mate taucoko.¹ E vakavuqa ni dau tekivu na kenisa ena dua ga na tikina somidi, na kena somidi ena rawa walega ni laurai ena iloilo ni vakalevutaki ka. Ia e rawa ni ra tubu cake ka tete vakatotolo sara.

O ira na tauvi kenisa era dau qaravi vakavuniwai me rawa ni bokoci tu kina na kenisa. Na kena tababokoci vakadua e kena ibalebale ni sa sega tale ni dua na ivakatikilakila ni mate e rawa ni laurai tu. Ia, era tukuna na kenadau ni dina ga ni rawa ni sa bokoci tu vua e dua e tauvi koya, e sega ni kena ibalebale o ya ni sa vakabulai mai kina.² O koya gona, e dina ni na yaco na vakacegu kei na vakanuinui ni sa bokoci, era dau gagadre o ira e tauvi ira ki na dua na ka cecere cake mai na bokoci—era nuitaka tu me ra vakabulai. Me vaka nona itukutuku e dua, “Me vakatokai e dua ni sa bula mai na kenisa, sa dodonu me na waraki kevaka ena lesu tale mai se sega, o koya, sa ka bibi kina na gauna. Kevaka e dua na tauvimate ena bokoci tikoga me vica na yabaki, sa na rawa ni vakabulai mai na kenisa. Eso na mataqali kenisa e rawa ni yaco tale ni oti e vica vata na yabaki.”³

E voroka, vaka lokilokitaka, ka vakamatea sara na yalo. Sai koya na vuna levu duadua—io, na vu duadua ga—ni mate vakayalo.

Na iwali ni ivalavala ca na veivutuni.

Tauvi Mate kei na iValavala Ca

Me vaka sara ga na vakacaca ni kenisa ki na yago, na ivalavala ca e veivakarusai vakalevu sara ki na yalo. Na ivalavala ca e tekivu vakalailai—ena so na gauna e sega sara ga ni dau laurai—ia e rawa ni totolo sara na kena toso. E voroka, vaka lokilokitaka, ka vakamatea sara na yalo. Sai koya na vuna levu duadua—io, na vu duadua ga—ni mate vakayalo ni veika buli taucoko. Na iwali ni ivalavala ca na veivutuni. Na veivutuni dina e 100 na pasede na kena mana ena vakabokoci ni ivalavala ca. Na vakabokoci oqori ena solia na reki kei na vakacegu ki na yalo. Ia, na rawati ni vakabokoci ni ivalavala ca

kei na vagalalataki ni kena revurevu e sega ni kena ibalebale ni sa vakabulai sara vakadua o koya e ivalavala ca. E dua na itovo me baleta na yalo ni tamata lutu tani sai koya e dau vakatara se rawarawa ni rawai ena ivalavala ca. O koya gona, e rawa ni yaco tale na ivalavala ca, ni sa oti sara mada ga e vica vata na yabaki mai na gauna ni veivakabokoci. Sa ka bibi sara ena noda vakabulai vakadua na noda tikoga ena vakabokoci, se ena dua tale na vosa, me maroroi na vakabokoci ni ivalavala ca.

Vakasavasavataki ka Vakbulai

Na vakasama oqo e vuksi keda me da kila ena bula vakayalo, eda na sega walega ni vakasavasavataki mai na ivalavala ca ia me da vakabulai talega mai na bula ivalavala ca. Na ivalu ni noda vinakata me da caka vinaka kei na noda itovo ni bula dau caka ca e rawa ni vakatubu oca. Kevaka eda yalodina tiko, eda na qaqqa sega walega baleta ni da sa valuta noda itovo ni bula ena noda lewa, ia e baleta ni da sa solia noda vakatulewa vua na Kalou ka sa veisautaka o Koya noda itovonibula.

A vakatavulica na Tui o Penijamini ni “Ni sa meca ni Kalou na tamata vakavuravura, ka sa vaka tu mai kina me tekivu sara mai na lutu i Atama, ka na vaka tu kina me sega ni mudu ka sega ni mudu, ka vakavo ke talairawarawa ki na veivakayarayataki ni Yalo Tabu, ka biuta tani na tamata vakavuravura . . . ena vuku ni veisorovaki i Karisito na Turaga” (Mosaia 3:19). Ena nona sauma oqo kei na ivakavuvuli tale eso, era a masuta na nona tamata o Penijamini, “Mo ni yalololoma ka vakayagataka na dra ni veisorovaki i Karisito me keimami vosoti kina ena neimami ivalavala ca, *ka* me vakasavasavataki kina na yanoi keimami” (Mosaia 4:2; vakamatatataki). Ni oti na nodra masu, sa sauma na Turaga na nodra kerekere wase vakarua. Taumada, “sa sobuti ira na Yalo ni Turaga, ka ra sa vakasinaiti ena marau, ka sa bokoci na nodra ivalavala ca, ka vakacegu na nodra vakasama” (Mosaia 4:3).

Ni raica ni sa “bokoci tikoga” na nodra ivalavala ca, sa vakauqeti ira na Tui o Penijamini me ra vakabulai vakadua ena nona vakavulica vei ira me bokoci tikoga na nodra ivalavala ca (raica na Mosaia 4:11–30). “Kevaka ko ni na kitaka na veika oqo,” e yalataka o koya, “ko ni na marau ena veigauna kecega, ka vakasinaiti ena loloma ni Kalou, ka na dau bokoci tikoga na nomuni ivalavala ca” (Mosaia 4:12).

Era a vakabauta na tamata ka vauci ira ena nona vosa na Tui o Penijamini, ka sauma kina na Turaga na ikarua ni iwase ni nodra masu—me vakasavasavataki [na] yalodra.” Ena vakavinavinaka, era sa qai kaci kece mai, “Na Yalo ni Turaga Kaukauwa . . . sa vakayacora edua na veisau levu vei keimami, se ki na loma i keimami, ka sa sega tale ni tiko kina vei keimami e dua na gagadre me kitaka na ca, ia me keimami kitaka tiko ga na veika vinaka” (Mosaia 5:2). A vakamacalataka o Tui Penijamini ni veisau levu oqo e kena ibalebale era sucu va-Kalou (raica na Mosaia 5:7).

“E caka vakacava?”

E vakavuvulitaka na parofita o Alama ni sa dodonu me da veivutuni *ka* sucu tale—sucu vua na Kalou, veisautaki na yaloda (raica Alama 5:49).

Ni da tomana tiko noda veivutuni, na Turaga ena kauta tani na noda ivalavala ca *ka* na kauta tani ko Koya na veika e dau vakavuna se vakatara na ivalavala ca e lomada. Ia, ena vosa i Inosi, “Turaga, sa caka rawa vakacava?” (Inosi 1:7). Na kena isau e rawarawa, ia e bibi sara ka tawamudu. Vei ira era sa vakabulai mai na dua na ituvaki ni bula, vakayago se vakayalo, sa kay na Turaga, “Sa vakabulai iko na nomu vakabauta” (raica na Marika 5:34; Inosi 1:8).

A vakayacori kina na veisau levu ni Yalo a sotava o Alama “me vaka na nona vakabauta,” ka sa veisautaki na lomadra era muri koya ni ra sa “vakararavi vua na Kalou dina ka bula” (Alama 5:12, 13). A veisautaki na yalodra na tamata nei Penijamini na Tui “ni ra sa vakabauta na yacana [na iVakabula]” (Mosaia 5:7).

Kevaka meda na rawata na mataqali vakabauta vakaoqo, me rawa kina ni da nuitaka na Turaga ena yaloda taucoko, meda cakava na veika ena vakavuna na vakabauta, oti da qai cakava na veika e muatakti keda yani kina na vakabauta. Ena maliwa ni veika e vuqa e veimuatakti yani ki na vakabauta, ena vakasama ni veisau ni Yalo

*Na veisau levu ni yalo e
vakayacori vei keda; eda
sega ni vakayacora o keda.*

oqo, na Turaga sa dau vakabitaka na lolo, masumasu, kei na vosa ni Kalou. Ia e dina ga ni veimuatakti na vakabauta ki na vuqa na ka, na veivutuni na imatai ni vuana.

Vakasamatata na rua na tikina oqo mai na ivola i Ilamani ka vakavotuya na ivakavuvuli eso oqo. Taumada, eda wilika baleta eso na tamata “era sa daulolo ka masu vakawasoma, ka tubu . . . ka sa dei ka tudci tiko ga na nodra vakabauta na

Eda vakavinavinakataka na Veisorovaki i Jisu Karisito, eda sega walega ni vakasavasavataki mai na ivalavala ca; eda rawa talega ni vakabulai mai na bula ivalavala ca.

Karisito . . . io ka sa vakasavasavataki ka vakatabui na yalodra, na veivakatabui sa yaco ena nodra solia na yalodra vua na Kalou” (Ilamani 3:35). Ia, mai vei Samuela na parofita ni Leimani, eda vulica, “Na ivolanikalou tabu, io, na nodra parofisai na parofita tabu, . . . tuberi ira . . . mera vakabauta na Turaga, ka veivutuni, io na vakabauta kei na veivutuni ka kauta mai ki vei ira na veisau ni Yalo” (Ilamani 15:7).

Vakararavi vua na Kalou

Eke me da tuvakadua ka vakadinatinataka ni veisau levu eda tukuna oqo e vakayacori *ki* lomada; e sega ni da vakayacora *o* keda. Eda sa rawa ni veivutuni, veisautaka na noda itovo, noda ivakarau ni rai, na noda gagadre sara mada ga kei na noda vakabauta, ia e sega vei keda na kaukauwa me da veisautaka noda itovo ni bula. Me baleta na veisau qaqo oqo, eda sa vakararavi vakatabakidua vua na Kalou Kaukauwa. Sa i Koya e vakasavasavataka na yaloda ena nona loloma ka veisautaki keda “ni sa ot i sara na veika kece eda rawa ni cakava” (2 Nephi 25:23). E tudei ka dina na nona veisureti: “Veivutuni ka lako mai vei au ena [lomamu] taucoko, kau na *vakabulai* [iko]” (3 Nifai 18:32; vakaikuritaki).

Na revurevu ni noda vakabulai mai na bula ivalavala ca sai koya ni da na yaco me da “saumaki mai na [noda] ivalavala vakayago kei na noda lutu, ki na ivalavala dodonu . . . ka yaco me luvena tagane ka luvena yalewa; O

koya eda sa yaco kina me [da] tamata vou” (Mosaia 27:25, 26). Ena vakacilavi yani mai matada na Rarama i Karisito. Me kena ikuri, e tukuna vei keda na ivolanikalou ni “sa sega ni ivalavala ca ko koya yadua sa vakasucumi koya na Kalou” (1 Joni 5:18). Oqo e sega ni baleta ni da sa sega ni rawa ni ivalavala ca, ia e baleta ni sa noda itovo ni bula na sega ni ivalavala ca. Oqori e dua na veisau levu, sa dina sara.

E dodonu meda nanuma ni noda sotava e dua na veisau levu ni yalo e na taura edua na gauna, sega ni na yaco ena dua ga na gauna lekaleka. Na veisau e dau toso vakamalua, ena so na gauna e sega ni laurai ena kena matailalai, ia e ka dina sara, e mana, ka gadrevi.

Kevaka o se bera ni vakila e dua na veisau levu vakaoqo, au via tarogi kemuni: O sa veivutuni beka ka rawata na vakabokoci ni nomu ivalavala ca? O dau vulica beka na ivolanikalou? O dau loloka masu beka vakawasoma, me rawa ni o tudei vakaukauwa ena vakabauti Karisito? E tiko beka nomu vakabauta me rawa ni o vakanuinui ga kina vua na Turaga e yalomu taucoko? O sa tudei tiko beka ka sega ni yavalati vakarawarawa ena vakabauta oqori? O dau qarauna beka na nomu vakanananu, vosa, kei na ivalavala ka muria na ivakaro ni Kalou? Kevaka o vakayacora na veika oqo, o na tamata dau mamarau ka vakasinaiti ena loloma ni Kalou ka na dau rawata tikoga na vakabokoci ni nomu ivalavala ca.” Ia kevaka ko na bokoci tikoga, ena yaco mo vakabulai, ka *veisautaki*!

E tu vei Jisu Karisito na mana me da vakasavasavataki kina mai na noda ivalavala ca ka me vakabulai keda talega mai na bula ivalavala ca. Sa tu vua na kaukauwa me veivakabulai, oqori na vuna, sa tu Vua na kaukauwa me veisautaki keda. Kevaka eda solia na yaloda Vua, cakacakataka na vakabauta ena nomu cakava na veisau kece e rawa ni o cakava, ena cakacakataka o Koya na Nona mana vei keda me yaco na veisau levu e yaloda (raica na Alama 5:14). ■

IDUSIDUSI

1. Raica na Stacy Simon, “Facts & Figures 2019: US Cancer Death Rate Has Dropped 27% in 25 Years,” American Cancer Society, Jan. 8, 2019, cancer.org.
2. Raica na “Remission: What Does It Mean?” webMD.com.
3. O Cathy Sweat, *Na Matamata ki na Veivakalesui Mai* (2019)

Vakavinakataki Cake na Veika Eda Sotava ena Valetabu

Mai na Mataveiliutaki Taumada

“**N**a vatutalei ulu ni Veivakalesui mai sai koya na valetabu. Na kena veicakacakaka vakalotu tabu kei na veiyalayalati era sa itakele ni nodra vakarautaki na tamata era sa vakarau tu me ra kidavaka na iVakabula ena iKarua ni Nona Lako Mai.”¹

Ena veigauna e so, eratou sa dau vakamoica na Mataveiliutaki Taumada na veisoqo ni tabu ni valetabu kei na kena iwalewale me vinaka cake na veika era sotava kina na lewenilotu ka vupei ira kece era curuma me ra vakila ni ra semati vakavoleka cake vua na Kalou ena loma ni veivanua tabu oqo.

Me tiki ni veika e sotavi ena valetabu, era dau tokara na lewenilotu na isulu ni soqoni ka vakaibalebale vakaivunau kei na ivakatakarakara ka na semati lesu ki na sokalou ni valetabu ena Veiyalayalati Makawa (raica na Vunau ni Soro 8 kei na Lako Yani 28).

Sa na yaco tiko eso na veisau ki na isulu ni soqoni tabu ni valetabu. Na veisau oqo e sega ni tukuna na veisau ena ivakatakarakara ni valetabu se na ivunau ia na kedra inaki me vakarawarawataki, logaloga vinaka, ka rawa ni rawati, ena kena vakarawarawataki na kena daramaki, qarauni, ka voli.

Esu na veisau oqo e oka kina:

- Vakarawarawataki na icakacaka ni iubi kei na icurucuru balavu.
- Kau laivi na palasitika mai na isala kei na wa mai na isala kei na iubi.
- Vakayagataki e dua na isulu bula dede me tautauvata ena icurucuru balavu, isala, kei na ioro, me rawa ni dede na kena vakayagataki ka rawarawa na kena qarauni.

Keitou nuitaka ni na veivuke na veisau oqo me vinaka cake na gauna bibi oqo ni o vakayacora me tiki ni nomu bula na sokalou e veigauna ena valetabu. ■

IDUSIDUSI

1. Russell M. Nelson, “Vosa iSogo,” *Liaona*, Nove. 2019, 120.

“Na veisau cava ga e caka ena cakacaka vakalotu se na iwalewale ena sega ni veisautaka na ituvaki bibi ni veiyalayalati e caka [ena valetabu]. Na veisau e vakataru na veiyalayalati me buroro e yalodra na tamata era bula ena veitabagauna kei na ituvaki duidui eso.”

Peresitedi Russell M. Nelson,
soqoni ni veituberi ni veiliutaki ena koniferedi raraba, Okoto. 2019.

ISAU NI TARO DAU TAROGI WASOMA

E rawa beka niu vakayagataka tikoga na isulu ni soqoni tabu sa tu rawa vei au?

Io. Se rawa tikoga ni vakayagataki na kena mataqali e liu me yacova na gauna sa dodonu me vakaisosomitaki.

Meu na biuta laivi vakacava na isulu ni soqoni tabu makawa?

“Me vakarusai na isulu ni soqonitabu ni valetabu sa makawa, sa dodonu me kotikotilaki me kakua ni kilai na kena ivakavakayagataki taumada” (*iVoladusidusi 2: Veiliutaki ena Lotu* [2010], 21.1.42).

Au rawa ni veisautaka noqu isulu sa tu rawa me tiko kina na veisau vou?

Io. Eso tale na itukutuku me baleta na kena ivakarau e rawa ni kunei ena store.ChurchofJesusChrist.org/ceremonialclothing ni o curuma ena

nomu akaude ni lewenilotu se ena nomu sikova na Sitoa ni Lotu ka taroga vua e dua na kena vakailesilesi.

E rawa beka niu solia na isulu makawa ni soqoni tabu?

Ena kena gauna donu, e rawa ni o solia na isulu vakayagataki vakalailai vei ira na lewe ni matavuvale se o ira na itokani sa edaumeni otí. Ia, na isulu ni soqoni, se cava ga na kena ituvaki, me kakua ni soli ki na dua tale na valetabu, Deseret Industries, se ena dua tale na vanua ni veisau isulu.

Au na rawata vakacava na isulu vou?

Me baleta na ivakamacala ni kena isau kei na kena sa tu ena nomu iwasewase, lako ki na store.ChurchofJesusChrist.org/ceremonialclothing se sikova na Sitoa ni Lotu.

iTabagone Qase Cake

Ena iWase oqo

44 iVakarau Era sa Vakayacoka Tiko
kina na iTabagone Qase Cake ena
Veivakalesui Mai Tomani Tikoga

Monalivaliva Walega

O Nanuma Beka ni Segu na Kemu
iNaki ni o iTabagone Qase Cake?
Vakasamataka Tale

Mai vei Cesar Gervacio

E Sabalia la Ganita Vinaka Sara na
Vakayagataki ni Yaca ni Lotu Taucoko

Mai vei Lauri Ahola

Kune Marau ena Cakava Tiko na
Cakacaka ni Turaga

Tarai cake na Matanitu mai
New Caledonia

Mai vei Mindy Selu

**Kunea na vei itukutuku oqo kei na
vuqa tale:**

- Ena liahona.ChurchofJesusChrist.org
- Ena tabana ni [TQC ena Veimacawa](#) (ena ruku ni wase ni iTabagone Qase Cake ena Gospel Library)

Wasea Nomu iTalanoa

E tiko beka e dua na nomu italicanoa vakasakiti
me wasei? Se o via raica na itukutuku baleta
na ulutaga eso digitaki? Ke vaka oqo, keitou
via rogoca mai vei iko! Sa rawa mo vakacu-
ruma mai e dua na italicanoa se itukutuku ena
liahona.ChurchofJesusChrist.org.

Eda Rawa ni Vakatetea na Rarama ni Kospeli

Na gauna vakaitabagone qase cake e gauna ni tubu, sotavi ni madigi eso, ka gauna mo tekivu tara cake kina na nomu bula. Na veika kece oqori e rawa ni veirawai, talei, ka rerevaki ena gauna vata ga (a vaka sara ga kina vei keimami).

Ia ni da sega beka ni kila na isau kece ni taro lelevu bibi ni bula, e tiko e dua na ka eda sa vakadeitaka—o **ira na itabagone qase cake era sa ka bibi sara ena Veivakalesui mai tomani tiko ni Lotu i Jisu Karisito.**

Ena kena tuvai na iwasese ena vula oqo, keitou a veivosaki kei ira e vuqa na itabagone qase cake me baleta na nodra vakaitavi ena vakasoqoni vata kei Isireli. Eda sa vakayalomalumalumutaki ena nodra loloma dina kei na yalodina ki na kospeli i Jisu Karisito. Se cava ga na keda ituvaki, o ira na **itabagone Yalododonu era kila vakavinaka na nodra itavi bibi ena iotioti ni itabagauna oqo**. Ena “iVakarau Era sa Vakayacoka Tiko Kina na iTabagone Qase Cake ena Veivakalesuimai Tomani Tiko” ena tabana e 44, e rawa ni o wilika kina na nodra sa vakarautaka tiko na itabagone qase mai Idia, Hungary, Barbados, Ositerelia kei Amerika na vuravura me baleta na iKarua ni Lako Mai ni iVakabula.

Ena itukutuku ena monalivaliva walega, e veivakararamataki kina o Cesar ena sala **eda rawa ni kunea kina na noda inaki ka yaco me iliuilu vinaka cake**. E tukuna o Lauri na veivakalougatataki eda na rawata ni da muria na ivakasala ni parofita. Eso tale na itabagone qase cake era wasea na veika era sotava ena veiqaravi ni valetabu, veiqaravi, tuva kawa, kei na cakacaka ni kaulotu. Ka da wasea vata e dua na ivakaraitaki mai vua e dua na itabagone qase cake mai New Caledonia ka vakaraitaka na **ivakarau era sa cakava tiko kina na lewenilotu itabagone na cakacaka ni Turaga ena vei wasewase lalai ni Lotu**.

Se vanua cava ga o tiko kina kei na ituvaki cava o sotava tiko, **e rawa ni o vaka-yacoka ena vakasoqoni vata kei Isireli mai na ka o rawa ni nanuma**. Ni da itabagone qase cake, o keda na iliuilu ni Lotu ena veisiga ni mataka. Na caudre lailai ni noda igu nikua ena vakacaudreva ka vakatetea na rarama ni kospeli i vuravura raraba ni mataka.

Wekamuni dina,

Chakell Wardleigh kei Mindy Selu

Edita ni wase ni itabagone qase cake ni Mekasini ni Lotu

ITABA MAI VEI WESTON CCOLTON

Na Sala Era Vakayaco Duidui Tiko Kina na Tabagone Qase Cake ena **Tomani ni Veivakalesuimai**

Sa dau nodra
tu ga na taba-
gone qase cake
na itavi bibi ena
cakacaka ni
veivakabulai.

Na veigauna kece o rogoca na veisureti ni dua na iliuliu ni Lotu mo vakaitavi ena tomani ni Veivakalesuimai se veivuke ni vakasokomuni Isireli, o sa vakasamataka tu li, "Na cava au rawa ni cakava? O au e dua ga na tamata," "Au se gone sara," "Au se bera ni vakawati," se "Au sega so ni kilaka. Na veisau cava au rawa ni cakava?"

Eda sa sotava vakayadua na mataqali vakasama vakaoya ena veigauna. Ia tovolea mo vagaluya na vakatitiqa oqori ena nomu wilika na yatuvoosa e vica ka tarava:

- A se qai yabaki 22 ga o Josefa Simici ena gauna a tekiu vakadewataka kina na iVola i Momani.
- O Oliver Cowdery talega a 22 ka 26 tu o John Whitmer (rau sega ni vakawati!) ni rau sa tekiu cakacaka vaka vunivola i Josefa Simici.
- Ena 1835, ni sa kacivi na matai ni Kuoramni iApositolo Le Tinikarua, era a yabaki 23 ki na 35.
- E vuqa na Yalododonu taumada ka lewena na Lotu ka vakatetea na kospeli era i tabagone qase cake.

Vakaoti, a cakacaka vata kei ira na tabagone qase cake na Kalou ena gauna eliu ni kena Vakalesui mai na kospeli i Jisu Karisito. Ira na tamata vakataki iko.

Laiva me na curuma.

Na Lotu ena sega ni rawa ni tete e vuravura taucoko nikua ke nanuma na tamata kecega era sega ni rawa ni cakava na veisau. O iko—io, o iko!—sa tiki ni dua na tabatamata digitaki nikua mo tomana na kena vakalesui mai ka liutaki na Lotu i Jisu Karisito.

**JOSEPH SMITH,
YABAKI 22**

Tekivu vakadewataki
na iVola i Momani

**OLIVER COWDERY,
YABAKI 22**

Tekivu cakacaka tu
vakavunivola i Josefa

**JOHN WHITMER,
YABAKI 26**

Tekivu cakacaka tu
vakavunivola i Josefa

Ko Sa Talai Mai Kike. Ena Gauna Oqo. Ena Dua na iNaki.

Ni vosa tiko baleti ira na noda tabatamata, a vakavulica o Peresitedi Russell M. Nelson, "Ko sa bula donuya tiko na 'ikatinikadua ni auwa.' Sa tukuna na Turaga ni oqo sai otioti ni gauna ena kacivi ira kina na tamata cakacaka ki na Nona were ni vaini me vakasoqoni ira na sa digitaki mai na yasai vuravura e va. (Raica na V&V 33:3–6.) Ka o sa talai mo vakaitavi ena veivakasokomuni oqo."¹

Vakasamataka mada na nodra qaqa na 65,000 na daukaulotu tudei ka wasea tiko na kospipeli ena siga taucoko, ena veisiga, e vuravura raraba. Vakasamataki ira taucoko na tabagone qase cake ka caka veiyalayalati voli ena valetabu, ka taura matua tu na veivakalougatataki ni matabete vakalesui mai kei na valetabu ka veiyalayalati tiko mera yalodina tu, vaqaqacotaka na nodra matavuvale, ka tara cake na matanitu ni Kalou e vuravura. Vakasamataki ira na tabagone qase cake ka veiqraravi voli vaka iliuli ni Lotu e vuravura raraba. Vakasamataki ira ka sasagataka tiko mera muri Jisu Karisito se

A cakacaka vata kei ira na tabagone qase cake na Kalou ena gauna eliu ni Veivakalesuimai. Ira na tamata vakataki iko.

Na Veivaka-lesuimai e sa baleta na vakasaqarai ni vakatakila.

VENNELA VAKAPALLI,
YABAKI 22, IDIA

vakacava na dredre eso era sotava. Era sa dau tiki bibi tu ni Veivakalesuimai na tabagone qase cake mai na itekivu. Ka sa tiki bibi tu na tomani ni Veivakalesuimai ki na bula ni tabagone qase cake tawawili rawa ka lewe ni Lotu.

Na iBalebale ni Veivakalesuimai kivei Keda

Ki na vuqa vei keda, na noda vakaitavi ena Veivakalesuimai sa vu mai na ka e sa vulica vei keda. Vei Vennela Vakapalli, e dua na tabagone qase cake curuvou mai Andhra Pradesh, Idia, "na Veivakalesuimai e sa baleta na vakasaqarai ni vakatakila. A qara o Josefa Simici na vakatakila e loma ni veikau. A masuta na Turaga o koya, a waraka na kena isau, a vosota tu. O ya na ka au taleitaka." E vaka-macalataka o Vennela, "Ni bera ni'u rogoca na Veivakalesuimai, au sega ni kila tu vakalevu na vakasaqarai ni vakatakila. Dua na ka au kurabui vakalevu kina oya na levu ni gauna a vakayagataka me rawata kina na vakatakila mai vua na Kalou. O ya na ka au vulica mai na Veivakalesuimai."

Na levu ni kilaka e vu mai na Veivakalesuimai e sa vakarawarawataka na noqu bula ka lailai na lomaocaoca.

JACOB ROBERTS,
YABAKI 29, AMERIKA

E vakadinata o Emma kei Jacob Roberts, e dua na veiwatini gone mai Utah, Amerika, ni Veivakalesuimai e sa baleta na "tomani ni vaka-takila"—me baleti keda kei na vuravura—"ni sa rawa ni da vaka parofita, e dua na gusunivosa eke e vuravura mai vua na Kalou, ka vakadeitaka se bolebole cava ga e kauta mai o vuravura, sa tiko e dua ka sa cakacaka ka masu ka veivosaki tiko kei na Kalou me vakadeitaka ni da sa vakarau tu ni sotava na bolebole cava ga e kauta mai o vuravura ni sa veisau."

"Levu sara na kilaka e salavata mai na Veivakalesuimai e sa vakarawarawataka na noqu bula ka lailai na lomaocaoca," e kaya o Jacob. E sa salavata kece mai e dua na veivakadeitaki "ni sa tiko e dua na Kalou ka lomani keda ka wanonovi keda," e kaya o Emma. "Na Nona inaki sa noda bula marau. Vaka na tabagone qase cake, sa rawa ni da vakararavi vakataucoko ka muri Koya baleta ni da kila na Nona takete sa noda bula marau. Eda kila ni da sa tamata tawamudu, oya sa solia vei au e levu na nuinui kei na vakabauta, ni cava ga au kitaka oqo kei na cala cava ga au cakava oqo, se rawa tikoga ni'u veivutuni ka sa tiko na gauna me'u toso kina ki liu ka vuli."

Na mataqali veivakadeitaki vakaoya a vupei Ramona Morris talega, e dua na tabagone qase cake mai Barbados, ni vulica ena matai ni gauna na Veivakalesuimai. Mai na veika

Na Veivakalesuimai e sa kauta mai na vakacegu kivei ira ka vakataroga na nodra bula kei na ituvatuva ni Kalou me baleti ira.

**RAMONA MORRIS,
YABAKI 28, BARBADOS**

tale eso, a rawata o koya e dua na ivakadinadina ni "sa tiko na Tamada Vakalomalagi ena vukuda. E sa kauta mai na vakacegu na Veivakalesuimai kivei ira ka vakataroga na nodra bula kei na ituvatuva ni Kalou me baleti ira."

Ia dina ga ni sa mai vakaibalebale ki na nona bula na kilai vakamatata ni Veivakalesuimai, e vakadinadinataka talega ni "nona yawaka tu mai na itikotiko liu ni Lotu, e sa dredre me sema ki na kospeli, ia baleta ga ni qaqaco tu na noqu ivakadinadina ena kospeli vakalesui mai, au kila se vaka-cava na kena yawa, au vakila ni'u vaka tu e dua na tiki ni Veivakalesuimai, ni'u sa sega ni galili."

Ka sega vua. Era sa vakaitavi tiko ena Veivakalesuimai na tabagone qase cake e vuravura rara-ba ena veiqrarvi ena valetabu, tuva kawa, kei na cakacaka ni kaulotu. Ena kilai vakamatata ni noda vakatakila eda sa rawata ena vulici ni Matai ni Rivotu i Josefa Simici kei na Veivakalesuimai, eda sa rawa ni tomania tauoko ni qara meda kila na loma ni Kalou kei na itavi cava eda rawa ni qarava ena tomani ni Veivakalesuimai.

Ira na Tabagone Qase Cake ka Liutaka Tiko na Lotu

Eda na rairai tabagone qase cake, ia eda sa rawa ni liuliu ni Lotu ena gauna oqo. Dina ga ni lewe ni Lotu duadua ga ena nona matavuvale, o Janka Toronyi mai Győr, Hungary, e sa vaqaqacotaki ena nodra vakaitavi na nona itokani tabagone qase cake ena veika eso ni Veivakalesuimai: "E dua na noqu ilawalawa tokani sa gole ki na kaulotu, ka sa veivakadrukai me raici na nodra rawaka ka ra qai lesu mai ka tubu cake vakalevu ena veika kece era sotava mai. E sa dua na kalawa levu sara vei keda kece. Ka dau talei tu meu raici ira na noqu tokani tabagone qase cake tawavakawati ni qarava na nodra veikacivi ka so na gauna na madigi eso era cakava vakai ira, vaka na bole mera daunivakasala ena koniferedi eso ni MST (Me iSakisaki ni Tabagone). Au vakila vaka na Veivakalesuimai e sega tu ni baleta walega na nodra vakulici na tamata ena kospeli—e sa baleta na nodra vaqaqacotaki na lewenilotu e tiko vei keda."

Na Veivakalesuimai e sa baleta na nodra vaqaqacotaki na lewenilotu e tiko vei keda.

**JANKA TORONYI,
YABAKI 24, HUNGARY**

Vei au, na vakaitavi ena Veivakalesuimai oya na nodra vukei na itabatamata mai muri ni kila vakavinaka na sala e rawa ni vukei ira kina na kospeli kei na so tale ena nodra bula.

STEFANY JOSEPH,
YABAKI 28, OSITERELIA

Era kila vakavinaka tu na tabagone qase cake e Hungary ni ra na liuliu ni Lotu mai muri. "Eda sa gadrevi ka da gadreva meda rawata na itavi, ka veivakadrukai tu ena so na gauna," e vakadinadinata o Janka. "Sa vaku-sakusataka tiko na Turaga na cakacaka ka da sa vakaitavi kina. Eso na gauna eda vakasamataka 'Au na cakava vakacava na ka oqo?' la sa ka talei meda raica ni ra nuitaki keda tu na noda liuliu. E sa veivakauqeti vei ira ka taleitaka tu na Lotu ka qaqaco tiko na nodra ivakadinadina, baleta ni da kila ni na vakatautaki vei keda ena dua na siga. Sa vakatautaki vei keda na noda rawaka vakayalo vakai keda."

E vakaitavi o Sean kei Stefany Joseph mai na Ra kei Ositerelia ena Veivakalesuimai ena vakavulici ni tabagone ena nodra tabanalevu. "Vei au, na vakaitavi ena Veivakalesuimai oya na nodra vukei na tabatamata mai muri mera kila vakamatata se cava sara na kospeli kei na sala e rawa ni vukei ira kei na so tale ena nodra bula," e kaya o Stefany. "Sa rawa ni da bulia e dua na yavu kaukauwa cake me baleta na Lotu ena noda vanua mai muri."

"Eda vinakata ni vukei ira na tabagone ni rawata e dua na ivakadinadina me baleta

na iVolai i Momani kei Josefa Simici ka vakila vakai ira ni ra sa luve dina ni Kalou," e vaka-macalataka o Sean. "Eda sega ni vinakata tu me dua na ka era se qai lagata ga ena Lalai—eda vinakati ira ni kila saraga na kena dina."

Ia vei Vennela, na bulataki ni kospeli e Idia e sega ni dau rawarawa, ia sa kila o koya na kaukauwa ni lewe ni tabagone qase cake ekeea ena vakuqeti ira na tani ka vukea me rawaka na Veivakalesuimai. "Eke, era sa yaldo-dina saraga na tabagone qase cake taucoko. Era vaqara na madigi eso mera wasea na nodra ivakadinadina," kaya o koya. "Keimami sa vakataka na ivuvu e Idia. Keimami toki mai na vanua duidui eso ka so vei keimami e biuta tu na neimami matavuvale. E rawa ni vebolei eke na bula, ia keimami digitaka tu ga ni bulataka na kospeli. E vakatakila vei au na ivolanikalou e levu na inuinui, kaukauwa, kei na yaloqaqa."

Veitalia na vanua keimami tiko kina, vaka tabagone qase cake, sa rawa ni keimami tomana ni rawata e dua na veivakayarayaratiki kaukauwa ena tomani ni Veivakalesuimai ena neimami vakabauta ka dinata na kospeli.

Na Gauna e Muri ni Lotu: E Sa Vakatau vei Keda

O keda na gauna e muri ni Lotu. Eda sa tiko ena iotioti ni valu. Sa vakararavi vei keda na Tamada Vakalomalagi meda vukei Koya ni kitaka na Nona cakacaka—na Nona cakacaka ni veisau-bula tawamudu. Sa kila o Koya ni da sa kaukauwa tu ni toso tiko ki liu ka vala voli kei na ka kecega e vakavurea mai na vunica. Ka sa makimaki voli o Setani. Sa kila o koya ni sa lusi tiko baleta na cakacaka ni Turaga ena qaqqa.

“Eda kila ni sa vokusakusataka tiko na Turaga na cakacaka ka sega ni dua e tarova rawa,” e kaya o Janka. “Eda sa kila tu ni na yaco se cava ga e basika. Ia sa dodonu meda navuca kevaka eda na vakaitavi kina ka vukea ki liu se sarasara tu ga mai tuba. Sa noda na galala ni digidigi meda vakaitavi kina, ka sa tiko vei keda na ivakadinadina meda digitaka na dodonu ka digitaka ni muri Karisito. Sa dodonu meda vakaitavi kina.”

Ia sa vakatau tu se na ito icei eda digitaka meda tiko kina.

E sa vakatau vei keda meda yaloqqa ni tutaka na ka eda vakabauta.

E sa vakatau vei keda meda qara na noda vakatakila me baleta na noda bula.

E sa vakatau vei keda meda vakatara na veibolebole duidui eda sotava me vaqaqacotaka na noda vakabauta na iVakabula.

E sa vakatau vei keda meda muri Koya ka cakava ena noda igu tau-coko ni kauti ira mai na tani ki Vua.

E sa vakatau vei keda meda vosota me yacova na ivakataotioti ena kena vinaka duadua eda rawata.

Eda sa tiko dina ena iotioti ni gauna. Kei na liutaki ni Lotu ena ka e vakatoka o Peresitedi Nelson na “itabagauna veivakatotogani duadua ena itukutuku kei vuravura”² sa rogo tu vaka e dua na itavi vakarere-vaki vakaidina. Ia vakasamataka mada—sa nuitaki keda tu na Tamada Vakalomalagi ka sa biuti keda vakawawa ena vuravura oqo ena gauna vakatabakidua oqo, na gauna eda sotava tu kina na veitemaki kei na veivakayarayarataki tawawili rawa kei na vuqa na nanuma veisaqasaqa.

Ena noda talai mai ke ena tabagauna bibi duadua, a sega ni vakarutaki keda tiko na Tamada Vakalomalagi meda druka. Sa kila tu o Koya na ka eda rawata, noda kaukauwa, noda yaloqqa, ka kenai lutua, sa kila o Koya eda rawa ni cakava e dua na duidui ena Veivakalesuimai ni Lotu, se cava ga na noda yabaki se tuvaki ni bula vakawati. Se cava ga na kena dredre na noda vakatovolei, se na kena dredre tu na liutaki kei na wasei ni kospipeli e vuravura tauçoko, ni sa noda ito o Koya, o cei ena rawa ni vala vata kei keda? Ena vukei keda o Koya ni vakataucokotaka na ka e dredre. ■

IDUSIDUSI

1. Russell M. Nelson, “Tudei Vakamatata ni Mileniumi Dina,” *Liaona*, Okoto. 2016, 48.
2. Russell M. Nelson, “Tudei Vakamatata ni Mileniumi Dina,” *Liaona*, 46.

Sa rawa ni o raica eso tale na kedra italanoa na tabagone qase cake e vuravura tauçoko ni ra vakaitavi tiko ena Veivakalesuimai ena itukutuku livaliva walega “Finding Joy in Doing the Lord’s Work.”

ITABAGONE

Au a curuvou mai ki na Lotu. Dua na ka a rawai au taumada oya na itaviqaravi ni itabagone. Ena gauna mada ga qo au se taleitaka ni veimaliwai vata kei ira na itokani ena Lotu ka dau veilasamaki vinaka ka veilaveti. Au taleitaka vakabibi na lako vata kei ira ki na Valetabu e Suva Viti ena veimacawa.

Sa levu tu na veivakatotogani vakaicaba e Viti. Era sega ni dau taroga vakawasoma na sitoa na ivakatakilakila ni o rawa ni volia na alakaolo, tavako, se ka vakaoya. Era volia tu na gone ena veigauna. E rawa ni dredre me digitaki na veika e dodonu.

Dua vei ira na ka e vaqaqacotaki au tu oya o ratou na taciqu gone. O au qase dua-dua, ka'u sa dau vakasamataki ratou tiko ena veigauna au dau temaki ena vieka e sega ni dodonu. Au sega ni vinakati ratou me cakava e dua na vakinalewa cala baleta ni ratou raici au niu vakayacora taumada. Ni bera ni mate na tinaqu, a vakavuna o koya me'u yalataka niu na dau qarauni ratou na taciqu ka dau tiko yasadratou ena vei gauna.

Me yacova mai oqo o au dudua ga e lewe ni Lotu vei keitou na veitacini. Ia au sa masulaki ratou tiko ena veisiga. Au sa vakavavinakataka na Tamada Vakalomalagi ni solia tiko vei ira e dua tale na siga me ra bulu kina, ka'u sa masulaka tu ni ra na kila deivaki na Nona kosipeli. E ratou dau vaqaqacotaki au.

Mikayla J., yabaki 17, Viti

ENA WASE OQO

58

52 **Vaqaqacotaka na Nomu Vakabauta ena Matai ni Raivotu**

Mai vei Elder Neil L. Andersen

56 **Dua na Tekisi, Gonetagane Vuli, kei na iSau ni Masu**

Mai vei Sydney Chime Ihunwo

58 **Rawati Noqu Vakabauta ena Kalawa Vakayadua**

Mai vei Elder Edward Dube

62 **Taro kei na Kena iSau: Matai ni Raivotu kei na iVola i Momani**

64 **E va na Yaloyalo mai Macawa ni Siganimate**

Mai vei Elder
Neil L. Andersen
Ena Kuoramu ni
iApositolo Le Tinikarua

VAQAQACOTAKA NA NOMU VAKABAUTA ENA MATAI NI RAIVOTU

NI'U YABAKI 16 TU, au a lako mai na noqu itikotiko e Idaho ki na dua na konifredi ena Tokalau ni Baravi kei Amerika, ka lewena na itabagone mai na 50 tauoko na yasana ka volekata e 40 na matantu. Ni bera oya, au a sega ni bau sotava e dua na ituvali me vakatakilai kina na noqu vakabauta kei na veidinadinati.

Dua na yakavi ena soqoni vakailawala-wa, a yaco e dua na veivosaki me baleta na nodra vakabauta kei na valavala eso na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edai-dai. Era a vuki vakasauri kivei au e dua na ilawalawa levu na gonevuli ka tekivu vakatataro, ka so vei ira e malewa tu ki na noda vakabauta.

Era vakidacalataki au saraga. Ia ni oti vakalailai noqu kidava, au sa tekivu wasea eso na yavu ni vakavuvuli ni kosipeli. Au vakamacalataki ni tiko e dua na Tamada

Vakalomalagi, ni da sa Luvena tagane kei na yalewa, ka da sa tiko e vuravura me taraicake na vakabauti Jisu Karisito ka vakadinadinataki keda ena digitaki ni ka vinaka mai na ka ca.

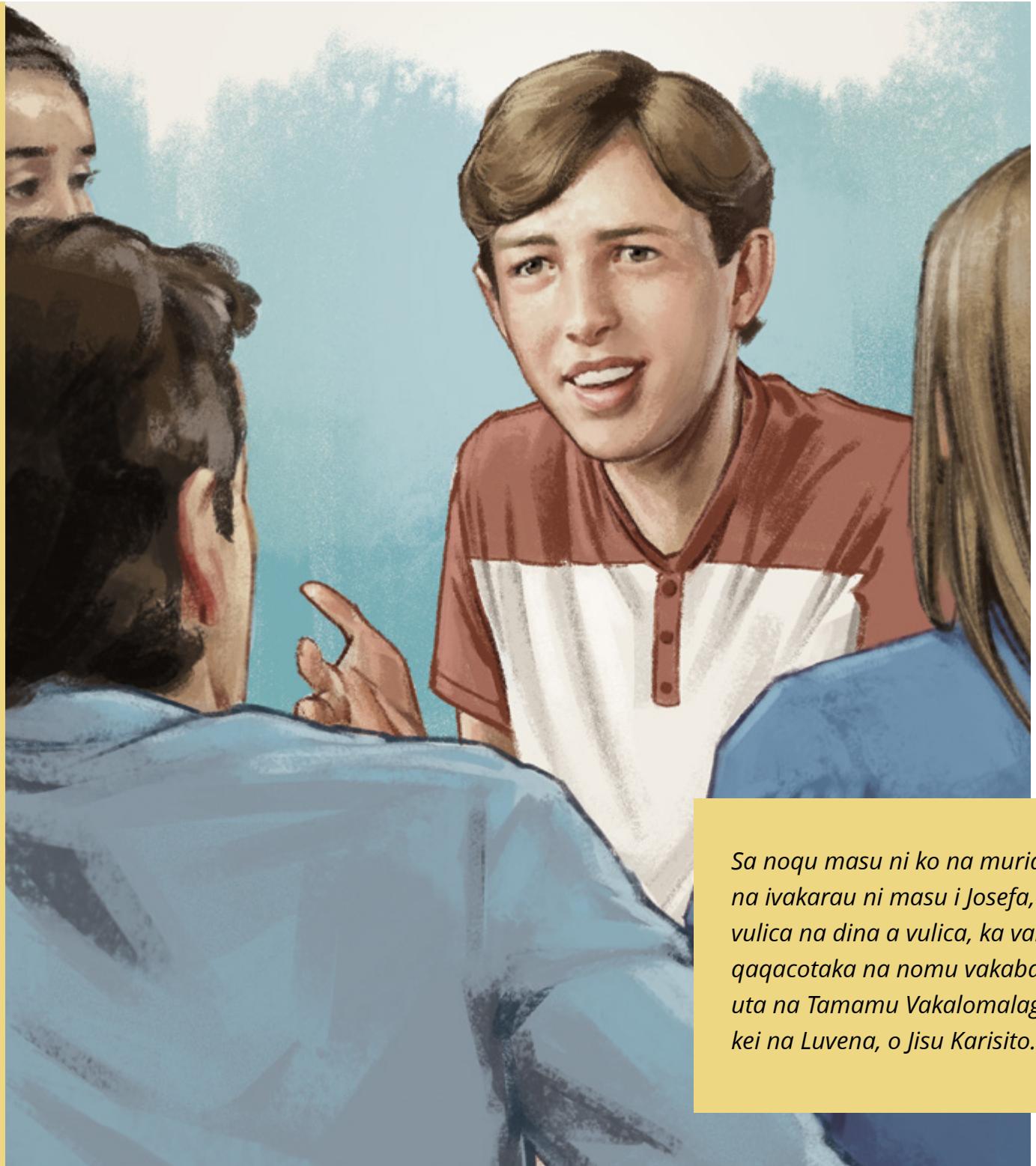
Na wasei ni veivakavuvuli oqo a muataki au ki na ivakadinadina i Josefa Simici. Era a sega ni tarogi Josefa Simici na vo ni gonevuli, ia au sa goleva ga na itekite-kivu ni vuna au vakabauta kina na ka au sa vakabauta. Ni'u sa tukuna na rairai ni Tamada kei na Luvena ena Veikau Tabu, era sa vakanomodi kece vakasauri. E dua na yalo veimosityi ni vakatatabu a curuma na rumu, ka dua na yalo levu ni kaukauwa vakayalo a tarai au kei na noqu vosa.

Ni oti oya, e vakavinavinakataki au e vica na gonevuli ena kaukauwa na noqu veidinadinati. Eso e vakataroga e levu tale na itukutuku me baleta na Lotu. Ni'u lesu

ki na noqu rumu ena bogi oya, au vakila ni o koya na tamata ka tarai koya vaka-levu sara na ka e sotavi oqo o au. Au sa vakila vakataki au na kaukauwa ni wasei ni ivakadinadina me baleta na Kalou na Tamada, Jisu Karisito, kei na Matai ni Raivotu.

Mai na ka e sotavi oya sivia e 50 na yabaki sa oti, au sa vakadinadinataka ena drau na gauna na Tamada, na Luvena, kei na parofita o Josefa Simici. Ena veika e sotavi oqo, au sa dau vakila tu na vakadinadina veivakadeitaki ni Yalo Tabu.

Au na via wasea e lima na ivakavuvuli au sa vulica mai na noqu kila dei tu vakayalo na Matai ni Raivotu. Na veivakavuvuli oqo sa vaqaqacotaka na noqu vakabauta kei na noqu gagadre ni muria na Tamada Vakalomalagi kei na Luvena Daulomani. Au nuitaka ni na vaqaqacotaki iko talega.

*Sa noqu masu ni ko na muria
na ivakarau ni masu i Josefa,
vulica na dina a vulica, ka vaka-
qaqacotaka na nomu vakaba-
uta na Tamamu Vakalomalagi
kei na Luvena, o Jisu Karisito.*

MAI NA MATAI NI RAIVOTU, EDA VULICA NI RAU SA KILAI KEDA VINAKA NA TAMATA VAKASILESITIELI OQO, ME VAKA RAU SA KILAI JOSEFA.

1. Na Tamada, na Luvena, kei na Yalo Tabu sa Ratou Tamata Duidui

Ena vica vata na senijiuri, era a vei-
vosakitaka na kenadau vakalotu kei na
daunivuku na ituvaki ni Kalou na Tamada,
o Jisu Karisito, kei na Yalo Tabu. Vuqa e
vakabauta ni Ratou sa dua ga na tamata.
Ena vuku ni ka a sotava o Josefa ena Vei-
kau Tabu ena 200 na yabaki sa oti, eda sa
kila deivaki tu na ituvaki ni Kalou.

Matai saraga, sa bula o Koya! Karua,
na Tamada kei na Luvena sa rua na

tamata duidui, lagilagi, vakaturi cake, ka
sa dui vakasakiti. Emuri, a vulica o Josefa
“na Yalo Tabu sa sega ni vakalewena se
vakasuina na yagona, raica sa yalo ga ka
sa vaka na ibulibuli ni tamata. Kevaka me
sega ni vakakina, ena sega ni rawa ni mai
tiko e lomada na Yalo Tabu” (Vunau kei na
Veiyalayalati 130:22).

2. Eda sa Luvena Tagane kei na Yalewa na Kalou.

Mai na Matai ni Raivotu kei na veika
tale eso, a vulica na Parofita o Josefa

Simici ni Kalou e sega ni mai dua na kau-
kauwa vakanati ka bulia na vuravura kei
ira na lewena ka qai guilecavi ira tu. Na ka
dina, o keda yadua sa “luvena yalewa [se
tagane] daulomani na noda itubutubu
vakalomalagi.”¹

E tukuna na ivakaro ki na matavuvale:
“Na tamata kece sara—na tagane kei
na yalewa—era sa buli me ra ucuya na
Kalou. O keda yadua sa luvena tagane
se yalewa daulomani na noda itubutubu
vakalomalagi, ka sa tiko na noda dui inaki
vakalou kei na icavacava.”² Sa cauraka
vakamatata na Tamada na icavacava
oya: “Oqo na noqu cakacaka kei na noqu
lagilagi—me’u vakavuna na tawa mate
rawa kei na bula tawamudu ni tamata”
(Mosese 1:39).

Na keda ivakatakilakila sa tiko vua na
Kalou, ka da sa tiko oqo e vuravura meda
vakataki koya vakalevu cake. Na kilai vaka-
matata oqo ni Matai ni Raivotu sa vakata-
rai au ni’u se cauravou ni kila ni sa tiko e
dua na Tamaqu Vakalomalagi ka lomani
au ka vinakata tu me’u lesu Vua.

3. Sa Rawa ni Da Vosoti ena Noda iValavala Ca

Dua na kauwai bibi i Josefa oya me
vosoti ena nona ivalavala ca. Ena dua na
itukutuku ni Matai ni Raivotu, a tukuna na
vosa oqo na Turaga kivua na gone dau-
vakasaqara na dina: “Josefa, na luvequ,
sa bokoci na nomu valavala ca. Lako ena
nomu sala, tiko ena noqu lawa, ka muria
na noqu vunau. Raica, koi au na Turaga ni
lagilagi. Au a vakamatei ena vuku i vura-
vura, me rawata na bula tawamudu o ira
ka vakabauta na yacaqu.”³

A vulica o Josefa mai na Veisorovaki i
Jisu Karisito, ni sa rawa ni vosoti na nona
ivalavala ca ka yaco me savasava sara ena
mata ni Kalou. E sa dei na nona kila ni sa
taura ki Vua o Jisu Karisito na ivalavala ca

kei na icolacola ni tamata kecega ka sa bula tu ka na mai bula e vuravura.

Mai na Matai ni Raivotu, eda vulica ena vuku ni loloma soliwale ni noda iVakabula, o Jisu Karisito, sa rawa talega ni vosoti na noda ivalalava ca ka duri savasava tu ena dua na siga ena mata ni Tamada.

Sa Dau Rogoca ka Sauma na Tamada Vakalomalagi na Noda Masu

Ena loma ni veikau na siga oya ena 1820, a vulica o Josefa ni sa dau rogoca ka sauma na Tamada Vakalomalagi na masu. E muri, a kaya o Josefa, "Au sa vakadinata ena vu ni yaloqu taucoko ni na vakatakilai vakaidina vei au me vaka na raivotu au a raica e liu" (Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:29). Sa vakavulici keda na nona ivakaraitaki ni sa rawa meda torova na Tamada Vakalomalagi ena masumusu meda ciqoma kina na kena isau.

A vakayacora veitaravi o Josefa na iwalewale ni masu oqo. A yalodei o koya ni na rogoci koya na Turaga ka sauma na nona masu. A masulaka o koya na veika o sa rairai masulaka tu.

A masulaka o koya na vuku (raica na Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:12–13).

A masulaka o koya na veipapitaitotaki (raica na Josefa Simici—Ai Tukutuku 1: 68).

A masulaka o koya na veisereki (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 121:1–4).

A masulaki ira na daukaulotu o koya (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 109:22).

A masulaka o koya na Lotu, ira na lewena, kei ira na iliuliu (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 109:71–76).

Ka masulaka o koya na nona matavale (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 109:68–69).

Oqo sa dua na iwalewale vei keda. Sa vakaraitaka vei keda o Josefa ni sa rawa meda lako taucoko vua na Tamada ena masumusu.

5. Sa Kilai Keda Vinaka na Tamada kei na Luvena

Mai na Matai ni Raivotu, eda vulica ni rau sa kilai keda vinaka na Tamata vaka-silesitieli oqo, me vaka rau sa kilai Josefa. Na Tamada a kacivi Josefa ena yacana ka, "dusi koya na kena ikarua," kaya, "Oqo na Luvequ Lomani. Mo Rogoci Koya!" (Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:17).

Na Tamada kei na Luvena sa kila tu na gagadre i Josefa, lomaleqa, kei na sasaga, me vaka ga Rau sa kila na noda. Rau sa kila talega na noda rawaka kei na rawawa.

Ni'u se cauravou, au a masulaka e vuqa na ka. Ni'u railesuva tu oqo, sa vaka mera sega ni bibi na veika oya. Ia era a bibi tu vei au ena gauna oya, ka'u yalamatuataka ni'u se gone ni sa tiko e dua na Tamaqu mai Lomalagi ka dau rogoci au. Au sega ni dau ciqoma kusarawa e dua na kena isau, ia au vakila ni na doka o Koya na noqu kerekere ena sala e sa dodonu vei au ena Nona gauna kei na Nona sala Vakai Koya.

Yalodei tu ka nuitka ni na vosa vei iko na Kalou. Vakabauta na nanuma eso oya e basika titobu ki na vu ni yalomu. Au sa vakadinata tu na masumusu ka kila vakavinaka na kena kaukauwa baleta au sa kila na veika a sotava na Parofita o Josefa Simici. Au kila ni sa kila na Kalou na yacaqu ka na sauma vei au o Koya, me vaka ga sa kila na yacamu o Koya ka na sauma vei iko.

iVakadinadina

Ena vuqa na gauna ni 68 na yabaki au bula tu kina e vuravura, au sa vakatovolea kina na iwalewale ni masumusu i Josefa.

Me vakataki ira kece na tisaipeli yaldo-dina ni iVakabula, au talega sa ciqoma na sausaumi mai lomalagi. Au kila ni sa Karisito o Jisu. Sai Koya na Luve ni Kalou. A sa tucake tale o Koya ka bula tiko nikua. Sa Nona na kaukauwa me vosota na noda valalava ca. Mai na noda vakabauta, talairawarawa, kei na veivutuni, sa rawa Vua me taqomaka na ilakolako lesu ki na noda itikotiko vakalomalagi.

Me vaka e dua na iApositolo ni Turaga o Jisu Karisito ka Nona vakadinadina tabaki, au vakadinadinataka ena yalodei kei na veidinadinati e vakadeitaka na Yalo Tabu ni a rairai na Tamada kei na Luvena vei Josefa Simici ena Veikau Tabu. Sa noqu masu ni ko na muria na iwalewale ni masu i Josefa, vulica na dina eso e vulica, ka vakaqaqacotaka na nomu vakabauta na Tamamu Vakalomalagi kei na Luvena, o Jisu Karisito. ■

IDUSIDUSI

1. "Young Women Theme," youngwomen.ChurchofJesusChrist.org.
2. "Na Matavuale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba," *Liaona* Me 2017, 145.
3. "Joseph Smith's Accounts of the First Vision," josephsmithpapers.org.

Dua na **TEKISI,**
GONEVULI TÁGANE,
kei na
ISAU NI
MASU

*Keirau a vakauqeti ni na
kune o koya, ia cava na vuna
e sega ni yaco tiko kina?*

DRCINI MAI VEI COREY EGBERT

Mai vei Sydney Chime Ihunwo

Dua na siga a soli vei au kei na noqu itokani vakaulotu e dua idusidusi me keirau vakavulica e dua na turaga ka vakaitikotiko ena koro o Tema, volekata na siti totoka o Accra, Ghana. A sega ni matata sara na kena dau nabataki na vale ena koro oya, ka sa volai ga e dua na kena ivakamacala me vuakea na neirau kunea na vale oya.

Ni keirau yaco yani ki na koro, keirau a muria na ivakasala ia e sega ni kune na turaga oya baleta ni via veisotari vata tu ga na ivakamacala ni vuqa na vale. Ena yalo veilecayaki, keirau sa navuca ni tukituki ena veikatuba ekea me tarogi, ia e sega ni dua e bau kila tu na turaga keirau vaqartiko. Au a qai vakauqeti me'u kere veivuke vua na Tamada Vakalomalagi.

Ni keirau masu otu, au a vakila ni keirau na raica na turaga keirau vaqara tiko, ka tomana yani na neirau sasaga. Ia, keirau sega ga ni raici koya. Keirau sa oca tu ka navuca me keirau vakasuka ki na wasewase ni neirau veivakalotutaki ni tiko tale eso me keirau raica. Ni keirau yaco ki na yasana ni tekisi, sa raica na draiva ni tekisi ka kauti keirau ki na koro na irairai druka ni matai keirau ka taroga ke sa kune o koya keirau a vaqara tiko. Keirau a sauma, e sega saraga.

A vakatura o koya me keitou curuma e dua na koronivuli e toka kea ka taro kina. Keirau tukuna vua ni sega ni oya na ivakamacala e soli vei keirau, ia a cikeva ga o koya. Keirau curu mai tuba ena tekisi ka gole ki na koronivuli—sega ni keirau nanuma ni na kune kina e dua, ia me vakalomavinkataka ga na neirau itokani kauwai.

Ni keirau sa tekivu goleva yani na valenivolavola ni koronivuli, a cici mai vei keirau e dua na gonetagane lailai. A dredre o koya ka tukuna vei keirau ni sai koya duadua ga kei tacina na lewe ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai ka vakaitikotiko ena wasewase oya ka sa rawa ni vuksi keirau.

Keirau a veiraici vakaitokani ena yalo tawavakabauta. A sa ka veivakurabuitaki. A vuksi keirau na gonetagane ni kunea na turaga keirau a vaqara tiko, ka mani ciqoma sara o koya na kospipeli ka papitaiso.

Sa vakavulica vei au na ka e sotavi oqo ni sa dau sauma na masu na Tamada Vakalomalagi ena Nona gauna kei na Nona sala vakataki Koya. Ni sega ni ciqomi vakatotolo na isau ni noda masu, sa rawa ni da cakacakataka na noda vakabauti Koya ka vulica meda dau vosota. ■

Na dauvolaiola e vakaitikotiko e Rivers State, Nigeria.

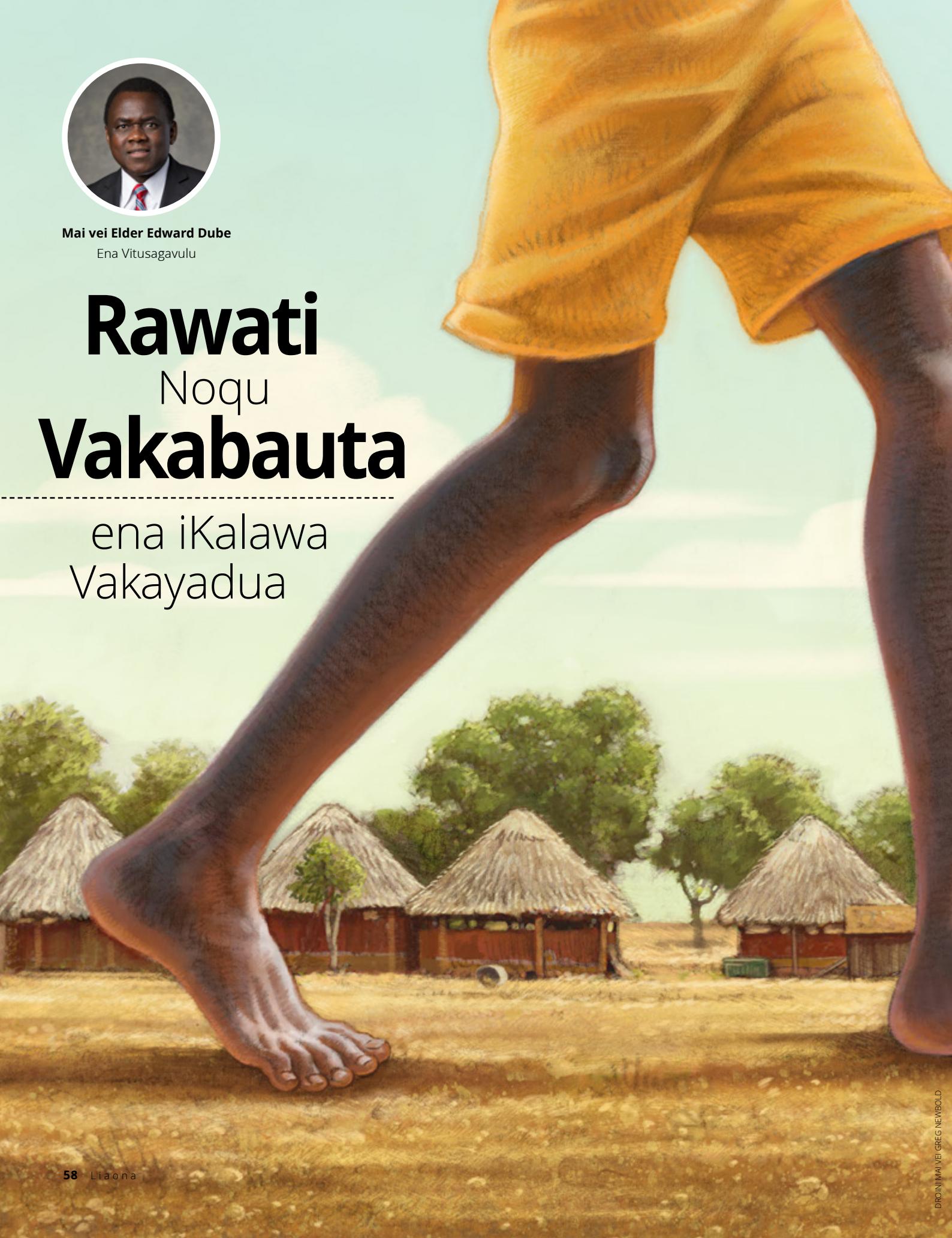

Mai vei Elder Edward Dube

Ena Vitudusagavulu

Rawati Noqu Vakabauta

ena iKalawa
Vakayadua

*Na rawati ni dua
na ivakadinadina e
vagauna. E wasoma
na kena dau vakasotara
vata na veika lalai.*

Dua na gauna veivakurabuitaki ena noqu bula a yaco ni'u se qai yabaki 10 ena noqu a vulica tu me rua na macawa na ivunau va-Katolika ena Loreto Roman Catholic Mission, rauta ni 20 na maile (32 na kilomita) mai na noqu itikotiko vagalala e Silobel, Zimbabwe. Au sa mai kila tu ka lomana na iVakabula o Jisu Karisito ka dau dagava na Turaga ena veilesoni kei na sasaga taumada oqo.

Ni'u a tiko ena valenilotu ni Katolika, au raica kina na droini ni vakaraitaki eso mai na bula ni iVakabula e kabi tu e lalaga: ivakaraitaki ni succu i Jisu Karisito, veivakavulici ena valetabu, masu tu ena Were o Kecisemani, colati ni kauveilatai ki Kalivari, vakamatei tu e Kolikoca, kei na Nona Tucaketale. E vakararawataki au saraga ga na raici ni vako kei na wa vakavotona oya. Ena gauna au yacova kina na droini ni nona Vakamatei, sa tonawanawa ga na mataqu. Ka'u na tagicaka ka kaya tu, "Isa, sa vakararawataki vakaidina o Koya, ena vukuqu."

Ena soconi ni veivakadeitaki, a raici au vakadodonu e dua vei ira na bete ka kaya, "O iko na rarama kei vuravura" (raica

na Maciu 5:14). Qai, dusia tu e dua na kadrala waqa, a cavuta na vosa ni iVakabula: "Me caudre vakakina na nomudou rarama e matadra na tamata, mera raica na nomudou ivalavalava vinaka, ka vakarokorokotaka na Tamamudou sa tiko mai Lomalagi" (Maciu 5:16).

Ni'u vulica vakalevu tu na veika e baleti Jisu, au sa tekiu vinakata mai ni qaravi ira na tani. Me ivakaraitaki, e lima na maile (8 na kilomita) na yawa ni neimami koro mai na vanua me keimami laki kau wai mai kina. Dau wasoma, nodra colata tu na marama ena koro, oka kina na tinaqu, e dua na itawatawa 20 na lita ena uludra ka sinai ena wai. Ni otu na ka au sotava ena semineri ni Katolika, au dau biliga e dua na itawatawa 200 na lita na wai me vukea na tinaqu, ka'u vukea talega e rua na yada ka tiko volekati keitou. Au nanuma tu na lomavinaka au dau vakila ena veigauna kece au vuksi ira na tani.

Sa vuksi au na veika e sotavi oqo ena taraicake ni noqu vakabauta na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito ka sa vakarutaki au tawanavuci ni ciqoma na kospipeli i Jisu Karisito ena noqu sa yabaki 22.

CIQOMI NI IVOLA I MOMANI

Au a tubu cake ena dua na gauna ni veisau ena noqu vanua. Na ilawalawa vulavula lailai ka liutaka o Ian Smith a vakarota na tu vakataki koya mai vei Peritania ena 1965. O ya a vakauqeta na tataro ni Matanitu Cokovata ka vakavuna na veivaluvaluti vaka lewe ni vanua me vica na yabaki me yacova na 1980, ka vakatakilai kina na tu vakataki koya i Zimbabwe. Ni otu na noqu vuli, au a toki ki na dua na siti me'u laki cakacakaka ka sega ni lewena e dua na lotu me vica na yabaki.

Dua na siga au a qito voli kei rau na luvei noqu boso. Rau yabaki ciwa kei na vitu. Rau a kaya, "Kila tu ni tamai keirau na peresidi ni tabana ena neitou Lotu." Rau vakamacalataka se cava na peresidi ni tabana ka, sega mada ni vakasamatata tu, au a kaya, "O tamamudrau ena sega ni lako ki lomalagi." Au qai kila tu ni'u sa cakava e dua na cala levu, ka'u vakasamatata vagumatua na ka au rawa ni tukuna vei rau me rawa kina ni rau guilecava na vosa au tauca. Ena mua ni siga, ni sa laurai o tamadrau, rau a cici vua ka

tokaruataka na ka au a kaya. Au nanuma ni'u sa na vakayalia na noqu cakacaka.

A vakaraitaka taumada vei au o noqu boso e dua na jakete ni gauna e a sotia tu kina ka vakaraitaka ni a veivakamatei. O ya na vuna au a cavuta kina na ka au kaya. Ena sala malumu sara, a tarogi au na vuna au a kaya kina. Au kaya, "Boso, nanuma, o a tukuna vei au ni ko a veivakamatei ena ivalu. E kaya na iVola Tabu, 'Mo kakua ni ia na veivakamatei.'"

A tarogi au o koya se lotu cava au lewena. Au tukuna vua ni'u a dau lewena tu na Lotu Katolika ia ka sega ni taleva tu ena vitu na yabaki. A wasea o koya na veika e yaco ena Veiyalayalati Makawa me baleta na ivalu kei na veivorati, ka qai solia vei au e dua na ilavelave ni iVola i Momani. Au a kurabui ni'u sega ni vakayalia na noqu cakacaka.

A sa solia vei au o koya na iVola i Momani ena 1981, ia au a sega ni wilika se dolava mada ga me rua na yabaki. Dua na Sigatabu ni'u wele tu ni ra gole ki tauni na noqu itokani, au mani tomika cake na ivola ka lako ki na siteseni ni sitima ni

vanua voleka ga ka wiliwili. Ni'u sa wiliwili na siga oya, au sa rawa ni vakila na veivakuqeti ni caka vinaka, ia na ka e tarai au vakaidina e muri ena noqu wiliwili oya na 3 Nifai 11. Au wilika me baleti ira na Nifaiti ka bula mai na ivalu kei na veilecayaki, ka qai rairai mai vei ira na iVakabula o Jisu Karisito.

A lako curuma tu na ivalu vakataki koya na noqu vanua me 15 na yabaki. Eso na tamata au a tubu cake vata ena noqu koro sa ra lako ki valu ka sega ni lesu tale mai. Eso tale sa lokiloki tu vakadua.

Ia, ni wiliki tu baleti ira na Nifaiti, au vakila ni vaka me sa torovi au tiko mai na iVakabula o Jisu Karisito ena Nona kaya, "Mo ni tucake ka lako mai vei au, mo ni . . . tarai tale ga na we ni ivako ena ligaqu kei na yavaqu, mo ni kila kina ni sai Au na Kalou ni Isireli, kei na Kalou ni vuravura taucoko, ka'u a vakamatei ena vuku ni ivalavala ca ni vuravura" (3 Nifai 11:14).

Au vakila ni sasaga tiko yani me yaco yani vei au ka me sureti au meu lako vua. A tarai au niu rawa ni cakava vaka oqo. E veisautaka na veika kece.

RAWATI NI NOQU IVAKADINADINA

E a vakavula tu me rawa ni'u yaloqaqa tale ni lako ki lotu. Au sa kila na itikotiko ni lotu, ia a sega tu na daukaulotu ena neimami tabana lailai. Ena Feperueri 1984, au a curuma yani na valenilotu e Kwekwe. Au a via vakasuka lesu tale. Au sega ni yalodei ni ganiti au ka dabe sara mai muri, vakarau tu ni gutuwa. Ni oti na idola ni soqoni, a wasea na peresitedi ni tabana, o Mike Allen, na nona ivakadinadina me baleta na iVakabula o Jisu Karisito kei na iVola i Momani. Au a vakila na veisemati. A wasea talega na nona ivakadinadina na tamata ka tarava me baleta na iVakabula kei na iVola i Momani, ka vaka talega kina na kena ikatolu. Au sa yalomarau. Au a sega ni doudou ni lako ki na itutu ni vunau, ka'u sa duri ga ena vanua au toka kina ka kaya, "Au sa lomani Jisu. Au sa wilika tiko na iVola i Momani." Ka'u mani dabe. Oqori na itekitekivu ni noqu ivakadinadina.

Na veivakadinadina oya sa ivakarau e torovi au tiko mai kina na

*Au sa vulica ni bula
vaka tisaiipeli e sa dua
na ituvatuva ka sa
gadrevi meda toso
tikoga ki liu.*

Turaga baleta ni sa vupei au ni vakila ni'u sa taukeni e kea. Au vakila ni oqo o ira na taciqui kei na ganequ. Ena veisiga ka tarava au a masulaki ira kei na nodra veiciqomi. Au sotavi ira na lewenilotu ekea ka sa rui yalovinaka ka vupei au.

E levu na ka a yaco ena siga oya ni'u a curu yani ki na valenilotu. Au vakananuma se cava e rawa ni yaco ke ra a sega ni wasea na nodra ivakadina-dina na lewenilotu oya. O sega ni kila kevaka e tiko e dua ka lomaleqa voli. Ni o duri ka tukuna na ka o vakila tu, ena rairai koya saraga oya na ka e gadreva tu e dua me rogoca.

Wasea vakawasoma na nomu ivakadina. Ni o cakava, o sa vaqaqacotaki iko kei ira na wavoliti iko. Tutaka na ka o kila tu. Ni ko vakamuria na ivakasala mai na iVola i Momani, o sa na toro voleka yani vua na iVakabula.

TORO VOLEKA VUA NA IVAKABULA

Na gauna au a vakayagataka ena Loreto Roman Catholic Mission a tavoci au ena sala ni mai dua tu na tisaipeli ni iVakabula o Jisu Karisito. Mai na gauna oya au sa vulica ni bula vaka tisaiipeli e sa dua na ituvatuva ka sa gadrevi meda toso tikoga ki liu veitalia na noda malumalumu kei na iyayala. Ni da sa ciqoma na veisureti: "O koya mo dou qai vinaka sara, me vaka sa vinaka sara na Tamamudou sa tiko mai lomalagi" (Maciu 5:48), eda na rawata tu na bula tawamudu "na vosa ena vosa, na vunau ena vunau" (raica na Vunau kei na Veiyayalayati 98:12).

Eda kila tu ni na sega ni rawarawa na sala, ka ni na sotavi na dredre eso kei na mosi ni yalo ena ituvatuva, ia na raici cake ni Turaga sa sala duadua ga me kune vakacegu kina na noda bula.

Na Veisorovaki ni iVakabula o Jisu Karisito e sa ka taucoko kivei au. Au kila ni sa torovi keda tiko mai na iVakabula. Sa gadrevi meda rai cake, muri Koya, ka sudra yani ni laveti ira na tani me vaka sa sudra yani o Koya ka laveti keda. ■

"Mai na nomu vakatakila, sa rawa ni o ciqoma vakai iko na vakadinadina ni sa vosa ni Kalou na iVola i Momani, ni sa parofita o Josefa Simici, ka sai koya oqo na Lotu ni Turaga. Veitalia ga na cava era kaya se cakava na tani, e sega ni rawa vua e dua me kauta tani na vakadinadina e dei tu e lomamu kei na vakasama ena ka e dina."

Peresitedi Russell M. Nelson, "iVakatakila ki na Lotu, iVakatakila ki na Noda Bula," *Liaona*, Me 2018, 95.

Vakatorocaketaka na Vakabauta

Ena taro vakayalo eso, e sega ni kena ibalebale ga ni da sa gadreva; eda sa gadreva talega na vakabauta me kilai kina ni sa rawa ni yaco dina na iMatai ni Raivotu. Eda rawa ni tarake na vakabauta oya ena nona kerei na Tamada Vakalomalagi ka vakarorogo voli ki na Yalotabu.

Julia B., yabaki 17, California, Amerika

Kerea vua na Kalou

Na dina ni kena yaco tu na vukitani me vica na drau na yabaki e sega ni kena ibalebale ni sa tarova na Kalou na Nona raivotu. Sa gadrevi meda yalomalulumu ka kerea vua na Kalou ena lomada taucoko kei na yalodina, me vaka e vakayacora o Josefa Simici.

Jeremi E., yabaki 19, Kinshasa, Democratic Republic of Congo

Vulica na iVola Tabu

Kerei ira na nomu itokani me ra vulica na iVola Tabu. Kevaka era vakabauta tu ni sa vosa ni Kalou, sa dodonu mera na vakabauta ni sa vosa tiko na Kalou vei keda nikua ena raivotu me vakataka na iMatai ni Raivotu baleta ni a cakava vakakina vei Atama, Moses, Aisea, kei na parofita tale eso ena vuqa na sala duidui.

Elder Muanda, yabaki 22, Tabana ni Kaulotu e Kenya Nairobi

Na cava o kaya ni ra sega ni vakabauta na nomu itokani ni rawa ni yaco na ka vakataka na iMatai ni Raivotu?

Vakabauta na Kalou

Au na taroga ira na noqu itokani, "O ni vakabauta tu li na Kalou? O ni vakabauta tu li ni sa bulia o Koya na ka kecega? O ni vakabauta tu li ni a rairai o Koya vei ira na parofita ena gauna e liu? Kevaka sa vakakina, cava na vuna o ni sega ni vakabauta kina ni sa rawa ena gauna oqo? E sa rawa."

Sarah M., yabaki 16, Utah, Amerika

Wasea na Nomu iVakadinadina

Au wasea na noqu ivakadinadina vei ira na noqu itokani ni sa dau vakatakila na Tamada Vakalomalagi na ka eso vei ira na Luvena, ni ra kerei koya ena yalodina me ra kila na dina. A gadreva tu o Josefa Simici me kila na dina, ka cakacakatako a koya na nona vakabauta. Sa rawa talega ni o sotava na marau totoka kevaka o kerea na Tamada Vakalomalagi ena masumasu ena yalomu taucoko.

Mara C., yabaki 20, Lima, Peru

Sa rawa ni moici na sausaumi ena kena balavu se kena matata. Na sausaumi era tabaki sa navuci me veivuke ka vakainaki, sega ni ra tukutuku dei ni vunau ni Lotu.

Na Cava Nomu Nanuma?

"Au raica ni tadre voli na veimaliwai kei rau na noqu itubutubu. E rawa vakacava ni'u vakavinakataka na neitou veimaliwai?"

Vakauta na nomu isaunitaro kei na, ke gadrevi, dua na itaba totoka ni bera na 15 ni Me, 2020, ena liahona.ChurchofJesusChrist.org tabaka na "Submit an Article or Feedback"). Se imelitaka na nomu sausaumi ki na liahona.ChurchofJesusChrist.org.

E vakadewataka vakacava o Josefa Simici na iVola i Momani?

Ni bera ni vunitaki na peleti koula, a vola ena tabana ni ulutaga ni ivola o Moronai, na iotioti ni parofita ni iVola i Momani ni na vakadewataki na ivola "ena isolisoli kei na kaukauwa ni Kalou." Oqo sa ivakamacala vinaka duadua tu ni vakadewa ni iVola i Momani.

A cavuta o Josefa Simici na vosa eso ni vakadewa vei ira na vunivola, vakabibi o Oliver Cowdery. Baleta ni a vakadewataka tiko o Josefa e dua na vosa tawakilai vakaoti, sa gadrevi vua me vakararavi vua na Turaga. Dua na sala a veivuke kina na Turaga oya na vakarautaki ni yaya ni cakacaka eso me vuksi Josefa ena vakavakadewa. Era kaya na vakadinadina ni a rai o Josefa ki na loma ni yaya ka ra sa basika vaka-Valagi kivua na vosa eso. Na veiyaya ni vakadewa e oka kina na "ivakavakadewa" se na "Urīmi kei na Cumimi"—e rua na vatu matalia ka qasoti ena dua na iubi kaukamea me rawa kina vei Josefa me rai curumi ira. Oqo era a soli vei Josefa vata kei na peleti. Dua tale na yaya a vakayagataka o Josefa oya na "vatu ni daurairai" me na rai kina o koya, ena kena dau biu ena isala. A kunea vakailiu o Josefa na vatu oqo ka sa dau vakayagataka me raica kina na veika vuni se yali. A vakayagataka ruarua na ivakavakadewa kei na vatu ni daurairai ena nona vakavakadewa, ka vakararavi tu ga ki na veivakauqeti mai lagi.

E sa veivakurabuitaki vakaidina na vakadewataki ni iVola i Momani ka sa caka "mai na isolisoli kei na kaukauwa ni Kalou."

Me baleta e levu tale ena vakadewataki ni iVola i Momani, raica na "Book of Mormon Translation" ena topics.ChurchofJesusChrist.org se ena Gospel Topics in the Gospel Library app.

Va na yaloyalo ena MACAWA NI SIGANIMATE

iSala Wa-votovotoa

Raica na Maciu 27:29; Marika 15:17;

Joni 19:2.

Era biuta na sotia ni Roma e dua nai sala wa-votovotoa kivua na iVakabula. "De dua na ivukivuki dragali oqo e sa iwalewale matau me vakatauvatani kina na tikori ni dua na itutu dokai ki Vua. . . . Sa vakatuburarawa dina oqo, ni sa vakatakila na wa-votovotoa na cudru ni Kalou ena Nona cudruva na qele ena vuku i Atama me sa na vakavuturi mai kina na wa-votovotoa. Ia mai na tikori ni sala, a veisau-taka o Jisu na wa-votovotoa ki na dua na ivakatakarakara ni Nona lagilagi" (Peresitedi James E. Faust, koniferedi raraba Epe. 1991).

"Sa sega ni vakavuraura na noqu matanitu"
(Joni 18:36).

Sulu Lokaloka

Raica na Maciu 27:28; Marika 15:17; Joni 19:2.

Na lokaloka na roka vakatui, ka ra vakaisulutaki Jisu Karisito kina na sotia ena veivakalialai baleta ni a kaya o Koya ni sa nodra tui na Jiu. E dina sara, sa levu cake vakaidina o Koya mai na ka oya—sai koya na "Tui ni tui, kei na nodra Turaga na turaga" (1 Timoci 6:15; Ai Vakatakila 19:16).

"Sa tuturu mai kina na dra mai na veiqara ni yagona, ni sa rui levu sara na nona yaluma"
(Mosaia 3:7).

iQaqi ni Olive

**Raica na Maciu 26:36; Marika 14:32; Luke 22:39-40;
Joni 18:1.**

"E sa ivakatakarakara vakatuburarawa na 'tuturu ni dra mai na veiqara ni yagona' [Mosaia 3:7] ni vakararawataki tu o Jisu e Kecisemani, na vanua ni qaqi ni olive. Ni caka na waiwai olive ena gauna ni iVakabula, era na qaqraki mada e liu na olive ena dua na vatu levu qiqivaki. Sa qai biu na kena sa 'qaqraki oti' ki na basikete tali malumu, ka galala, ka ra veitaqataqai tu. Na kedra bibi sa vakaraitaka nai matai ni waiwai savasava dua-dua. Sa ra qai bikai yani na basikete veitaqai tu ena kena biu e delana e dua na bimi se tolo ni kau levu, me rawati vakalevu na waiwai. Kena iotioti, me tauri mai na itinitini saraga ni turu, ena vakabibitaki na bimi ena vatu ena dua na yasana me vakavuna na kena qaqi kaukauwa duadua. Io, na waiwai sa damudra ena matai ni kena drodro ituba" (Elder D. Todd Christofferson, koniferedi raraba Okot. 2016).

iBulubulu Lala

**Raica na Maciu 28:1-8;
Joni 20:1-18.**

Nai bulubulu lala enai mataka ni matai Siganitucaketale oya e sa isau ni taro i Jope, 'Kevaka sa ciba na tamata, ena bulu tale ko koya?' [Jope 14:14]. Vei kemuni kece ka rogoca rawa na domoqu, au sa cauraka, Kevaka sa ciba na tamata, ena bulu tale ko koya. Eda sa kila, baleta ni sa tiko vei keda na rarama ni dina vakatakilai" (Peresitedi Thomas S. Monson, "Sa Tucake o Koya!" koniferedi raraba ni Epe. 2010).

**"Sa sega eke ko koya,
sa tu cake tale"
(Luke 24:6).**

NA CAVA NOMU INAKI?

Vaka itabagone qase cake, sa tiko
na itavi yadua meda vakayacora
ena tomani ni Veivakalesuimai.
O sa vakaitavi tiko vakacava?

42

ITABAGONE

NOMU
IVAKADINADINA ME
BALETA NA IMATAI
NI RAIVOTU

52, 62

SIGANIMATE

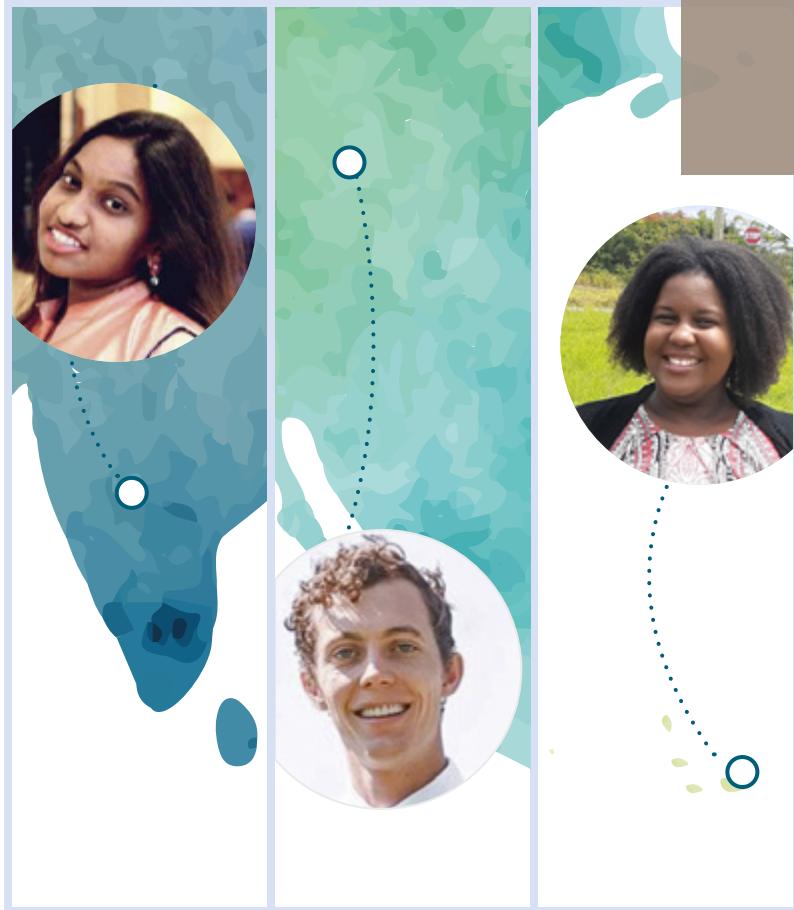
VA NA YALOYALO

64

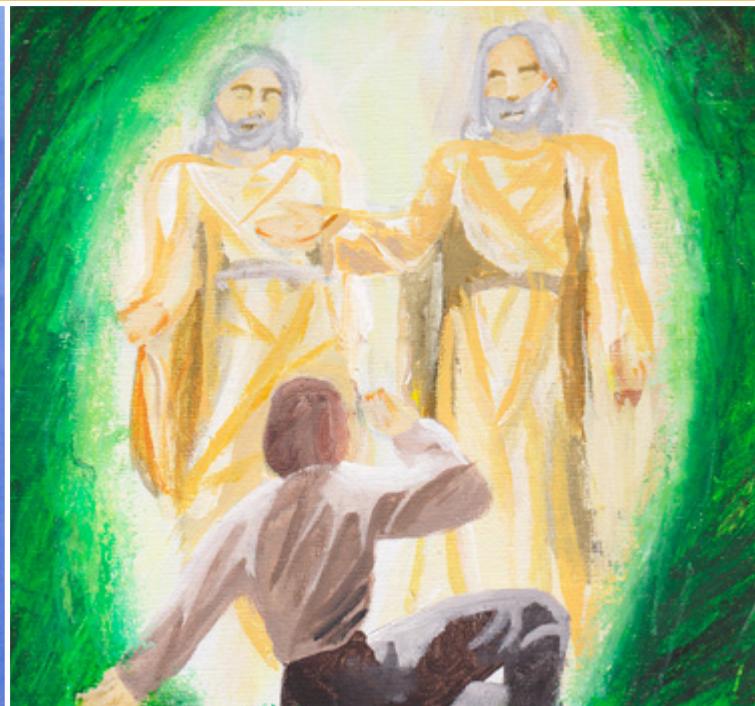
ME BALETI IRA NA
GONELALAI

WILKA NA TALANOA
NI VEIVAKALESUIMAI

T4

iTokani

O JisuKarisito e bula
ka Vakalesuimai Nona
LOTU!

Mai vei
Peresitedi
Russell M.
Nelson

Veivuke tu ena VEIVAKALESUIMAI

Ena 1820, a rairai vei Josefa Simici na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito. A kaya na Tamada Vakalomalagi, "Sai Koya Oqo na Noqu Gone ni Toko. Mo Rogoci Koya!" A tekivutaki na Veivakalesuimai ni kospeli na siga oya ena 200 na yabaki sa oti. E sa tomani tiko nikua!

Dua na siga ena lesu tale mai ki vuravura o Jisu Karisito. Oqo e va na sala o na rawa ni veivuke kina ena Veivakalesuimai ka vakavakarau ki na gauna ena lesu mai kina o Jisu:

- Taracake na nomu vakabauti Jisu Karisito.
- Vakadikeva na veika baleta na nomu matavuvale ka veivuke ena nodra cakacakataki ena valetabu.
- Vakavakarau mo lako ki na valetabu.
- Vukei ira na tamata ni vulici Jisu Karisito kei na Nona Lotu.

Na vakayacori ni veika oqo ena vukea na vakarautaki ni vuravura ki na siga totoka ena lako tale mai kina o Jisu! ●

Tauri mai na "Hope of Israel" (lotu ni itabagone e vuravura raraba, 3 ni June, 2018), 19, HopeOfIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

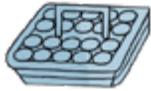
A kaya o Peresitedi Nelson ni rawa ni ra veivuke na gone ena Veivakalesuimai. Na cava e dua na sala o rawa ni veivuke kina?

Vuli me baleta na Veivakalesuimai

Rau sa vakavulica tiko na daukaulotu na matavuvale oqo ena sala a vakalesui mai kina na kospeli i Jisu Karisito. Vakaraica na yaya eso e ra e matataka na veitiki ni Veivakalesuimai.

Vosa ni Vuku

sakaramede

cakacaka ni
daukaulotu

ivolanikalou

isolisolni Yalo
Tabu

valetabu

tuva kawa

lotu

matabete

Cega na tabana mo vulica e levu tale me baleta na Veivakalesuimai!

Sa Vakalesuimai na Lotu i Jisu Karisito!

Ni bera noda lako mai ki vuravura, eda a bulava tu kei na noda iTubutubu Vakalomalagi. Rau sa lomani keda! A tiko vua na Tamada Vakalomalagi e dua na ituvatuva totoka me baleti keda. Eda na lako mai ki vuravura meda mai vakayago ka vuli ka tubu. Eda na qai rawa ni lesu ka laki bula ena noda itikotiko vakalomalagi. Ia eda sega ni rawa ni cakava vakai keda. Eda na gadreva na veivuke.

A digitaka na Tamada Vakalomalagi na tuakada, o Jisu Karisito, me lako mai ki vuravura me vupei keda. Sa vakaraitaka vei keda o Jisu na sala mera lomani kina na tani ka muria na ivunau ni Tamada Vakalomalagi. Sa digitaka o Koya na iApositolo mera liutaka na Nona Lotu.

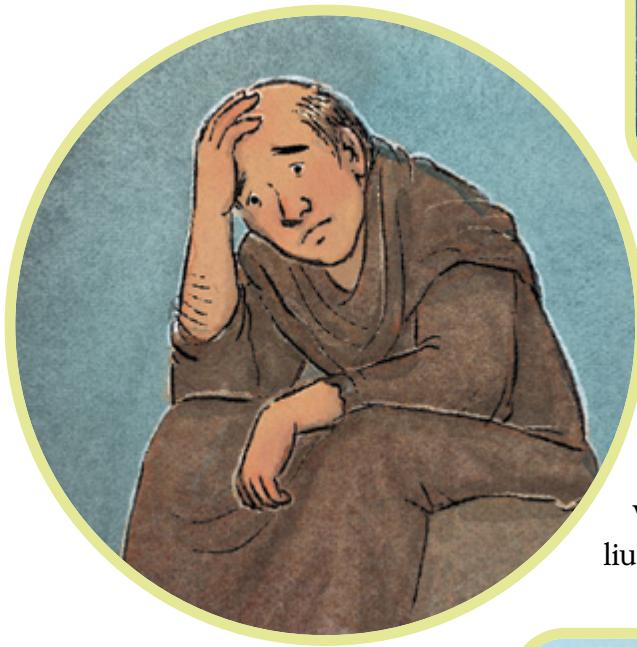
Enai katolu ni siga ni oti na mate i Jisu, a tucake tale o Koya. Sa bula tale o Jisu! Ena vuku ni ka oqo, eda na tucaketale. Eda na lai bula tale mai lomalagi ena gauna eda sa takali kina.

A qai vakarawataki o Jisu ena vukuda ena Were o Kecisemani. A vakila o Koya na noda mosi kei na rarawa kecega. A mate o Koya ena vukuda ena kauveilatai. Ena vuku ni ka oqo, sa rawa ni da gole Vua ni da mosi se rarawa se gadreva tu na veivuke. Sa rawa me da veivutuni ni da caka cala.

Ni otia Nona Tucaketale, a sikovi ira na Nona tisaipeli o Jisu e Jerusalemi kei na vanua vaka-Amerika. A kerei ira na Nona iApositolo me ra vakavulici ira tikoga na tamata ena Nona kospeli. E vuqa na tamata ka rogoci ira na iApositolo sa ra papitaiso ka lewena na Lotu.

Sa sivi e vuqa na yabaki. Me itinitini, sa kena gauna me kau lesu mai kina na veitiki ni kospeli i Jisu ka yali tu. Sa kena gauna me vakalesui mai na Nona Lotu! Sa gadreva tu na Tamada Vakalomalagi e dua me parofita me vukea na kena vakau lesu mai ki vuravura. A digitaka o Koya e dua na gonetagane yacana o Josefa Simici.

Ni ra sa mate na iApositolo, sa ra tekivu guilecava na tamata eso na tiki bibi ni kospeli i Jisu. Era sa sega ni vakabauta ni na vakauqeti ira tikoga na Luvena na Tamada Vakalomalagi e vuravura. Era sa guilecava ni sa tiko na gauna era na rawa ni papitaiso kece kina na tamata e vuravura. Era sa sega ni vakabauta ni ra na dau liutaka tikoga na Lotu na parofita kei na iapositolo.

Dua na siga, a wili Vola Tabu voli o Josefa. Ena Jemesa 1:5, e tukuni ni na sauma na Tamada Vakalomalagi na noda vakatataro ni da kerea ena vakabauta. A tiko vei Josefa e dua na taro! A kila tu o koya ni ra vakatavulici Jisu voli e vuqa na matalotu. Ia a vinakata o koya me vaqaqa ke tiko e dua vaka na Lotu i Jisu ena Veiyalayalati Vou.

Ena dua na siga totoka ni vulaitubutubu donuya na gauna ni Siganimate, a gole o Josefa ki na veikau volekata na nona itikotiko. A tekiduru o koya ka tekivu masu. Qai vakila o Josefa e dua na yalo butobuto. A saga tiko o Setani me vakayalolailaitaki koya. Ia a masu tikoga o Josefa ena nona igu taucoko.

A qai basika mai e dua na rarama totoka. Sa raica o Josefa na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito. Sa vakatokai oqo na iMatai ni Raivotu. Rau a kaya ni sega ni tiko e vuravura na Lotu i Jisu. Ia e sa voleka. Sa vakatekivutaki na Veivakalesuimai!

Sa talai ira na agilosí na Tamada
Vakalomalagi me ra vakalesuya
mai na veitiki bibi ni kospeli.
A solia na agilosí o Moronai vei
Josefa na peleti koula me da
rawata kina na iVola i Momani me
vukea na noda vulici Jisu Karisito.

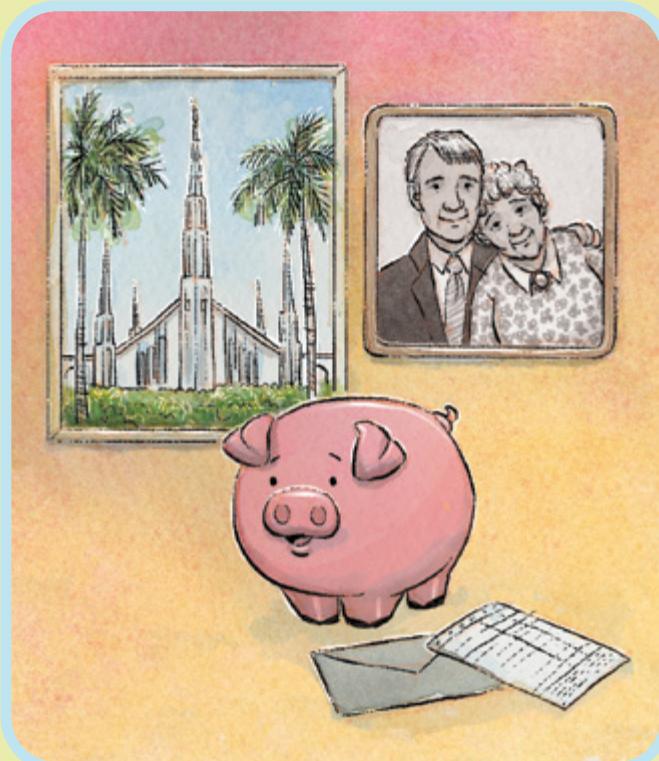
A vakalesuya mai na Matabete i Eroni o Joni na
Dauveipapitaisotaki me rawa kina ni da papitaiso.
A vakalesuya mai o Pita, Jemesa, kei Joni na
Matabete i Melikiseteki me rawa kina ni da ciqoma
na Yalo Tabu ka vakalougaatataki tu ni da sa tauvimate.

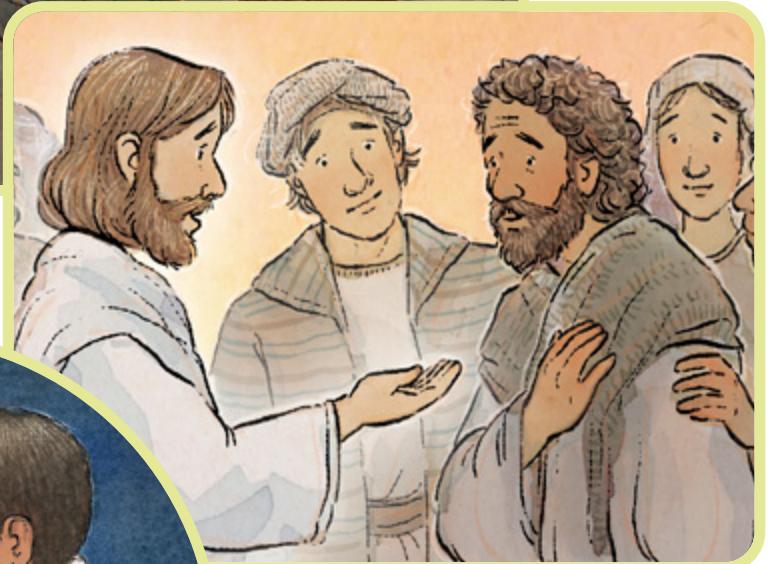
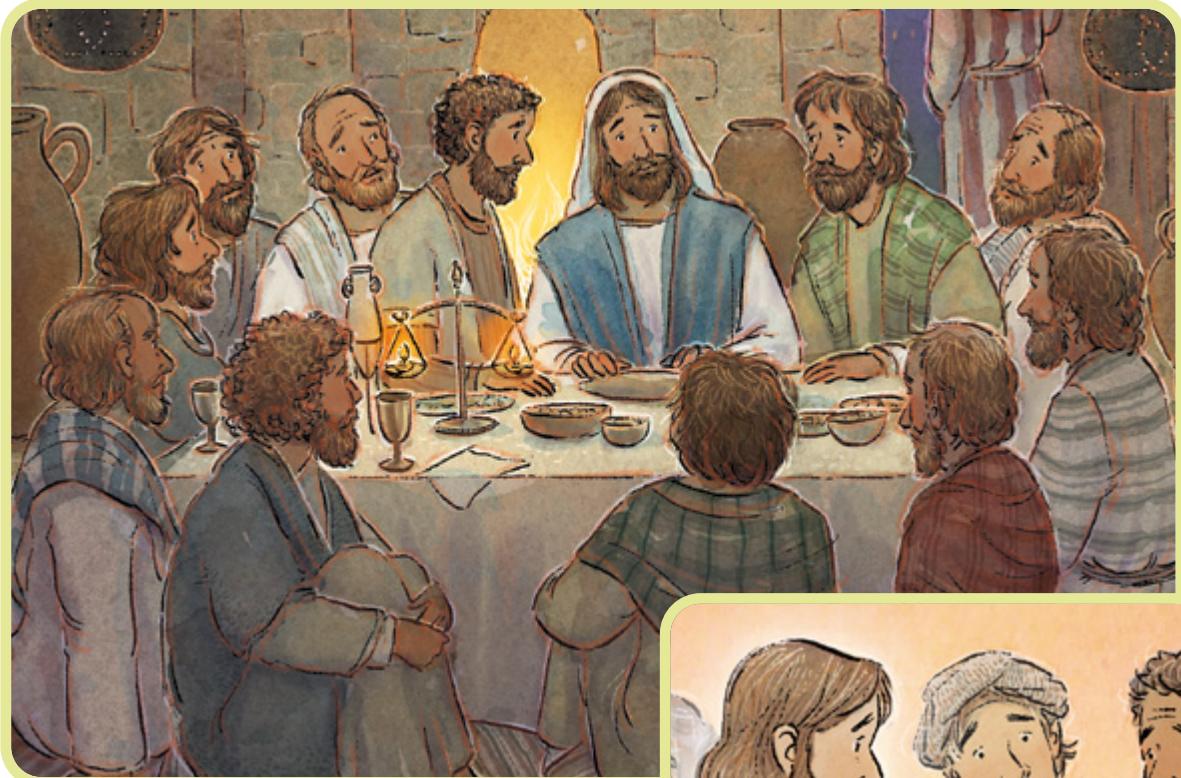

E sa tauyavutaki Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. Sa kena ibalebale ni sa tiko tale e vuravura na Lotu i Jisu! Na veika kece oqo sa tiki ni Veivakalesuimai.

Na vakalesui mai ni kospeli e selako tikoga nikua. Ira na Parofita, iApositolo, ira na daukaulotu, kei ira na lewenilotu era wasea tiko na itukutuku vinaka i Jisu Karisito e vuravura taucoko. Sa tara na valetabu ena vuqa na vanua me rawa ni ra vauci vakaoti kina na tamata ki na nodra matavuvale. Ka sa veivuke tiko na Lotu vei ira na tamata ena vanua duidui e sotavi kina na lauqa se leqa tubukoso.

Na tamata kecega sa rawa ni cakava e dua na ka me vukea na Veivakalesuimai. O rawa ni veivuke ni vulica na nomu tuva kawa ka vakayaco papitaiso ena valetabu. O rawa ni soli ikatini me tara kina na valenilotu kei na valetabu. O rawa ni solia na isolisolni lolo me ra vukei kina na vakaleqai tu. O rawa ni tukuni Jisu Karisito vei ira na tamata.

A solia vei keda o Jisu na nona Lotu me vukei keda meda lesu vei rau na noda itikotiko vakalomalagi. Eda rawa ni da vakayagataka na sakaramede ka dau nanuma tikoga na ka sa cakava vei keda o Koya. Eda rawa ni vakaraitaka na loloma vei ira na tani, me vakataki Koya? Eda rawa ni vukea na tamata kecega ni vulica na Nona kospeli! ●

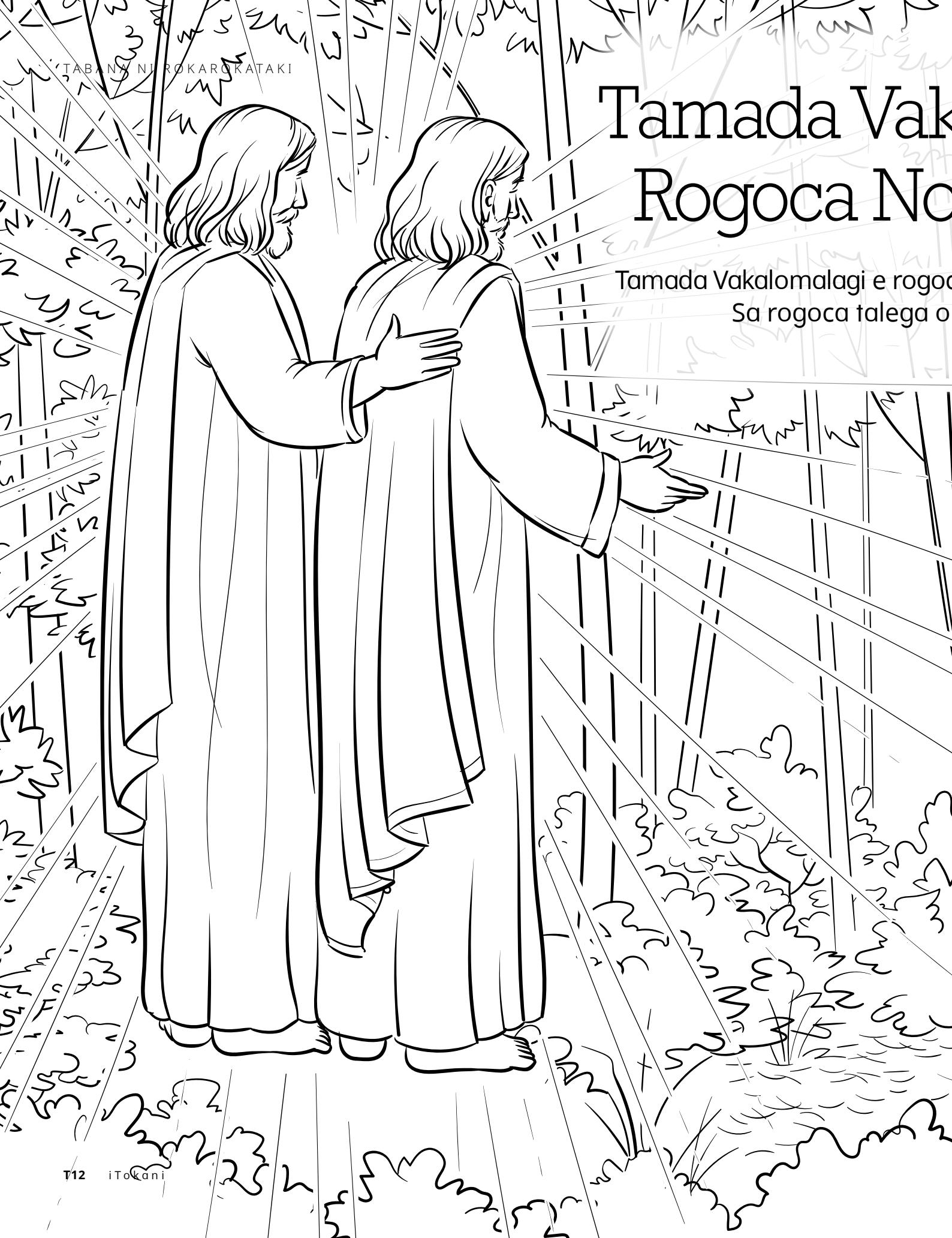
Vakaraica!

Ena vuku ni Veivakalesuimai, sa rawa ni kila na tamata kecega e vuravura nikua na kospipeli i Jisu Karisito! E vica na ilavelave ni iVola i Momani o rawa ni raica? E vica na kuila ni matanitu o rawa ni raica? iKuri ni bolebole: O kila tu li e dua vei ira na kuila?

Tamada Vak Rogoca No

Tamada Vakalomalagi e rogo
Sa rogoa talega o

kalomalagi oqu Masu

ca na masu i Josefa Simici.
Koya na noqu!

Dua na Lotu baleti Zulma

*Rairai e vinakata na Kalou me
kila o Zulma e levu na ka.*

Mai vei Lucy Stevenson

Mekasini ni Lotu
(Yavutaki ena italanoa dina)

"Mo ni kerekere, ka na soli vei kemuni" (3 Nifai 14: 7).

Adabe tokā o Zulma ena dua na idabedabē ni lotu ka vakamalumutaka na liku ni nona isulu ni vuli. A cilava curuma na katuba iloilo na cina duiroka, ka duri tu e dua na kauveilatai ena muailiu ni valenilotu. A vuli tiko o Zulma ena dua na koronivuli lotu, ka lako vata kei na so tale na gonevuli ki na soqoni ni

sokalou vakarua ena dua na siga. A taleitaka o Zulma na nona lotu. A lomani Jisu o koya ka taleitaka ni vulica na veika e baleti koya.

A dabe galugalu o koya ni sa tekivu vosa na bete. Ia nikua sa duatani na ke e vakilai Vakasauri ga na basika ni dua na vakanananu vou ki na nona vakasama kei na yalona: *E sa tiko e levu tale na dina.*

A vakadreta o Zulma na vacuvacu ni matana. Vuqa tale na dina? Na cava e kena ibalebale oya?

A basika tale na vakanananu oya. *Sa tiko e levu tale na ka e dina.*

A bobo o Zulma ka vakasamataka na ka a vakila voli. E sa vulica o koya e levu na ka vinaka e valenilotu. Ia oqo sa vakananuma tu o koya ke yali tiko e dua na ka. Rairai e vinakata na Kalou me kila o koya e levu na ka. Ia vakacava me kunea mada?

A mani vosa o koya vei ganena qase, o Alberto, me baleta na nona nanuma.

"O nanuma li ni sa tiko e levu tale na dina?" A taroga o Alberto.

E deguvacu o Zulma. "Au via vulica na veika e baleta na lotu tale eso," a kaya o koya.

"Sa donu," e sauma o Alberto. "Au na lako vata kei iko!"

A sikova o Zulma kei Alberto na lotu duidui eso me vica na yabaki. Ni oti e dua na soqoni ni lotu, a kaya o Alberto, "Na lotu oya e vakavulica na veika vinaka."

A vakadonuya o Zulma, ia rau a vakila ga ni vaka me yali tiko e dua na ka, ka rau vaqaqara tikoga.

Dua na siga a ciciva cake o Alberto na ikabakaba ni nodrau vale. "Au sa raica na

Oqo e Zulma ena gauna koya se goneyalewa lailai kina. Ena imatau e dua na kena itaba ena gauna oqo vata kei na watni, o Elder Walter F. González ni 70.

lotu daru vaqara tiko!" A kaya o Alberto. A mokoti Zulma vinaka sara o koya.

A raba mai na matai Zulma. "Evei? Caka vakacava?"

"A sotava na noqu itokani eso na daukaulotu mai Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai," a kaya o Alberto. "Au a vakarorogo vei ira, ka'u sa vakadinata na ka era vakavulica!"

Sa marau sara ga o Zulma kei Alberto ka rau danisi wavokita kece na vale. Ia a qai ciqoma o Zulma eso na itukutuku ca. A sega ni vinakata o tinana me sotavi rau na daukaulotu. "O se qai 12 ga," a kaya o tinana. "O sa rui gone."

Me vaka ni qase tok a o Alberto, a vaka tarai o koya me sotavi rau tiko na daukaulotu. Vica na macawa ka tarava, sa papitaiso o koya.

A kerei tinana veitaravi voli ga o Zulma ke rawa ni vakavulici koya o rau na daukaulotu. Kena itinitini, sa vakaio o tinana.

Ni rau sa vakavulici Zulma na daukaulotu, a vakila o koya na vakacegu ni yalona. A dredre tok a ki na dua na kaulotu me vosa vaka-Sipeni, ia e sega ni manata. Na ka ga e manata oya na loma vinaka i Zulma. Ni sa vulica o koya me baleti Josefa Simici kei na iVola i Momani, sa kila o koya ni sa kunea na dina a vaqara voli tu!

Sa vinakata o Zulma me papitaiso. Ia na cava ena kaya o tinana? A marau vakalevu o Zulma ni sa vakaio o tinana! Ena siga ni nona papitaiso, sa vulavula kece tu na isulu i Zulma. E kila tu ni sa lomani koya na Kalou. E kila tu ni sa kilai koya [na Kalou]. Ka kila tu ni sa vupei koya [na Kalou] ni kunea na Nona Lotu vakalesui mai! ●

Nai Matai ni Raivotu

Ena Vakarokoroko ♩ = 68

Vosa kei na iwakatagi: Nathan Howe

Sheet music for the song "Nai Matai ni Raivotu". The music is written for two voices (Soprano and Bass) and includes lyrics in Samoan. The key signature is A major (no sharps or flats). The time signature varies between common time and 3/4.

Soprano (Top Line):

- Measures 1-4: D major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measure 5: Bass part enters with sustained notes.
- Measures 6-10: G major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 11-15: D major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 16-20: G major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 21-25: D major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 26-30: A major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 31-35: G major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 36-40: A major chords. Soprano part consists of eighth-note patterns.
- Measures 41-45: Bass part enters with sustained notes.
- Measures 46-50: Soprano part continues with eighth-note patterns.
- Measures 51-55: Bass part continues with eighth-note patterns.
- Measures 56-60: Soprano part continues with eighth-note patterns.
- Measures 61-65: Bass part continues with eighth-note patterns.
- Measures 66-70: Soprano part continues with eighth-note patterns.
- Measures 71-75: Bass part continues with eighth-note patterns.
- Measures 76-80: Soprano part continues with eighth-note patterns.
- Measures 81-85: Bass part continues with eighth-note patterns.
- Measures 86-90: Soprano part continues with eighth-note patterns.
- Measures 91-95: Bass part continues with eighth-note patterns.

Bass (Bottom Line):

- Measures 1-4: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 5-8: Bass part sustains notes at the beginning of each measure.
- Measures 9-12: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 13-16: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 17-20: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 21-24: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 25-28: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 29-32: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 33-36: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 37-40: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 41-44: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 45-48: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 49-52: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 53-56: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 57-60: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 61-64: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 65-68: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 69-72: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 73-76: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 77-80: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 81-84: D major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 85-88: A major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 89-92: G major chords. Bass part consists of quarter notes.
- Measures 93-96: D major chords. Bass part consists of quarter notes.

Lyrics:

1. Jo - se - fa e ta - ro - ga sa - la me mu - ri - a, Vu -
 2. Va - ka - sa - qa - ra na va - ka - ce - gu ma - i kea, Na
 3. Na rai - vo - tu la - gi - la - gi, sa ta - do - la mai, Na

li e na va - ka - bau - ta tu - bu na ki - la; Ta -
 ma - su ya - lo - di - na me ro - go - ci ki - na; Si -
 lo - ma - la - gi me ki - la - i ko - si - pe - li; Ni

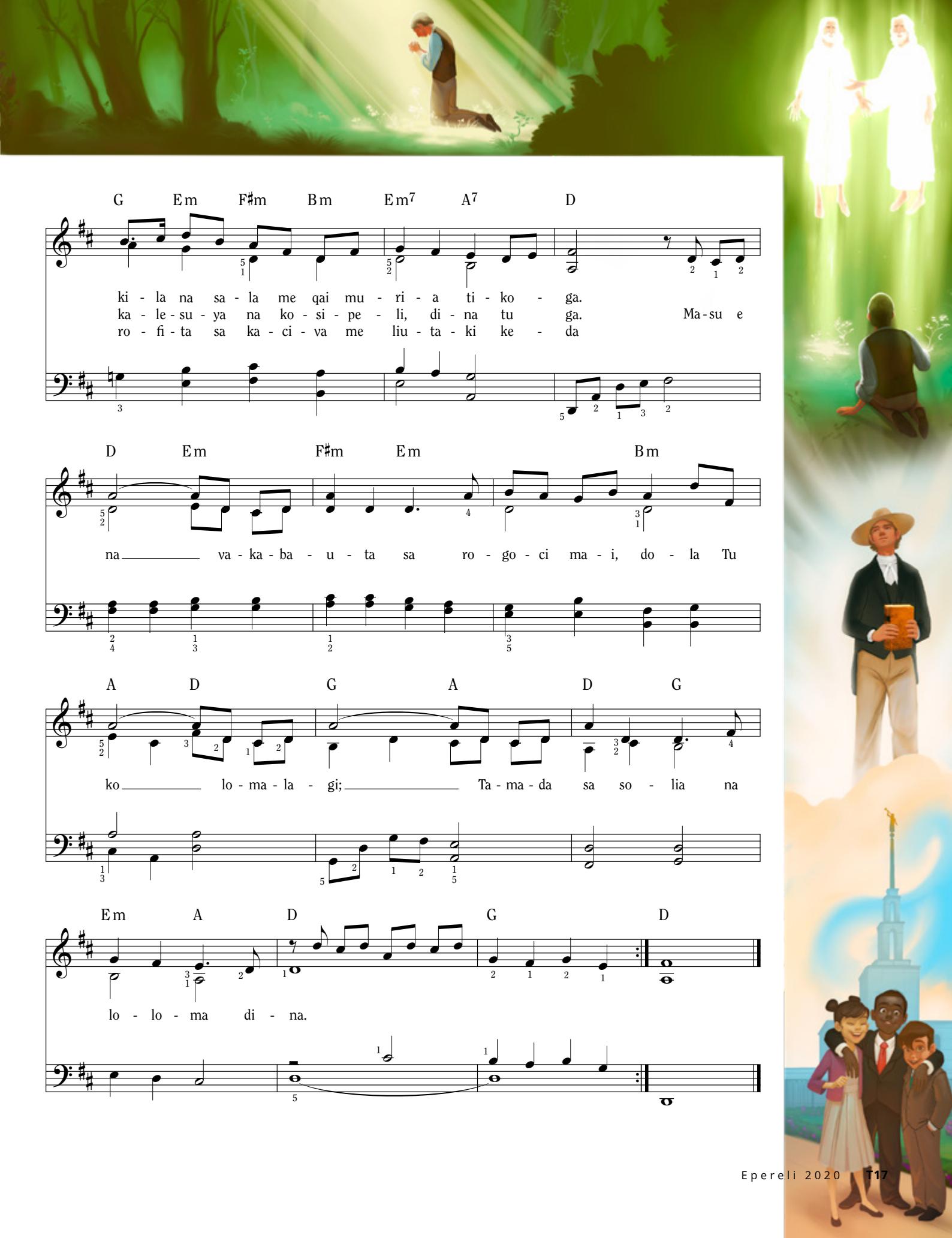
ra - i na ya - lo me ma - su - la - ka ga; Me
 ro mai ko - ya; Ta - ma - da ma - i la - gi; Va -
 sa vo - sa ti - ko - ga no - da Ka - lo - u, Pa -

© 2020 by Nathan Howe. All rights reserved.

Sa rawa me lavetaki na sere ogo me baleta na inaki e so, cakacaka ni lotu sega ni saumi se e vuvale.

Na notisi oqo me na laurai ena ilavelave yadua e caka.

A man kneeling in prayer in a forest, with two figures in white robes appearing above him.

ki - la na sa - la me qai mu - ri - a ti - ko - - ga.
 ka - le - su - ya na ko - si - pe - li, di - na tu - ga.
 ro - fi - ta sa ka - ci - va me liu - ta - ki ke - da

Ma-su e

D Em F♯m Em A7 D

ki - la na sa - la me qai mu - ri - a ti - ko - - ga.
 ka - le - su - ya na ko - si - pe - li, di - na tu - ga.
 ro - fi - ta sa ka - ci - va me liu - ta - ki ke - da

Ma-su e

D Em F♯m Em Bm

na _____ va - ka - ba - u - ta sa ro - go - ci ma - i, do - la Tu

A D G A D G

ko _____ lo - ma - la - gi; _____ Ta - ma - da sa so - lia na

Em A D G D

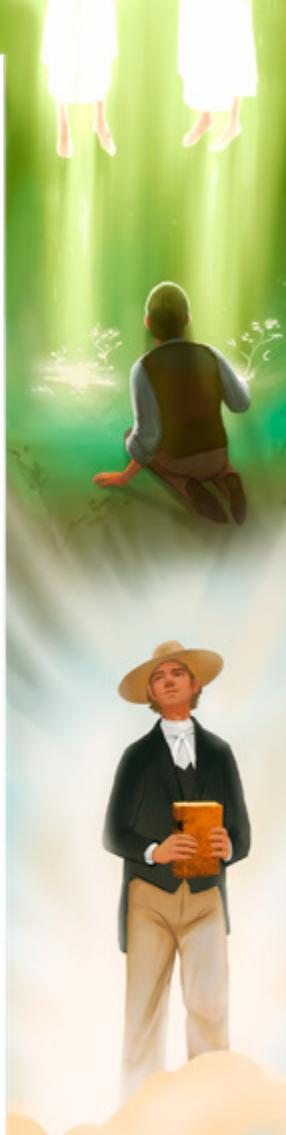
lo - lo - ma di - na.

E pereli 2020 T17

A man kneeling in prayer on a rocky ledge, with a figure in a hat holding a book standing nearby.

A man in a hat holding a book, standing next to a building with a golden spire.

A group of three people standing together outdoors.

Vakabula mai na Veikau Tabu!

Bula, o
keirau o Margo
kei Paolo.

1

Ni yabaki 14 tu o Josefa Simici, a tiko o koya ena dua na vale kau e New York, Amerika. A lima na tacina ka tolu na ganena. A talairawarawa o koya vei rau na nona itubutubu ka dau yalovinaka vei ira na tani. A wilika o koya na iVolá Tabu kei na nona matavuvale, ia era sega ni lako taucoko ki na matalotu vataga.

2

E tamata cakacaka kaukauwa o Josefa. A veivuke o koya ena ta ni kau eso me rawa ni teitei na nona matavuvale. A vuakea talega na nona matavuvale ena kumuni wai ni vunikau kamikamica eso me caka kina na suka.

**Ena vula oqo,
me marautaki na Veivaka-
lesuimai, keirau na sikova
tiko na vanua a yaco kina
na Matai ni Raivotu ena 200
na yabaki sa ot!**

3

A vinakata o Josefa me raica e dua na lotu vakataka na kena ena iVolatabu. Dua na siga a gole o koya ki na loma ni veikau ka masu. E rairai vei koya na Tamada Vakalomalagi kei Jisu. Rau a tukuna vua ni sa vosoti na nona ivalavala ca. Rau kaya talega ni sega ni dodonu me lewena e dua vei ira na lotu. Vakalailai ga sa na vakalesui mai na Lotu i Jisu!

4

E vuqa na tamata era a dredrevaki Josefa baleta na ka a raica. Era kaya ni a bulia ga o koya na ka kece oya. Ia a tukuna tikoga o Josefa na ka dina. Kaya o koya, "Au kila, ka'u kila ni kila na Kalou, ka'u sega ni rawa ni cakitaka" (Josefa Simici—Ai Tukutuku 1:25).

5

Nikua, sa rawa ni sikova na tamata na vanua a masu kina o Josefa. E sa totoka ka veivakacegui saraga.

**Era vakaitikotiko na gone
oqo ena vanua a tubu cake
kina o Josefa Simici!**

Au kila ni sa dua na vanua vakasakiti na Veikau Tabu baleta ni a masu ka raica kina o Josefa Simici na Tamada Vakalomalagi kei Jisu.

**Piper D., yabaki 5,
New York, Amerika**

Au vakavinavinaka ni keirau tiko volekata na vale i Josefa Simici. Au taleitaka na lako ki na Grandin Building ka tiko kina na misini ni tabaivola. Au via raica saraga na vanua era vauca kina na matai ni lavelave ni iVolā i Momani.

**Roscoe B., yabaki 9,
New York, Amerika**

**Vinaka na
sikova vata kei kei-
rau na Veikau Tabu.
Sota tale na gauna
ka tarava!**

Na Matavuvale Vakaoti i Alonso

Mai Vei Marissa Widdison

Mekasini ni Lotu
(Yavutaki ena talanoa dina)

"For the temple is a holy place where we are sealed together" (Children's Songbook, 95).

Na Siganimate sa gauna vinaka me vakasama-taki kina o Jisu ka vakananuma na Nona Tucaketale," a kaya o Sisita Rojas. A taura cake o koya e dua na yaloyalo kei Jisu. "Ena Vukuna, era rawa ni bula tale na tamata ka sa mate.

A rai cake o Alonso ni tukuna na ka oqo na nona qasenivuli ni Lalai. *E kena ibalebale oya ni rawa ni'u raici rau tale na noqu itubutubu?* A vakananuma o Alonso.

A mate o tinana ena vica na yabaki sa oti. A sega ni kilai koya vinaka o Alonso, ia e dau taleitaka ni sarava tu na kena itaba. A qai mate talega o tamana.

Sa tiko oqo o Alonso vata kei Abuela, na buna. E sa dau vakavulici koya tu me baleta na nona lotu, Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. E sa na papitaiso ka vakadeitaki o koya ena yabaki ka tarava, ni sa qase cake.

Qai taura cake o Sisita Rojas na yaloyalo ni dua na vale vulavula. "E dua tale na isolisol vakama-reketi i Jisu oya na valetabu. Oqo e dua na valetabu eke e Chile."

A vakaraica o Alonso na ivakatakarakara koula ena dela-vuvu ni vale. E sa totoka dina!

**"E rawa li ni'u
tiko vata tale kei
Ta kei Na?"**

A vakananuma o koya na ka e yaco e loma.

“Na valetabu sa vanua era vauci tawamudu vata kina na matavuvale,” a kaya o Sisita Rojas. “Oqo na valetabu e Santiago au a vauci kina vei rau na noqu itubutubu ni keitou sa lewena na Lotu. Ena vuku ni veivauci oqo, au na rawa ni tiko vata kei rau ni sa oti na bula oqo.”

A kurabui o Alonso ni sa rogoca ya. “E rawa li ni’u vauci kivei rau na noqu itubutubu?” a taroga o koya. “E dina ga ni rau sa mate oti?”

A deguvacu o Sisita Rojas. “Io! Oya e dua na vuna era sa ka bibi kina na valetabu. Era vakalougatatake kece na lewe ni noda matavuvale, oka kina o ira ka sa mate.”

Ena vo ni siga oya, a vakasamataka tikoga o Alonso na valetabu. A kerei Abuela me vakatalulici koya vakalevu cake. A tukuna o koya me baleta na isulu vulavula era tokara na tamata e loma kei na droini totoka ena veilalaga.

“Kena usutu levu duadua, sai koya na vanua o rawa ni vauci kina vei rau na nomu itubutubu,” a kaya o Abuela. “Eda na kerea e rua na tamata mai na tabanalevu me matataki rau ena gauna ni veivauci.”

“Rawa ni tou gole nimataka?” A taroga o Alonso. “Au sa via tiko vakaoti kei Ta kei Na!”

A matadredredre o Abuela. “Au marau ni o sa via lako,” kaya o koya. “Ia na valetabu voleka duadua e tiko mai Concepción. E sega ni rauta na nodaru ilavo me baleta na tikite ni basi.”

“Au na veivuke ni mamaroroi ena vuku ni lako-lako!” A kaya o Alonso.

Mai na gauna oya, ni dau kunea o Alonso e dua na ilavo e gaunisala se rawata mai eso na ilavo, e sauma o koya na ikatini ka qai vakuria na ivovo ki na nodrau ilavo ni valetabu.

Ni oti na vula eso ni mamaroroi, sa yaco me veirauti na ilavo me gole kina o Alonso kei Abuela ki na valetabu. Rau a kerei Baraca kei Sisita Silva me lako vata kei rau. Ena siga ni lakolako, rau a vodo basi vakabalavu ki na siti o Concepción. E a via dromu toka na siga ni

sa raica vakayawa rawa o Alonso e dua na ka koula.

“Au sa rawa ni raica na agilos i Moronai!” A kaya o Alonso, ni dusia tu na ivakatakarakara ena delavuvu karakarawa ni valetabu.

Rau a moce ena dua na itikotiko vakarautaki tikiva tu na valetabu. Ena mataka, sa curu o Alonso ki na ki loma ni valetabu ena matai ni gauna. A raica o koya e loma e dua na yaloyalo levu kei Jisu. A vakaisulu vulavula o Alonso kei Abuela. A yalomarau ka vakacegu o koya.

Ni sa yaco mai na gauna ni veivauci, a curuma o Alonso e dua na rumu totoka e iloilo tu na kena lalaga. A vakaraitaka e dua na dauveiqaravi ena valetabu vei Alonso, Abuela, kei rau na Silva na ivakarau ni tekiduru wavolita na teveli vakasakiti e vakatokai na icabocabo ni soro. E a tabonaki tu ena dua na isulu malumu.

A tiko ekea o Baraca kei Sisita Silva ena vukudrau na itubutubu i Alonso. O Abuela e tiko ekea ena vuku ni ganena ka a mate ni se bera ni succu o Alonso.

Ni bobo tu, a raitayaloyalotaka vakataucoko o Alonso na nona matavuvale.

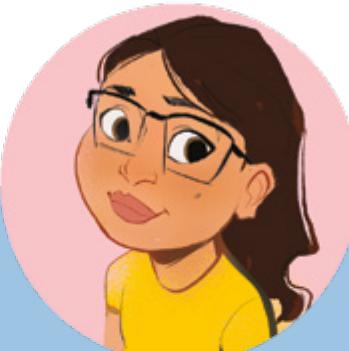
Au sa sega ni rawa ni wawa ni raici ira tale, e vakananuma o Alonso. Au vakavinavinakataka ni sa rawa ni tiko deivaki vata tu na matavuvale. ●

Mai vei Sister Joy D. Jones
Peresitedi Raraba ni Lalai

Na Valetabu kei IKO

Ni se bera ni tauyavu na Lotu, era vakabauta tu na tamata ke mate e dua ena nodra matavuvale ka sega ni papitaiso, era na sega ni raici koya tale. Ia ena vuku ni Veivakalesuimai, sa rawa ni da papitaisotaki ena vukudra ena valetabu. Sa rawa ni da vauci vata me tawamudu!

Me vakataki Josefa Simici, sa digitaki iko talega na Tamada Vakalomalagi mo kitaka na cakacaka bibi ena nomu bula. Eso na cakacaka oya e rawa ni caka ena valetabu. Sa rawa ni o vakasokomuna na yaca ni tubumu ka ra sega tu ni papitaiso ni ra bula voli e vuravura. Ni otu na ciqomi ni volatara ni valetabu, sa rawa ni o lako ki na valetabu ka papitaisotaki ena vukudra.

Ni o kitaka na cakacaka oyo, masuta na Tamada

Vakalomalagi me tuberi iko. Sa rawa ni ra vukei iko talega na tubumu. Sa na dua dina na veivakalougatataki bibi ka tabu oyo vei iko vakakina vei ira!

Eso vei kemuni ena rairai sega ni kitaka rawa oyo na cakacaka ni valetabu, ia ena rawa ena dua na siga. Dau nanuma tikoga ni ko sa luve ni Kalou. Sa lomani iko vakaoti o Koya.

Vakarorogo ki na veivakauqeti ni Yalo Tabu ka vakrautaki iko ni lako ki na valetabu ena dua na siga. Na kena vakayacori ena vukei iko ni taracake e dua na bula totoka vakai iko kei na nomu matavuvale eliu, oyo, ka muri mai. Ni ko vakayacora na cakacaka ni Turaga, ena vukei iko o Koya. O sa dua vei ira na Nona yalo gugumatua dina sara. ●

Ko sa dua na luve ni Kalou daulomani, kilai tu Vua ka lomani mai Vua. Sa kilai Josefa Simici na Kalou. Sa dina vakakina me baleti iko. Sa kilai iko na Kalou.

O Elder Dale G. Renlund ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua
Tauri mai "The Blessing of the Restoration for You," *Liahona*, Feb. 2020, 52.

Kemuni na iTubutubu,

Ena itekivu ni vulaitubutubu ni 1820, a masu o Josefa Simici ka raica na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito. Na mekasini oqo sa tukuna na gauna vakasakiti oya. Oqo e vica na tabana me dikevi:

- E tukuna e dua na talanoa vakayaloyalo na sala e tiki kina ni tuvatuva ni Kalou na Lotu Vakalesuimai (T4–10).
- E tukuna o Peresidi Nelson na sala eda rawa ni veivuke kina ena Veivakalesuimai (T2).
- E vakavulica e dua na sere vou nai Matai ni Raivotu (T16–17).
- E vakavulica e dua na italanoa na sala e rawa ni vakalougaatataka kina na noda matavuvale na Veivakalesuimai (T20–21).

E sega beka ni vakasakiti na noda lewena na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai? Me da sa wasea ki vuravura na itukutuku vinaka i Jisu kei na Nona Lotu!

Marau ni Siganimate,

Na *iTokani*

NA IVAKARAU NI KENA VAKAU NA DROINI SE RAWAKA NI LUVEMU KI NA LIAONA

Gole ki na liahona.ChurchofJesusChrist.org ka tabaka na "Submit an Article or Feedback." Se imelitaka mai vei keitou ena liahona@ChurchofJesusChrist.org vata kei na yaca ni luvemu, yabaki, siti ni tikotiko, kei na itukutuku ni veivakadonui oqo: "Oi au, [vakacuruma na yacamu], sa vakadonuya me vakayagatataka Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai na cau ni luvequ ena mekasini ni Lotu, na mataveilawa ni Lotu kei na sala ni vakauitukutuku raraba, ka vakakina ena ivola ni Lotu tale eso." Keitou sa waraka toka na nomuni cau!

**Vakaraica na Liaona e
vunitaki tu e loma!**

LEWE NI IVOLA

- T2** Mai na Mataveiliutaki Taumada: Veivuke tu ena Veivakalesuimai
- T4** Sa Vakalesui Mai na Lotu i Jisu Karisito!
- T11** Kalasa: Vakaraica!
- T12** Tabana ni Rokarokataki
- T14** Dua na Valenilotu e Zulma
- T16** Vakatagi: Na Matai ni Raivotu
- T18** Hello from the Sacred Grove!
- T20** Alonso's Forever Family
- T22** The Temple and You
- T23** Vakasama Rarama